

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
JULY 23

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVII Nr. 27 (5772)

2016. gada 23. jūlijs – 29. jūlijs

ILZE GAROZA,
PBLA ģenerālsēkretāre

Ārzemju latviešu jaunieši strādā Latvijā

Jaunieši, kas šovasar strādā Latvijas kultūras iestādēs, kopā ar kultūras ministri Daci Melbārdi
// FOTO: LR Kultūras ministrija

Amerikas latviešu apvienības un Latvijas Kultūras ministrijas kopīgi izveidotās vasaras prakses programmas ietvaros šovasar Latvijā strādā 18 jaunieši no ASV, Kanadas un Austrālijas. Daļai programmas dalībnieku vēl atli-

kušas pēdējās nedēļas savās darba vietās, bet citiem prakses darbs jau ir noslēdzies. 14. jūlijā 12 prakses programmas dalībnieki, kuŗi piedalījās 2x2 pasaules latviešu seminārā, tikās ar kultūras ministri Daci Melbārdi.

„Pavadi vasaru Latvijā” – tā saucas šī programma, kas ir vienreizēja iespēja ārpus Latvijas dzimušiem un augušiem jauniešiem pavadīt vasaru Latvijā un strādāt kādā no Latvijas kultūras vai izglītības iestādēm.

(Turpināts 5. lpp.)

FRANKS
GORDONS

Rivjēras pērle – Nica, ar lielisko promenādi un viesnīcām, kas atceras karaļus, prezidentus un neskaitāmas slavenības. Un 14. jūlijs – Francijas valsts svētki. Tā nebija nejaušība, ka kārtējais ISIS kaujinieks izvēlējies tieši šo vietu un šo datumu kārtējam slaktiņam, kas laupīja dzīvību 84 cilvēkiem, kuŗi bija devušies uz šo krastmalu, lai noskatītos ugunošanu.

Uzbrukums *Charlie-hebdo* redakcijai un rūpīgi organizētā “Parīzes operācija” pērnā – tie ir posmi vienā asinsdarbu ķēdē, kas enkurojas ISIS “teoloģiskajās” nostādnēs. Lūk, citāti no šī noziedzīgā veidojuma uzsaukumiem.

Jau 2014. gada septembrī ISIS nāca klajā ar šādu uzsaukumu: “Ak, ticīgie (*muwahhid*, kas tic vienīgam Dievam),

Francija ir īpaši izraudzīts islāma nāvinieku mērķis

Sēru ziedi pie Francijas vēstniecības Latvijā // FOTO: LETA

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA AICINA IETEIKT KANDIDĀTUS ALAs ATZINĪBAS RAKSTIEM

Ik gadu Amerikas latviešu apvienība piešķir Atzinības rakstus organizācijām un atsevišķiem indivīdiem par izciliem sasniegumiem sabiedriskā un latviešiem nozīmīgā kultūras darbā.

ALAs Kultūras nozare atgādina visiem draudžu, organizāciju vadītājiem un ieinteresētiem tautiešiem, ka ir laiks izvēlēties un pieteikt kandidātus šī gada Atzinības rakstiem. Kandidātus piesākot, lūdzam izpildīt „Pieteikuma formu ALAs Atzinības rakstam”. ALAs Atzinības rakstu var saņemt tikai vienu reizi mūžā. Atzinības rakstu piešķiršanas noteikumi, pieteikuma forma un alfabētisks saraksts ar Atzinības rakstu saņēmējiem kopš 1996. gada ir atrodams ALAs mājas lapā: www.alausa.org latviešu valodā, Kultūras nozares daļā.

Pieteikumus, lūdzu, sūtīt ALAs Kultūras nozares vadītājam Līgai Ejupei: 5321 Johnson Ave., Western Springs, IL 60558 vai arī pa e-pastu: ligaajups@gmail.com. Ieteikumus, kuŗi tiks saņemti pēc 31. augusta termiņa, diemžēl šogad nevarēsīm pieņemt. Ja rodas jautājumi, lūdzam rakstiet uz minēto e-pasta adresi vai zvaniet uz ALAs biroju: 301-340-1914.

Līga Ejupe,
ALAs Kultūras nozares vadītāja

nelieciet, lai kauja paietu jums secen, lai kur jūs atrastos, sitiet neticīgo (*tawaghit*, atkritēju) kareivjus, aizgādņus, policiju, drošībniekus, kā arī viņu nodevīgos aģentus. Iznīciniet viņu mājokļus. Padariet viņiem dzīvi rūgtu, lai viņi noņemas ar sevi. Ja jūs varat nogalināt amerikāni vai eiropieti – īpaši tos neķītros un netīros frančus (!) vai kādu austrālieti vai kanadieti (!) paļaujieties uz *Allah* un nogaliniet viņus jebkuŗā veidā un ceļā. Ja tu nevari dabūt spridzekli vai lodi, tad izvēlies neticīgo amerikāni, francūzi vai kādu no viņu sabiedrotajiem un satriec viņam galvu ar akmeni vai nokauj viņu ar nazi, vai sabrauc viņu ar savu mašīnu (!) vai met viņu lejā no augstas vietas, nožņaudz viņu vai noindē

viņu.”
Un 2016. gada maijā nāca klajā šāds ISIS uzsaukums: “Frančiem jāmirst tūkstošiem... Nāc, brāli, dosimies uz paradīzu, mūsu sievietes gaida jūs tur, un eņģeļi kā sulaiņi. Jums būs pils ar spārnotu zirgu no zelta un rubīniem... Ar nelielu raķešu metēju viegli nogalināt... Jūs darāt kaut ko tādu *Dawla* (valsts, domāta ISIS) vārdā, un Francija tiks traumatizēta uz veselu gadsimtu.”

Tas rakstīts nevis mūsu ēras 7. gadsimtā, bet interneta laikmeta briedumā, un šādi uzsaukumi tiek pavairoti un izplatīti tīmeklī. Kāpēc Francija? Tāpēc, ka tur 1789. gada 14. jūlijā dzima sauklis “Brīvība, vienlīdzība, brālība”, kas kaŗojošos islāmistus padara trakus un asinskārus.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 149.00;
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.

Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784

e-pasts - redakcija@laiks.usmājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna

mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams

114 4th Ave NW, Largo, FL33770

Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543

e-pasts: rasma@laiks.us

Kandas ziņas: Mārtiņš Štauers

104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1

Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca,**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adresei

50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00
1 gadam.....ASV \$ 149.00Floridas iedzīvotāju ievēribai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas
nodokli par laikraksta abonēšanu!

Gada abonenti saņems bez maksas:

- četrus JAUNO LAIKS pielikumus;

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements četras avīzes

Gadā.....ASV \$20.00

Kanadā gadā.....ASV \$23.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

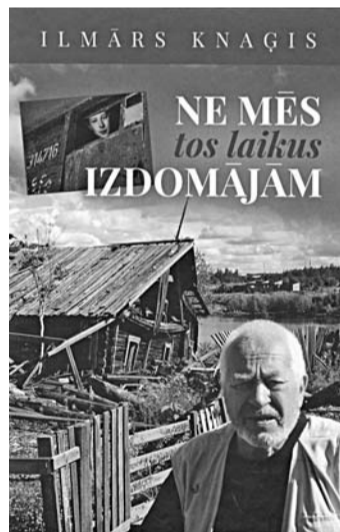
Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

LASĪTĀJU BALSIS**Sibirijas bērni dodas kārtējā braucienā**

Ceļinieku vidū jau desmito reizi ir Aivars Jerumanis no Kalifornijas (ceturtais no kreisās). "Braucu, lai pieminētu un atgādinātu par latviešu tautas traģēdiju," saka Aivars

**JAUNA
ILMĀRA KNAĢA
GRĀMĀTA**

papildinājums pirms 15 gadiem izdotajai atmiņu grāmatai "Bij' tādi laiki", kas nāca klajā, arī tulkota angļu un krievu valodā. Ilmārs Knaģis turpina savus stāstus, vēstīdams par tās mūsu tautas daļas "piedzīvojumiem", ko ļaunā vara aizsūtīja uz Sibīriju, un stāsta to caur savas dzīves un likteņa prizmu.

Nule nākusi klajā publicista Ilmāra Knaģa jaunākā grāmata "Ne mēs tos laikus izdomājām" – , kā saka pats autors, tā ir kā

Grāmatu varat iegādāties Latvijas grāmatu tirdzniecības vietās vai, sazinoties ar Sibīrijas bērnu fondu:

Tālr. +(371) 26598498
sibirijasberni@gmail.com

Režisore Dzintara Geka uzrunā ekspedīcijas dalībniekus pirms brauciena

LABOJUMSRakstā "ASV tautieši teic sveikas vēstnieka ģimenei" (*Laiks*, nr.24) esmu kļūdainsi nodēvējis ilggadējo Vašingtonas Daugavas Vanagu apvienības priekšnieku Ilmāru Dambergu par DV ASV Zemes valdes priekšnieku. Skaidrības labad: DV ASV Zemes valdes priekšnieks ir Andris Kursietis. Tā kā viņš nevarēja būt klāt, tad viņu un ASV Daugavas Vanagu saimi šajā gadījumā pārstāvēja Ilmārs Dambergs. Savukārt no vietējiem Vašingtonas Vanagiem laimīgu ceļu vēstniekam un ģimenei novēlēja Vašingtonas DV apvienības priekšnieka vietnieks Vitauts Hāzners. Atvainojos Damberga kungam un Daugavas Vanagu saimei par šo misēkli.

VILNIS BAUMANIS

Riga Ven Travel Inc.**"Visa dzīve
man viens ceļojums..."**Apceļosim
svešas zemes

kopā ar Inesi!

Zvaniet – INESE ZAKIŠ

Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: righaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

RITA ROTKALE

Laimīgs vakars Eduarda Smiļģa mājā Āgenskalnā

Latvijas Kultūras akadēmijas Eduarda Smiļģa Teātra mūzejā 14. jūlija vakarā daudzie apmeklētāji bija liecinieki skaistam aizkustinošam notikumam, – tika saņemts vērtīgs dāvinājums, kas papildinās plašo mūzeja priekšmetu klāstu par latviešu teātra gaitām trimdā.

No Edvīna Skapsta rokām mūzeja vadītājs profesors Jānis Siliņš saņēma skaistu sudraba kausu, ko pēc Montrealas latviešu teātra atklāšanas izrādes 1949. gada 22. oktobrī tās dalībniekiem dāvinājis vietējās Latviešu palīdzības biedrības priekšsēdis. Toreiz tika izrādīta Mārtiņa Ziverta luga „Ķīnas vāze”, režiju un galveno lomu bija uzņēmusies Nacionālā teātra skatuves zvaigzne Irma Graudiņa. Izrādes tapšanā nozīmīga loma bijusi arī viņas dzīvesbiedram arhitektam Aleksandram Klinklāvam. Īpaši izceļams fakts, ka šī izrāde bija pirmā latviešu teātra izrāde Ziemeļamerikā. Mārtiņš Ziverts izrādes veidotājiem bija atsūtījis aizkustinošu apsveikumu: „Jo tālāki mēs aizejam no savas zemes, jo tuvāka tā mums kļūst. Kad nāks lielā diena un mēs atgriezīsimies savā zemē, mēs būsim kļuvuši labāki latvieši, nekā bijām toreiz,

kad to atstājām. Dievs, svētī Latviju!”

Savukārt Marisa Vētras apsveikumā teātra ansamblim lasāmi viedī vārdi: „Kamēr pastāvēs latviešu teātris, dzīvos latviešu valoda.” Viņš arī novēl ar šo kausu atgriezties brīvā Latvijā. Nu tas ir noticis. Bet teātra turpmāko ceļu saistoši atklāja Edvīns Skapsts, kurš sākumā arī pats bija piedalījies izrādēs kā aktieris, bet vēlāk veicis dažādus saimnieciskus uzdevumus. Viņa aizrašanās ar teātri bijusi tik liela, ka tās dēļ viņš pārcēlies no Toronto uz Montrealu. Turpmākajos četrpadsmit gados teātri iestudētas piecpadsmit izrādes, ar kurām apbraukātas Kanadas un Amerikas Savienoto Valstu pilsētas. Trupā kādu laiku darbojusies izcilā Dailes teātra aktrise Alma Mača, retumis izrādēs piedalījies Zaiga Lepnī, arī bijusi Jelgavas teātra aktrise Elvīra Līcīte. Režijas vairākām izrādēm veidojis Gunārs Vereņieks.

Bet nu par pašu kausu. Uz tā korpusa iegravēti visu „Ķīnas vāzes” izrādes veidotāju un dalībnieku vārdi, lugas nosaukums un izrādīšanas datums. Lasāmi arī Omāra Haijama viedie vārdi:

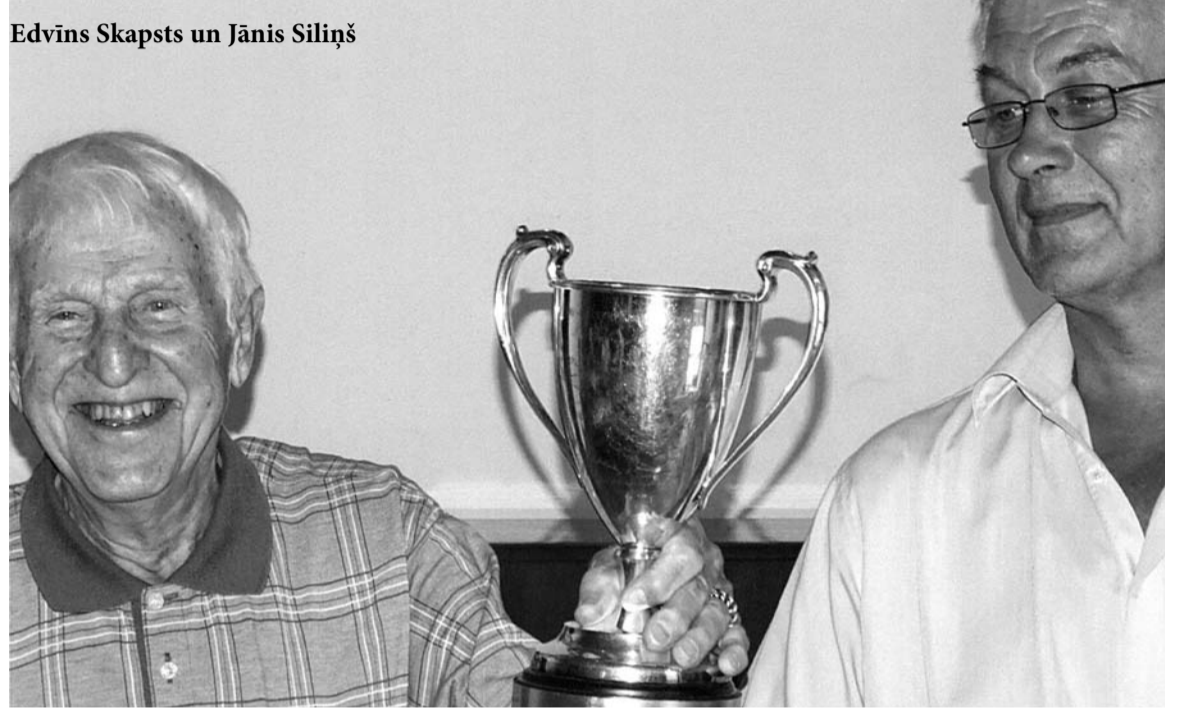
„Dzer vīnu, no liekām sarunām vairies!” Edvīns Skapsts neslēpj, ka padoms ticis ņemts vērā, vismaz attiecībā uz novēlējuma pirmo daļu noteikti. Tātad viņš no kausa ticis dzerts. Bet nu tas, rūpīgi populēts, bija aplūkojams goda vietā uz Smiļģa mūzeja skatuves. Līdzās bija apskatāmas arī jau agrāk mūzejam dāvētas

relikvijas: Venēcijas kinofestivāla augstākais apbalvojums – Volpikauss, ko savulaik par titullomu filmā „Malva” saņēmusi aktrise Dzidra Ritenberga; māksliniekam Jānim Muncim 1937. gada Parīzes izstādē piešķirtais Zelta diploms u.c.

Šajā vakarā mūzejs bija atvērts ilgākas stundas nekā parasti, un

apmeklētājiem bija iespēja aplūkot arī krāšņo Laimdoņa Grasmaņa 100 gadu jubilejai veltīto gleznu un dekorāciju sīciņu izstādi, Romana Sutas 120 gadu atcerei veltīto, eleganti noformēto scenogrāfijas darbu izstādi un veltījumu latviešu režijas pamatlicēja Aleksa Mierlauka 150. gadsimtā.

Edvīns Skapsts un Jānis Siliņš

MĀRIS
BRANCIS

A. Spertāla jubilejas izstādes kurators

Brīnuma gaidās – Arvīda Spertāla 120 gadu jubilejas priekšdarbos

Nākamais, 2017. gads Jelgavas kultūras vēsturē ir īpašs – Jelgavas profesionālā teātra dekorātoram Arvīdam Spertālam (1897-1961) aprit 120 gadi. Taču viņa dzīve un radošā darbība nav iedomājama bez dzīvesbiedres tērpu mākslinieces Margas Spertāles (1901-1986), tāpēc esam ieceļējuši nākamajā gadā Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā sarīkot abiem māksliniekiem veltītu izstādi un konferenci, kā arī citus pasākumus.

2014. gadā iznāca mūsu pilsētā dzimušā teātra vēsturnieka akadēmiķa Viktora Hausmaņa apcerējums par profesionālo Jelgavas teātri. Grāmata veltīta galvenokārt teātra vēsturei no tā dibināšanas 1924. līdz tā slēgšanai 1953. gadā, lielāko vērību pievēršot izrādēm, režisoriem un aktieriem, ieskicējot, protams, arī skatuves noformējuma – un dekorātoru lielo nozīmi izrāžu vizuālā iespaida radīšanā.

Šoreiz gribas īpaši izcelt abu Spertālu nenovērtējamo vietu Jelgavas teātra dzīvē. Arvīds Spertāls sāka studijas Latvijas Mākslas akadēmijā kā gleznotājs, taču viņu uzaicināja strādāt teātri. Piedāvājumu jaunais mākslinieks pieņēma. Darbu sākot, viņš ar Margu devās studiju nolūkā uz Itāliju (tas bija arīdzan viņu kāzu ceļojums), kur Niklāvs Strunke iepazīstināja viņus ar jaunāko itāļu teātri un tā jaunākajām tendencēm, kas saistījās ar futurismu. Pārbraucis mājās, Arvīds Spertāls ienesa latviešu

dekorāciju mākslā jaunas vēsmas. Tās saistījās ar konstruktīvu teātra telpas veidošanu. Turpmākajos gados mākslinieks šo skatuves telpas koncepciju attīstīja tālāk, pacelams Jelgavas teātra vizuālo izteiksmību abu lielo Latvijas teātru līmenī un nereti pārspējot tos.

Arī Marga Spertāle pievērsās teātra kostīmiem savādāk nekā citi mākslinieki. Viņa tos veidoja, gan iedziļinoties vēsturiskā apģērba kultūrā, gan pielāgojot to dekorācijām, gan arī tēla raksturam un aktierim. Tērps kļuva par visas izrādes vizuālā tēla neatņemamu sastāvdaļu.

Abu mākslinieku daiļrade ir dziļām saitēm saistīta ar Jelgavu. Jāatceras arī tas, ka Arvīda Spertāla dzimtas saknes meklējamas pavisam netālu no pilsētas – Vircavē, kur Jaunajā muižā par klēts puisī strādāja 1801.gadā dzimušais Jānis. Puisis ar laiku kļuva par Žagatu māju saimnieku un krietni vēlāk par vecvectēvu mūsu dekorātoram Jelgavas teātri.

Kā zināms, 1944. gada vasarā karš Jelgavu pārvērtā par drupu kaudzi. Līdz ar citām ēkām gāja bojā lieliskais 1910. gadā celtais Jelgavas Latviešu biedrības nams Katoļu ielā, kurā atradās arī teātris. Uguns aprija lielo kostīmu kolekciju, rūpīgi krāto arhīvu. Tāds pats liktenis piemeklēja Kr. Barona ielas 34. namu, kurā dzīvoja abi mākslinieki Spertāli. Tika iznīcinātas visas gleznas, skices, zīmējumi utt. Brīnumainā kārtā paglābās teātra gongs un

Latvijas Vēstures arhīvā divas teātra direkcijas protokolu grāmatas un Jelgavas Latviešu teātra biedrības protokoli. Protams, vairāku mūzeju kolekcijās ir atrodamas fotografijas, arī kādas vēstules un citi materiāli, taču tā visa ir par maz, lai uzburtu pagājušā gadsimta 20.-30.gadu Jelgavas teātra dzīvi.

lāciem”, palikušie bieži sēdēja krāsmatās, visu iedzīvi pazaudējuši.

Daudzi Jelgavas teātra aktieri izklīda pa visu pasauli – ASV, Kanadā, Amerikā, Austrālijā, Eiropā. Bet nu jau arī viņi lielākoties ir aizgājuši Mūžības ceļos sērst pie saviem priekšgājējiem. Varbūt viņu bērnu, radu vai

Spertālu arhīvu, atklājās, ka pēc kara viņi visu laiku ir sarakstījušies ar aktieriem, radiem un tuviem cilvēkiem. Viņu vēstuļu melnraksti ir saglabājušies, bet šķiet – ne visi. Varbūt kaut kur ir patvērušies arī oriģināli? Varbūt ir rakstītas arī atmiņas? Varbūt pastāv vēl kādas arhivāras liecības par Jelgavas teātri, tā aktie-

Arvīda Spertāla dekorāciju mets K. Goldoni komēdijai "Melis" Jelgavas teātri 1930. gados

Lielus brīnumus negaidu, lai gan vienmēr paliek cerība, ka nekad viss nesadeg, allaž kaut kur kaut kas aizķēras, paglābjas. Tā arī šoreiz. Veco jelgavnieku nav daudz palicis – vieni devās bēgļu gaitās uz Vāciju, citus padomes aizsūtīja pie „baltajiem

draugu vidū ir patvērušās izrāžu programmas, fotografijas, vēstules vai kādi citi materiāli, kuri tik vērtīgi būtu šajā izstādē. Atsūtītie materiāli tiks nodoti glabāšanā Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejam. Iepazīstoties ar Arvīda un Margas

riem, režisoriem, dekorātoriem un citiem darbiniekiem? Ļoti gaidu Jūsu atsaucību. Man var rakstīt: Pulkveža O. Kalpaka ielā 28, Jelgavā, LV 3001. Telefons +371 29493985 vai arī var sazināties ar pasta starpniecību maris.brancis@inbox.lv.

Divas nedēļas. Četri novadi. Divdesmit trīs pilsētas. Vienā zemē – Latvijā.

ZINTA LUCĀNE

Iedomājieties – divdesmit divi jaunieši, puse no kuŗiem nekad nav bijuši Latvijā pirms šīs vasaras, bet kaut kādā veidā visiem divdesmit diviem ir tuvas saites ar Latviju. Visi piedzimuši Amerikā, bet visi runā latviski. Visi mācās amerikāņu skolā, bet arī nupat absolvēja latviešu skolas 8. klasi. Pateicoties vecākiem un vecvecākiem, kā arī Amerikas latviešu apvienībai, visiem divdesmit diviem mūsu jauniešiem bija šī vienreizējā iespēja piedalīties „Sveika, Latvija!” 35. grupas izbraukumā.

10. jūnijā vairums grupas dalībnieku ieradās Čikāgā, O'Hare lidostā. Vairākām ģimenēm nebija tālu jābrauc, jo dzīvo turpat Čikāgas rajonā. Bet dažiem bija tālāks ceļš – no Kalifornijas, Viskonsinas, Ņūdžersijas, Alabamas, un viņi bija jau vairākas stundas pavadījuši mašīnās un lidmašīnās. Grupai pievienojās trīs audzinātāji – Gundega Ābele, Sigurds Strautmanis un Zinta Lucāne. Lidostā pulkstenis septiņi ātri pienāca un līdz ar to – laiks atvadīties no vecākiem un radiem. Bez kavēšanās tikām līdz vārtiem, kāpām lidmašīnā un sākām mūsu gaŗo ceļu uz Latviju. Pa ceļam iepazīnāmies viens ar otru – daudzi jau bija pazīstami no Gaŗezera vai no savām mājas pilsētām, bet daudzi arī pirmo reizi iepazīnām. Kaut mēs esam no dažādām pilsētām, visi dalījāmies domās par vienu ļoti svarīgu

Mākslas mūzeja apmeklējuma braucām uz Siguldu, Turaidu un Cēsīm. Pirmo nakti ārpus Rīgas gulējām Drabešu pagastā, Meluros. Nākamo dienu pavadījām Cēsīs, un vakarā nonācām Madonas novadā, Mārcienā, kur pievienojās mūsu ceturtais audzinātājs Mārcis Rācenis. Mārcienā pirmo reizi izbaudījām pirti. Vairākas stundas, pat pēc tam, kad saule jau bija norietējusi, jaunieši karsējās pirti un tad

ir otrā pasaules pusē, Latvijas jaunieši ir daudz veidos līdzīgi mūsu jauniešiem – atradām daudz kopēja un maz atšķirību. Vakarā atvadījāmies no Ļaudonas skolēniem un devāmies gulēt skolas internatā.

Nākamās piecās dienās izbraucām Latgali, Zemgali un Kurzemi. Aglonā ēdām svaigi ceptu rupjmaizi Maizes mūzejā, Koknesē izstaigājām jauno Likteņdārzu, Jauncodē apciemojām

laiks bija vēss, visi varēja kārtīgi izpeldēties un pagulēt saulītē. Vakarā vēlreiz aizstaigājām līdz jūrai, kur, starp citu, varējām apskatīt slaveno Kristapa Porziņa basketbola laukumu. Diemžēl šoreiz nesanāca sastapt pašu Kristapu.

Pēc Liepājas braucām tālāk uz Nīgrandi, kas ir tuvu pie Saldus pilsētas. Tur pavadījām visu dienu ar Kalnu skolas jauniešiem. Dziedājām, dejojām, izstaigājām pagastu un vakarā nonācām Bro-

„Skroderdienas Silmačos”. Visi sirsniņģi dzīvoja līdz izrādei. Pēc izrādes mūsu jaunieši bija pirmie uz deju grīdas teātra vestibilā. Pēc gaŗās dienas laimīgi devāmies uz viesnīcu *Radi un draugi*, lai izgulētos.

Nākamās divas dienas staigājām pa Rīgu, apmeklējām arī ASV vēstniecību un Ārlietu ministriju, kur mūs uzrunāja Speciālo uzdevumu vēstnieks sadarbībā ar diasporu Pēteris Elferts. Mums bija arī kopīgā ballīte ar Ļaudonas un Kalnu skolas skolniekiem, kur folkloras grupas pavadījumā dejojām latviešu dančus. Aizbraucām Meŗaparkā uz Brāļu kapiem, apskatījām arī Dziesmu svētku estrādi. Pēdējā vakarā gatavojāmies Jāņiem. Nopirkām vainagus tirgū, āvām kājās deŗošanas kurpes un ar tramvaju braucām līdz Dzeguŗkalnam. Dejojām pie *Ilģu*, *Dzelzs Vilka* un *Rikŗu* mūzikas, ēdām jāņusieru un jāņogas, vērojām senās Jāņu tradīcijas, kā, piemēram, uguns iedegŗanu un apdziedāŗanos. Līdz diviem no rīta nolīgojām un tad noguruŗi, bet laimīgi braucām atpakaļ ar tramvaju uz viesnīcu. Nebija nekādas ilgas gulēŗanas, jo no rīta bija jāceļas un jābrauc uz lidostu.

Āetrpadsmit dienās mēs paspējām izbraukt divdesmit trīs pilsētas. Satīkām daudzus interesantus latvieŗus – keramiķus, mūzīkantus, rakstniekus, *Skrīveru gotīņu* raŗotājus, amatniekus, “ciētumsargus”, skolēnus un citus

"Sveika, Latvija! – 35" grupa pie Nacionālā teātra pēc izrādes "Skroderdienas Silmačos"

Tikŗanās ar rakstnieci Ingu Ņoludi

jautājumu – kā pavadīsim nākamās āetrpadsmit dienas kopā.

Ieradāmies Rīgā drūmā, lietaīnā sestdienas vakarā. Paēdām vakariņas *Lido* un tad gāŗām izmainīt naudu Vecrīgā. Pirmo reizi ieraudzījām Brīvības piemiņekli, bet pāris minūtes jau bijām izmirkuŗi lietū, tāpēc steidzāmies atpakaļ uz viesnīcu. Sarīkojām mūsu pirmo vakara sanāksmi, kur pārrunājām nākamās dienas kārtību, kā arī pirmo reizi nodziedājām mūsu „Sveika, Latvija!” dziesmu.

Nākamajā rītā pēc atjaunotā

skrēŗa un lēca ledusaukstā ezerā. Pēc kārtīgās izklaides visi gulēja saldā un dziļā miegā.

Labi, ka izgulējāmies, jo nākamajā rītā mums bija jau pirmais skolas apciemojums. Ieradāmies Andreja Eglīŗa Ļaudonas skolā, kur mūs sagaidīja astoņpadsmit skolēni. Visu dienu pavadījām Ļaudonā, spēlējot sporta spēles, iepazīstoties ar skolēniem, un izstaigājot pagastu. Bija vērtīgs izbraukums – mūsu dalībnieki redzēja, kā jaunieŗi dzīvo Latvijā, kur viņi mācās, ko viņi ēd, kā izmanto brīvo laiku. Kaut Latvijā

zemnieku saimniecību. Apŗucīemā pirmo reizi ieraudzījām Baltijas jūras līci. Ventspilī tikāmies ar pazīstamo rakstnieci Ingu Ņoludi, kas trīsdesmit viena gada vecumā ir jau sarakstījusi seŗas grāmatas. Jaunieŗi bija iespaidoti, uzzīnot, ka Inga sākusi rakstīt romānus āetrpadsmit gadu vecumā – tadā pašā kā viņi tagad! Pēc Ventspils braucām pa krastu līdz Jūŗkalnei, tad – tālāk līdz Liepājai. Liepājā bija iespēja mazliet ievīlkt elpu pēc gaŗā brauciena pa Kurzemi. Baudījām brīvo laiku pie jūras, kur, kaut arī

cēnos, kur bija iespēja vēlreiz iet pirti un peldēties Cieceres ezerā.

21. jūnijā steidzīgi izbraucām no Brocēniem, lai tiktu laicīgi atpakaļ Rīgā. Divos pēcpusdienā tikāmies ar prezidentu Raimonu Vēŗoni Melngalvju namā. Mūsu jaunieŗi bija diezgan satraukuŗies par tikŗanos ar Latvijas prezidentu, bet ātri saprata, cik mīļŗ un viesmīlīgs ir viņŗ prezidentu kundze. Pēc Melngalvju nama steidzāmies atpakaļ uz viesnīcu gatavoties vakaram. Paēduŗi un uzpuceŗuŗies, devāmies uz Nacionālo teātri, lai noskatītos

ļaudis. Apciemojām gan pilis, gan amatu mājas, gan dabas parkus. Staigājām pa senām bruŗētām ielām, pa jūŗmalu, pa meŗiem... Sakrājām neticami daudz atmiņu un ieguvām draudzības uz mūŗu. Milzīgs paldies ALAī par šo vienreizējo iespēju apciemot mūsu mazo mīļo Tēvzemi! Zīnām, bez ŷaubām, ka mūsu jaunieŗi uzaugs, runājot latvieŗu valodu, cienot latvieŗu tautu un iesaistoties latvieŗu sabiedrībā. Atmiņas no „Sveika, Latvija!” 35. izbraukuma nekad neizzudīs no mūsu jaunieŗu sirdīm. Paldies!

Sveika, Baltijas jūŗa!

Gaŗezera vasaras vidusskola (GVV) attēlos 2016. gadā

2016. gada vasaras vidusskolas 4. klases audzēkņi ienes GVV karogu atklāšanas ceremonijā Graša paviljonā // FOTO: Kristīne Putnis

Arī Gaŗezera programmu jaunākie dalībnieki piedalījās labu vēlējumu rakstīšanā // FOTO: Kristīne Putnis

Mācītājas Aijas *Graham* vadītājā svētrīdī. Viņa aicināja visu Gaŗezera programmu dalībniekus uzrakstīt kādam laba vēlējumu uz izlocītu papīra laidmašīnu spārnēm. Pēc tam tās tika lidinātas gaisā un katrs varēja saņemt sev labu novēlējumu. Attēlā – lidmašīnas, paceļoties no Graša lidlauka // FOTO: Kristīne Putnis

ANO vēstnieks Jānis Maŗeiks ar ģimeni turpināja Latvijas diplomātu tradīciju apmeklēt Gaŗezera vasaras vidusskolu. Attēlā – vēstnieks uzrunā klātesošos. Nākamajā dienā viņš arī apmeklēja skolas mācību stundas, pastāstot par savu darbu ANO un kā tas ir saistīts ar Latvijas iekšējo un ārējo drošību. Pēc tam audzēkņi varēja uzdot jautājumus // FOTO: Kristīne Putnis

(Turpināts no 1. lpp.)

ILZE GAROZA,
PBLA ģenerālsēkretāre

Ārzemju latviešu jaunieši strādā Latvijā

Amerikas latviešu apvienības Kultūras nozares vadītāja Līga Ejupe ir pārliecināta, ka vērtīgā pieredze vēlāk noderēs akadēmiskā un profesionālā dzīvē. Tā ir pirmā šāda veida pēc diasporas organizāciju iniciatīvas izveidota un arī finansiāli atbalstīta programma, kas paveŗ iespēju jauniešiem vecumā no 19 līdz 29 gadiem uzturēties un gūt profesionālu pieredzi Latvijā, vienlaikus uzlabojot savas latviešu valodas zināšanas un stiprinot piederību Latvijai.

Pagājušā gada rīkotajā programmā piedalījās 16 jaunieši no ASV un Kanadas, turklāt divas jaunietes saņēma pastāvīga darba piedāvājumu un palika dzīvot un strādā Latvijā. Šogad prakses programmā piedalās 15 jaunieši no Ziemeļamerikas un trīs jaunietes no Austrālijas. Praktiskanti strādā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, Latvijas Nacionālajā mākslas mūzejā, Latvijas Nacionālajā arhīvā, Etnografiskajā brīvdabas mūzejā, Nacionālajā kino centrā, *TechHub* Rīga, Draugiem Grupa un citviet. Jauniešiem stipendijas nodrošina Amerikas latviešu ap-

vienība un Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē.

Paši praktiskanti apgalvo, ka Latvijā guvuši neatsveramu pieredzi un labāku izpratni par to, kā ir dzīvot Latvijā. **Lāra Robeŗniece** no ASV strādā *TechHub Rīga*. Viņa stāsta, ka tā ir pilnīgi jauna pieredze – strādāt tehnoloģiju uzņēmumā un iepazīt jaunuzņēmumu darba vidi, viņa cer, ka šī pieredze palīdzēs nākotnē. Latvijā pavadītais laiks viņai devis iespēju uzlabot savas latviešu valodas zināšanas un labāk iepazīt Latviju, no kurienes nāk viņas vecvecāki. **Martis Roze** no ASV, kurš prakses laikā strādāja Latvijas Etnografiskajā brīvdabas mūzejā kā spilgtāko piedzīvojumu no prakses min iespēju apciemot dažādas Latvijas pilsētas, kā arī Igaunijas galvaspilsētu Tallinu. Sarunā ar Latvijas Radio viņš min, ka no redzētajām pilsētām viņam vislabāk patīktu dzīvot Ventspīlī, pie jūras.

Laila Birzniece no Kalifornijas, iepriekš dzirdot par šādu programmu, domājusi, ka viņa tādā nepiedalīsies, jo viņai bijis bail būt prom tik tālu no ģimenes.

Tomēr pieteikusies praksei kopā ar brāli Valdi, kurš šovasar strādāja „Latvieši pasaulē” mūzejā un pētniecības centrā. Viņu tēvs Jānis Birznieks izsaka lielu pateicību Amerikas latviešu apvienībai par šādu iespēju, piebilst, ka bez ALAs stipendijām jauniešiem visticamāk nebūtu bijis iespējams piedalīties šādā programmā. „Šī programma iesēj sēklu, un nevar zināt, kurā virzienā tā augs,” uzskata Jānis Birznieks, kurš pats deviņdesmito un divtūkstošo gadu sākumā dzīvojis un strādājis Latvijā un vēl joprojām aktīvi uztur saites un kopj piederību Latvijai.

Āris Putenis no ASV, kurš prakses ietvaros strādāja Latvijas Nacionālajā mākslas mūzejā, saka: „Prakses laikā guvu pieredzi, kā ir

Āris Putenis informācijas stendā Latvijas Nacionālajā mākslas mūzejā // FOTO: Ligita Kovtuna

būt iedzīvotājam Latvijā. Viss ir ļoti atšķirīgs no tā, kā tas ir ASV. Šeit cilvēki ir patstāvīgāki, jau sākot ar bērniem. Šī pieredze ir neapraķstāma.” Āris informē, ka vēlas pabeigt studijas ASV un tad nopietni apsver iespēju pārcelties uz Latviju. Āŗa spilgtākais brīdis prakses laikā bijis, kad viņš varējis izpaķot Jaņa Rozentāla oriģinālos darbus. „Šī Latvijas apciemojuma laikā arvien vairāk apzinos, ka vēlos iesaistīties politikā. Man Latvija ir svarīga. Apzinos, ka varu iesaistīties vairāk nekā tikai balsot,” skaidro Āris.

Lījai Krievs no ASV, kuŗa strādāja Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, šī ir otrā reize Latvijā. Pirmo reizi ciemojusies šeit Amerikas latviešu apvienības rīkotās programmas „Sveika, Latvija!” ietvaros. Uz Latviju viņa braukusi, lai uzlabotu latviešu valodas zināšanas. Darbs bibliotēkā Lījai bija jauna pieredze: „Es to nebiju darījusi iepriekš. Visinteresantākais bija strādāt ar vecām grāmatām un kartēm,” skaidro Lija. Viņa priecājas par praktikantu kuplo skaitu. „Mēs bijām kopā, un tāpēc bija vieglāk. Nebija jācinās vienai,” saka Lija.

„Neaizmirstiet mūs!” Aizvesto piemiņas dienas atcere Sietlā

Baltiešu kopienas Sietlā atzīmēja Aizvesto piemiņas dienas 75 gadu atceri 12. jūnijā Latviešu centrā ar dievkalpojumu un svinīgu aktu. Karogus baznīcā ienesa baltiešu pārstāvji tautastēpos. Latviešu karognesējas bija Indra Ekmane, Larisa Šulca un Ella Lutere. Dievkalpojumu angļu valodā vadīja prāveste Daira Cilne, ērģeles spēlēja Dr. Andris Āboliņš, igauņu mācītājs Hendriks Laurs deva aizlūgumu; un no Svētiem rakstiem lasīja igauņu Arno Jānsons, latvietis

bailes un izdzēst baltiešu tautu atmiņu par brīvību. Piecdesmit gadus baltiešu tautas dzīvoja ar šīm bailēm, bet tomēr cerību nezaudēja; tā atplauka dziesmotajā revolūcijā. Tagad mūsu kaimiņš austrumos atkal cenšas izplatīt bailes – ne tikai ar militāro draudu, bet ar tā saukto „maigo varu”, propagandu, kas sagroza patiesību. Jēzus mums saka: „Nebaidieties!” „Nezaudēsīm cerību. Tā ir stiprāka par bailēm. Atcerēsīties savu pagātni, lai mums

gājuši bojā Sibīrijā.

Programmā lietuviete Marta Tomasa (*Martha Thomas*) lasīja izvilkumus no savas tantes Dainas Klimauskaites atmiņu grāmatas par Sibīriju, kas sarakstīta 2001. gadā. Klimauskaitei bija 7 gadi, kad 1941. gada 14. jūnijā viņu ar māti (Martas vecmāmiņu) un tēvu apcietināja un aizveda. Māsiņa Vida, Martas māte, bija slimnīcā, un tāpēc viņu neaizveda. Tēvs Sibīrijā nomira, bet Daina ar māti pēc 17 gadiem atgriezās Lietuvā.

zeja biedrības valdes priekšsēdis Dr. Valters Nollendorfs, iesāka savu uzrunu ar spēcīgu, aizkustinošu dzejoli, paša sarakstītu pēc kāda izsūtītā piezīmēm. Dr. Nollendorfs atgādināja, ka vairums no aizvestajiem bija bīstami jaunajai iekārtai. Viņus apcietināja ne tāpēc, ka viņi bija kaut ko nodarījuši, bet par to, kas viņi bija. Dr. Nollendorfs runāja par noziegumu pret baltiešu tautām, pret valsti un sabiedrību, pret cilvēka saprātu un garu.

Noziegumi pret cilvēka prātu un garu turpinās. Mēs nedrīkstam to aizmirst. Mums ir neemitīgi pasaulei to jāatgādina.

Dr. Nollendorfs uzrunu beidza ar stāstu par 10 gadu vecu zēnu, kas, ejot pa ceļu, redz kā cilvēkus kravas automašīnā aizved. Pārņākot mājas, tēvs saka, ka jāpakojas prombraukšanai, jo cilvēki tiek arestēti. Kādas dienas vēlāk, ejot pa to pašu ceļu, zēns atkal redz šo automašīnu un aizmirst elpu vēro, vai tā pietāsies pie viņa mājas. Bet tā pabrauc garām. Liktenis viņa ģimeni glābis. Zēns ir Valters Nollendorfs 1941. gada vasarā. Lidz šai dienai viņš nezina, ko būtu darījis, ja automašīna būtu iegriezusi viņa sētā. Viņam laimējās. Paturēsim atmiņā tos, kam nelaimējās. Turpināsim viņus pieminēt, paaudžu paaudzēs.

Pēc uzrunas, Sietlas lietuviešu koris „*Vakarai*”, Daiņa Vaičekona (*Dainus Vaičekonis*) vadībā nodziedāja „*Kur tėvynė, kur motutė*” (Kur ir mana tēvija, kur mana māte), un skaisto „*Ebrėju vergu kori*” no Džuzepes Verdi operas „*Nabuko*”. Svinīgo aktu beidzot, visi kopā nodziedāja Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Amerikas himnas.

Saviesīgajā daļā draudzes dāmu komiteja aicināja dalībniekus pakavēties pie viņa glāzes un baudīt labumus no bagātīgā apmeklētāju groziņu cienasta.

Paldies visiem, kas piedalījās Aizvesto piemiņas sarīkojumā, īpaši Dr. Valteram Nollendorfam, kas bija mērojis tālo ceļu no Latvijas, lai apmeklētu ģimenes piederīgos un kuplīnātu mūsu sarīkojumu.

I. M.

Valters Nollendorfs un Vaira Pelēķe-Kristofere // FOTO: Andris Rogainis

Godasardze // FOTO: Andris Rogainis

Jānis Šulcs un lietuviete Irēne Blekys, katrs savā valodā. Dr. Āboliņš atskaņoja savu kompozīciju *Prayer of the Innocent*, kā arī J. S. Bacha „*Prelūdi G minorā*”.

Prāveste Daira Cilne iesāka sprediķi ar vārdiem „neaizmirstiet mūs”, kas bija rakstīti uz papīra gabaliņa, ko 1941. gada vasarā meitene Dzidra bija atradusi pie sliedēm netālu no savām mājām Rīgā. Prāveste citēja Vinstonu Čērčilu: „Tautai, kas aizmirst savu pagātni, nav nākotnes”. Deportāciju mērķis 1941. un 1949. gadā bija sēt

būtu nākotne,” prāveste sacīja.

Svinīgo aktu vadīja Vaira Pelēķe-Kristofere (*Christopher*), atskatīdāmas uz 14. jūnija nakti, kad apmēram 47 500 cilvēku no Baltijas valstīm, tostarp 2400 bērnu jaunāki par 10 gadiem, tika apcietināti un aizvesti uz Sibīriju. Lidz šai dienai Krievijas valdība atvainojusies par baltiešu tautu genocīdu. Mums jācinās pret dezinformāciju un negatīvo propagandu, ko Krievija izplata pret baltiešiem, un jāgādā, lai vēsture neatkārtotos. Ar klusuma brīdi apmeklētāji pieminēja tos, kuŗi cietuši un

Vida nonāca Amerikā, kur viņu adoptēja lietuviešu ģimene. Abas māsas satikās tikai daudzus gadus vēlāk, 2015. gadā. Lasījumu Marta papildināja ar fotogrāfijām, kuŗas rādīja uz ekrāna.

Goda viesis, Okupācijas mū-

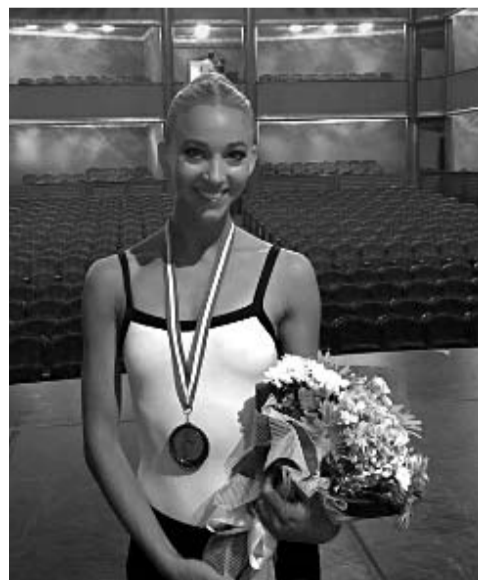
Zem visur esošās bailu sajūtas, ko komunistu režīms radīja, cilvēku gars tika salauzts, cilvēciskās attiecības sabruka. Kā lai mēs saglabājam atmiņu par to, kas mūsu tautām nodarīts? Kā mēs varam pārliecināt pasauli, ka tas vēl nav beidzies?

Latviešu baleta starptautiskais zelts, sudrabs un bronza

Kamēr Latvijas Nacionālās operas un baleta māksliniekiem ir vasaras atvaļinājums, jaunie baleta mākslinieka plūc laurus starptautiskos konkursos.

Baleta soliste Jolanta Lubēja, kuŗas lomā kontā ir gan Odilija un Maša P. Čaikovska „*Gulbju ezerā*” un „*Riekstkodi*”, Žizele A. Adāna baletā, gan vesela virkne lielāku un mazāku solopartiju, nu Seulā, Dienvidkorejā, izcīnījusi pirmo vietu Korejas Starptautiskajā baleta konkursā. Viņa startēja vecākajā grupā, savukārt Rīgas Choreografijas vidusskolas absolvents Kārlis Cīrulis jaunākajā grupā ieguvis otro vietu.

Latvijas Nacionālā baleta vadītājs Aivars Leimanis, kuŗš jau trešo gadu darbojās šī konkursa žūrijā, stāsta, ka

Annija Kopštāle ar bronzas medaļu

Jolanta Lubēja ar Latvijas Nacionālā baleta vadītāju Aivaru Leimani

Korejā daudzi dejas mākslas speciālisti izteikuši apbrīnu: no tik mazas valsts, kāda ir Latvija, ik gadu kāds dejojotājs

ir godalgoto vidū. Pērn konkursa vecākajā grupā soliste Ieva Rācene ieguva trešo vietu, bet junioru grupā Paula Liel-

didža-Kolbina tika apbalvota ar sudraba medaļu. Savukārt 2014. gadā konkursa sudraba godalgu ieguva Annija Kopštāle.

Kaut apritējuši tikai pieci gadi, kopš Rīgas Choreografijas vidusskolu beigusi baleta soliste Annija Kopštāle, viņai jau ir ievērojama starptautisku konkursu pieredze. Jaunā dejojātāja saņēmusi godalgas, piedaloties konkursos Ķīnā, Krievijā, Ukrainā, Zviedrijā, Francijā un Latvijā. Šogad vien Annija pārvedusi zelta medaļu no Dienvidāfrikas starptautiskā baleta konkursa Keiptaunā, bet pirms dažām dienām no Stambulas (Turcija) baleta konkursa pārvesta bronzas medaļu.

Latvijas baleta māksliniekiem šī ir ražīga vasara. Ar nepacietību skatītāji gaidīs pasaulē atzītos baleta māksliniekus jaunās lomās Latvijas Nacionālā baleta izrādēs.

G.S.

DAINIS
MJARTĀNS

Ko mūsu valsts var darīt, lai mazinātu ārvalstu informācijas avotu ietekmi uz Latvijas sabiedrību? Atbilde ir vienkārša – stiprināt pašmāju plašsaziņas līdzekļus, it īpaši Latvijas pierobežā, proti Latgalē.

Lai stiprinātu Latgales informātīvo sasaisti ar pārējiem Latvijas reģioniem, garantējot, ka pierobežā dzīvojošie Latvijas iedzīvotāji tiek informēti par valstī notiekošajiem procesiem un starptautisko notikumu attīstību, 12. jūlijā Rēzeknē darbu uzsāka Latvijas Radio (LR) Latgales multimēdiju studija. Tās izveidei un darbības nodrošināšanai 2016. gadā Saeimas Budžeta un finanču (nodokļu) komisija piešķirusi finansējumu 155 tūkstošu eiro apmērā. Studijas uzdevums būs nodrošināt reģionālās informācijas plūsmu visām LR programmām, veidot un pārraidīt reģionālo saturu LR4 programmā, veidot saturu portālam LSM.lv, kā arī attīstīt kopprojektus ar LTV.

Zīmīgi, ka ideja par sabiedriskā

medija izveidi Latgalē radās jau 1933. gada 1. maijā, kad Latgales izglītības un kultūras darbinieku kongress pieņēma lēmumu Rēzeknē celt radiostaciju un veidot Latgales apgabalam raidījumus latgaliski. Mainoties politiskajai situācijai, šis projekts neistenojās. Nākamgad apritēs simt gadu, kopš vēsturiskā Latgales kongresa, kad Latgales pārstāvji lēma par apvienošanos ar pārējiem topošās Latvijas valsts novadiem vienā zemē. Pasākumu virkne no Rēzeknes izskanēs pa visu Latviju, un te liela loma sabiedrības informēšanā būs tieši LR studijai.

Atklāšanas pasākumā jaunās studijas vadītāja Renāte Lazdiņa retoriski jautāja: “Kas ir Latvijas Radio? Latvijas Radio esam mēs paši, jo runājam par sevi, par savām problēmām un par savām vajadzībām. Tad mēs arī veidosim informācijas plūsmu no Latgales – stāstīsim par Latgales vajadzībām, par problēmām un skaisto, par interesantiem un uzņēmīgiem cilvēkiem. Par Lat-

gali Latvijā.”

LR multimēdiju studijas izveide ir daļa no NEPLP izstrādātās “Latgales elektronisko mediju

gales vietējām radio un TV stacijām, kas raida programmas mazākumtautībām, atbalstu Latgales radio un TV producentu

142 000 eiro, savukārt LR studijā Rēzeknē tiks nodrošinātas darba vietas sešiem žurnālistiem un tehniskajam personālam.

Nemot vērā, ka NEPLP programma paredz veicināt žurnālistikas apguvi un mediju speciālistu sagatavošanu Latgales reģionālajās augstskolās, atzinīgi jāvērtē Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas lēmums no nākamā mācību gada piedāvāt akadēmisko maģistra studiju programmu “Reģionālie mediji un komunikācija”.

Studijas atklāšanas pasākumā Rēzeknes novada domes priekšsēdis Monvīds Švarcs uzsvēra, ka Latvijas Radio, pašvaldībām un visai sabiedrībai jāstrādā kopīgam uzdevumam – lai mēs patiešām sāktu interesēties par to, kas notiek mums apkārt, Latgalē.

Atbalsts LR Latgales studijai no valsts puses nodrošināts tikai tās izveidei un darbībai 2016. gadā. NEPLP priekšā vēl daudz darāmā, lai pārliecinātu politiķus 2017. gada budžetā atvēlēt līdzekļus studijas uzturēšanai.

Latvijas Radio studijas Rēzeknē vadītāja Renāte Lazdiņa un Latgales mediju programmas autors, NEPLP loceklis Dainis Mjartāns

programmas”, kas raksturojama kā pasākumu kopums, kuŗš iekļauj atbalstu LR un Latvijas TV saturam, sniedz atbalstu Lat-

grupām raidījumiem latgaliešu valodā un risinājumiem apraides uzlabošanai. Šiem projektiem valsts 2016. gadā kopā atvēlējusi

MINORITĀŠU AIZSTĀVIS – KAD JĀSARGĀ VAIRĀKUMS?

SINTIJA BERNAVA

Šķietamais paradokss neiziet no prāta, kad uz pēdām lasīšanai un rakstīšanai par latviskā vairākuma aizstāvjiem berklaviešiem nācies iedziļināties Eiropas minoritāšu tiesību celmlauža Paula Šimaņa dzīves un darba daudzajās pusēs, kas nule latviešu tulkojumā svinīgi atklāts Saeimā un Rīgas domē. Caur tulkotāja laipnību elektroniska maketa veidā varēju ar to iepazīties dažas nedēļas pirms grāmatas publicēšanas. Britu vēsturnieks Džons Haidens (*John Hiden*, 1940-2012), speciālists Vācijas un Baltijas reģiona mijiedarbībā starp pasaules kaŗiem, 44 gadu tecējumā pakāpeniski apzinājās šī vācbaltiešu Latvijas politika un patriota intelektuālo mantojumu, līdz 2004. gadā sarakstīja grāmatu *Minoritāšu aizstāvis (Defender of Minorities / Paul Schiemann, 1876-1944)*. Šogad ar Latvijas Okupācijas muzeja, Žaņa Lipkes memoriāla un privātu labvēļu atbalstu šī biogrāfiskā monogrāfija iznākusi latviešu un krievu valodā. Latviešu tulkotājs Pēteris Bolšaitis projekta popularizēšanas e-pastā raksta: „Šimanis – viens no Satversmes autoriem, visu pirmskaŗa gadu Saeimas sasaukumu deputāts, ilgga-dējs Rīgas domnieks un ļoti aktīvs minoritāšu tiesību veidotājs un aizstāvis, ir atpazīstamākais Eiropas mēroga Latvijas politiķis. Latvijā viņš cīnījās (beigās nesekmīgi), lai nodrošinātu visu mūsu minoritāšu lojālātāti Latvijas valstij. Tas izskaidro, kādēļ esam nolēmuši grāmatu izdot arī krievu valodā.”

Divpadsmit nodaļās un apmēram 250 lappusēs Haidens hronoloģiskā kārtībā – reizēm pat pārmēru pedantiski detalizēti – apraksta šī žurnālista, jaunībā teātra entuziasta un jautras

uzdzīves cienītāja, vēlāk politiķa un domātāja – un joprojām žurnālista – dzīves gājumu. Dzimis Jelgavā jurista ģimenē, studē jurisprudenci Vācijā, iegūstot doktora grādu, bet viņa sirds darbs ir rakstīt teātra kritikas. Bohēmiskā dzīve ieilgst mūža ceturtajā desmitgadē, kad viņu sagūsta „jaunā, daudzsoļošā” Minchenes aktrise Lote Šilere, bet Pirmais pasaules kaŗš, revolūcijas un Baltijas brīvvalstu nodibināšanās piesaista viņa intelektu politikai – it īpaši jautājumam, kas būtu darāms, lai vairākas tautas varētu laimīgi dzīvot vienā valstī, katrai turpinot attīstīt savu etnisko kultūras dzīvi. Aizrautīgais teātra pasaules žurnālists ir „veicis sekmīgu pāreju no viena dzīves stila uz citu” (38). Pirmās nodaļas nobeigumā – „abu tautību tuvināšanās jau bija kļuvusi par Šimaņa dzīves mērķi. Gandrīz katrā otrajā 1914. gada rakstā iezīmējas brīdinājumi pret nacionālismu, vienalga, vai krievu, vāciešu, latviešu vai citu” (40). Hm... Kas tad nu?! – Pret *nacionālismu*?

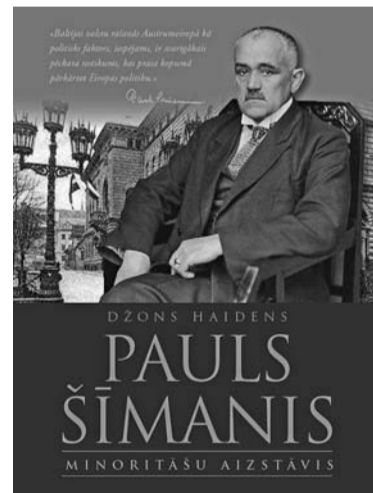
Atlikušās vienpadsmit nodaļās veltītas trauksmainajam otrajam pusmūžam. (Kompulsīvais smēķētājs nomirst 68 gadu vecumā 1944. gada jūnijā Rīgā.)

Savas dzimtenes patriots – Pretstatā vācbaltiešu konservatīvajam vairākumam, 1918. gadā publicists Šimanis iestājas par Igaunijas un Latvijas neatkarību, un kā Vācbaltu demokrātiskās partijas biedrs tiek ievēlēts Latvijas Satversmes sapulcē un visās Saeimās. Viņu īpaši nodarbina problēma, kā nodrošināt savas dzimtenes Latvijas demokrātiju un labklājību, reizē nosargājot vācbaltu minoritātes vācisko kultūras mantojumu. Vienīgais taisnīgais veids, viņam

šķiet, ir ar līgumu panākt vienlīdzīgu visu Eiropas valstu nacionālo minoritāšu kultūras dzīves juridisku nodrošinājumu. Šimaņa izpratnē tas nozīmē šķirt konceptus *valsts* un *nācija* – līdzīgi, kā jau agrāk Eiropā ieviesta valsts un reliģijas atdalīšana. Valsts lai gādā par praktisko dzīvi, bet ar etnisko kultūru saistītās aktivitātes un vajadzīgos nodokļus kārtos attiecīgā nacionālā kopiena (*nācija*). Viena šādas autonomijas komponente ir skolas, un Latvijas Satversmes sapulcē (1920-1922) Šimanis kā Minoritāšu komitejas priekšsēdis panāk „svarīgu autonomijas jēdzienu iekļaušanu Latvijas minoritāšu skolu likumā, ... [kurā] paredzēts, ka valsts rūpēsies par pamatskolas izglītību jebkuras minoritātes trīsdesmit skolēnu lielai grupai, kuŗai mācības notiks attiecīgajā mātes valodā” (70).

Pret „Latviju latviešiem!”, **pret „Vāciju vāciešiem!”** – 1921. gadā Latviju uzņēma Tautu Savienībā. Šimanis darbojas tās Minoritāšu komitejā un sākot ar 1922. gadu pārstāv Latvijas vācu minoritāti Eiropas Tautību kongresā. Līdztekus līdz 1933. gadam viņš ir Saeimas deputāts, kā arī vācbaltiešu avīzes *Rigasche Rundschau* redaktors. Trīsdesmitajos gados Eiropu pārņem vispārējs ekstrēma nacionālisma vilnis, visizteiktāk Hitlera vadītais vācu nacionālsociālisms, kas aizrauj arī lielu daļu Latvijas vācbaltiešu. Vienlaikus latviešu sabiedrībā spēkā pieņemama ideja – „Latviju latviešiem”. 1933. gadā izglītības ministra Ata Ķeniņa pieteiktais mērķis radīt „vienotu latviešu kultūru” (angliskā oriģinālā „a single Latvian culture”) nostāda Šimani opozīcijā, jo apdraudēta minoritāšu skolu

autonomija. Latvijas Saeimas vācbaltiešu frakcijas spiediens panāk ministra Ķeniņa atkāpšanos no amata (202). Pārliecināts demokrāts, Šimanis vienlaikus nonāk opozīcijā ar Latvijas vācu nacionālsociālistu kustību (*Bewegung*) un tās vadoni Erhardu Krēgeru: „Pēc būtības Šimanis Krēgeru un viņa veida cilvēkus pielīdzināja tam pašam Ķeniņam” (203). Ar šādu nostāju viņam drīz nākas atstāt *Rigasche Rundschau*, kas

INTERESENTI AMERIKĀ
GRĀMATU VAR IEGĀDĀTIES,
NOSŪTOT ĶEKU PAR 45\$ RASMAI ADAMS
114 4TH AVE NW, LARGO, FL33770
TĀL.: 727 953 6313

E-PASTS: rasma@laiks.us

tad jau nonākusi hitleriskās Vācijas pavadā. Avīze tomēr Šimanim maksā pensiju, un – it kā ārstnieciskos nolūkos – viņi abi ar Loti pārceļas uz Austriju. Gadu vēlāk, pēc 1934. g. 15. maija apvērsuma, Ulmaņa autoritārā valdība tomēr likvidē minoritāšu skolu pārvaldi un pieņem jaunu valodas likumu, kas „principā izslēdza vācu valodu no sabied-

riskajām iestādēm”. Rezultātā *Bewegung* popularitāte vācbaltiešu sabiedrībā pieaug (209). 1938. gadā, Hitleram grasoties Austriju pievienot Vācijai, Šimaņi atgriezās Rīgā.

Austrijā Šimanis sācis rakstīt pretnacistiski noskaņotai Polijas vācu avīzei *Der Deutsche in Polen* un to turpina pēc atgriešanās Latvijā. Vienā no saviem pēdējiem rakstiem 1939. g. aprīlī zem virsraksta „Nacionālo minoritāšu kustības gals?” viņš rezignēti, tomēr reizē optimistiski apcer savu centienu rezultātus. Haidens atstāsta – „Šajā rakstā viņš pieļāva, ka kustības vadoņi sevi maldinātu, ja viņi noliegtu, ka objektīvi pamati savu mērķu sasniegšanai ir zuduši. Viņam spēja atzīt, ka mērķis panākt likumus, kas palīdzētu vairākām tautām sadzīvot vienas valsts teritorijā un darboties kopējam labumam, dažām minoritātēm, īpaši Sudētijas vāciešiem, bija līdzējis kā aizsegs, lai gūtu dominanci. Tomēr raksta galvenais mērķis bija vēlreiz katēgoriski uzsvērt ideālus un mērķus, uz kuru pamata Tautību kongress tika dibināts. Šimaņa arguments? – „Nacionālo minoritāšu kustība, jau reiz izcīnījusi pozīciju blakus pirmskaŗa nacionālismam, atjaunosies līdzīgai cīņai arī nākotnē” (226).

Viņi grib asimilēt mūsu bēr-nus! – Kā savienot Šimaņa „anacionālismu” un pārvalstisko nacionālo kultūru aizstāvību ar mūsu dziļi izjusto nacionālismu un „Latviju latviešiem” sentimentu, kā līdzsvarot viņa intelektuālo un morālo mantojumu ar nepieciešamību nosargāt latviešu vairākuma pozīcijas savā zemē – vēl arvien, kopš Otrā pasaules kara?

(Turpināts 17. lpp.)

MĀRIS
BRANCIS

Vai vectēvs tā ir gribējis?

Pirms pāris nedēļām past-niece atnesa Rasmus Birzgaļes-Vitolas vēstuli no Bostonas; tajā pastāstīts, ka gleznotāja Maira Reinberga jūnijā saņēmusi *Pawtucket Foundation* 2016. gada izstāžu balvu.

Pirmā reakcija – cik lieliski, vēl viens latvietis, šajā gadījumā latviete, ieguvis atzinību mākslā! Apsveicu! Apbrīnoju! Cildinu!

slavenas bijušas kokvilnas vērp-tuves, kas pirmās ASV tikušas pilnībā mechanizētas. Patikami lasīt, ka kopš 1975. gada pilsētā ir radušās vairāk nekā 40 organizācijas, kas veicina un stiprina vietējo kultūru un mākslu. Un *Pawtucket Foundation* ir viena no tām. Tās paspārnē pastāv galerija *Pawtucket Arts Collaborative* jeb saīsinājumā PAC.

Mandala #7. My Grandfather

Nākamā doma – kas ir šis fonds, kur tas atrodas? Es taču milzīgo Ameriku nepazīstu. Jā, esmu gan šajā zemē bijis, bet tikai dažos punktos. Šī kontinenta grandiozā daļa palikusi

Žūrija, ko veidoja vairāku mākslas muzeju speciālisti, par 2016. gada labāko darbu galerijas izstādē izraudzījās Mairas Reinbergas gleznu „Mandala # 7, mans vectēvs”.

Vectēvs mūzejā

sveša. Tas, ko esmu iepazinis, ir tikai kā neliels smilšu graudiņš lielā smilšu kaudzē.

Interneta laikmetā ir viegli sameklējama pirmā nepieciešamā informācija. Tā nu pāris sekunžu laikā esmu jau pasaulē, ne ceļojot kā arabu pasakās ar burvju paklāju, bet sēžot savā istabā pie galda – ērti, parocīgi un bez jebkādas piepūles. Atrodu *Pawtucket* jeb, kā šo indiāņu vārdu latviskā variantā jālasa, Pūtaketa, kas iekārtojusi Rodailendas (*Rhode Island*) pavalsti. Septiņpadsmitajā gadsimtā šis rajons esot bijis bieži apdzīvots tādēļ, ka tieši Jaunanglijas teritorijā no Eiropas ieceļoja jaunu piedzīvojumu un jaunas dzīves telpas meklētāji. Vēlāk šeit cēla fabrikas; īpaši

Vēlāk gan no mākslinieces uzzinu, ka šī glezna tapusi gadu iepriekš Amerikas valsts mēroga un nozīmes izstādei „*Possessions*” (kā liekas, izstādes temu latviski varētu tulkot kā „Mani dārgumi”) Atlboro Mākslas mūzejā (*Attlboro Arts Museum*). Atlboro nav tālu no *Pawtucket*, bet ir jau Masačūsetas (*Massachusetts*) pavalstī un lepojas ar „Pasaules dārgakmeņu galvaspilsētas” godu. Šajā izstādē prēmijas nepiešķīra, toties darbs bija izstādīts pašā centrā, tādējādi izceļot tā nozīmību ekspozīcijā.

Izlasot gleznas nosaukumu, domāju, ka ieraudzīšu ierasto mandalas kompozīciju un rakstus, sakārtotus aplī, bet šoreiz mazliet samulstu – nav nekā no

IVARS
GALIŅŠ

SADZĪVE AR SPIEKI UN SIEVASMĀTI

Uzmini manu mīklu!

Kas no rīta staigā uz četrām kājām, pusdienā uz divām, bet vakarā uz trim? Spieķi devēt par cilvēka trešo kāju man vienmēr licies tā savādi, nepieņemami. No zēna gadiem spieķi atceros kā tādu plātības un lepnuma priekšmetu. Abi ar draugu Jāni uzlikām savu tēvu Habiga firmas „katliņus”, uzvilkām baltus cimodus, smokingu žaketes un soļojām pa Kazarmu ielu līdz Miera ielai. Spieķus vicinājām angļu lordu stilā. Neatceros, vai kāds būtu mūs īpaši ievērojis. Varbūt bija kādas meitenes, kam bija jāizrādās, citādi jau soļošanai jēgas nebūtu bijis. Neatceros. Bēgļu laikos spieķi bija lielā cieņā un tos pat lietoja paunu nešanai pār plecu. Vēlāk dzīvē,

vairāki spieķi, arī mātes un vectēva. Izvēlējos sievas mātes spieķi. Ar spieķa lietošanu man lāga neveicās. Lai gan bija norādījumi, ka, uz augšu kāpjot, jāliek veselo kāju pa priekšu un uz leju otrādi, man bieži sanāca tieši otrādi. Nevarēju arī pievienoties norādījumiem, kuŗā rokā jātur spieķis. Pēc kāda nakts ceļojuma, atgriežoties uz savu gultu, iespēru pa spieķi tik spēcīgi, ka tas nokrita un uzmodināja gulētāju pat blakusistabā. Steidzīgi ierausos gultā. Nākamā rītā atklāju, ka esmu atlauzis nagu un ar asinīm notraipījis kā palagus, tā segu. Līdzjutības apliecinājumus nesāņēmu. Restorānā biju spieķi uzkabījis uz krēsla aizmugures. Tai piespiežoties, spieķis

nījis un atnesa spieķi. Neatpapos pat zēnam iedot dzeramnaudu. Nepatika jau ne spieķis, ne pēkšņi radusies klibiķa nevarība. Brīžam sametās pašam sevis žēl. Bet tad nokaunējos un atcerējos, ka šo spieķi turējusi tāda cilvēka roka, kuŗš tiešām pazina ciešanas. Tikai devīto daļu sava mūža viņa bija laimīgi pavadījusi Iecavas doktorātā, kur izauklēja savas trīs meitas. Būdamā operācijas māsa, darbā bija satikusi savu mūža biedru dakteri Aleksandru Steinhardu. Bērību bija pavadījusi bēgļu gaitās Krievijā. Ģimene cietusi badu. Brālis kāpis kokos meklēt vārnu olas, lai palīdzētu ģimenei. Tad mēnešiem gaŗais un grūtais atgriešanās ceļš no Krievijas uz Latviju. Komunistu okupācijas gads, kad vīrs no slimnīcas direktora amata tika atlaists un pārcelts darbā uz Bausku. Otrā pasaules kara bēgļu gaitās Latvijā, Vācijā un beidzot Amerikā. Pāri mūža netaisnībām, pārestībām, pazemojumiem, viņa rūgtuma vietā saglabāja mīlestību uz savu tautu un ģimeni, arī mani. Krievu valodu zināja ne sliktāk kā latviešu, bet to nekad nelietoja. Viņa nebija priecīga, ka vecāki iedevuši viņai tik krievisku vārdu – Olga. Vēl mazāk viņai patika saīsinājums Oļa. Man vēstules un apsveikumus parakstīja tikai kā sievas māte. Pēdējos mūža gadus viņa dzīvoja pie mums, bet apsveikumi vienmēr bija rakstiski. Nav pieņemts, ka meitas vīrs milētu savas sievas māti, bet ar mani tā notika. Tāpēc visām anekdotēm un stāstiem par sievasmātēm, kas aizmirstas tramvajā, gribu parādīt gaŗu degunu. Pašlaik ir patmilības uzplūdu laiks. Cilvēki ir pārāk sevī iemilējušies un savas patiesības pārņēmti, lai meklētu saskanīgu dzīvi ar citiem. Vaininieki meklējam tikai citos. Bet spieķi nevar vainot par mūsu kaitēm. Sievasmātes nav vainīgas, ka esam apprecējuši viņu meitas.

Olga, mana sievas māte

redzot cilvēkus ar spieķi, bijis jādomā, vai tā ir vajadzība, vai tikai tāda maniere. Lai kāda būtu mana attieksme pret spieķi, pēdējā vizītē dakteris paziņoja, ka līdz operācijai man būs jālieto spieķis. Līdz tam biju izlīdzējies ar pieturēšanos pie stabiliem priekšmetiem Staņislavska tēlošanas stilā. Tūlīt iedeva arī spieķi. Tas bija alumīnija. Neglīts. Ejot pa ielu, cilvēkiem liktos, ka esmu izbēdzis no slimnīcas. Tas man nederēja. Mājas pagrabā bija

bija aizsprostojis pieeju aizmugures galdiņam. Labi, ka oficiante to pamanīja un nepatīkšanas izpalika. Nekad man nav patikusī iepirkšanās, bet vēl mazāk – lietot iepirkšanās ratiņus. Taču tagad tas bija izdevīgi. Spieķi varēja ielikt ratiņos un staigāt bez klibošanas. Kād biju iepirkumus ielicis bagāžniekā, gaŗām gāja puisis, kas savāc ratiņus. Pastūmu viņam arī savējo. Tūlīt atskārtu, ka tajos palicis arī mans spieķis. Par laimi, puisis to bija pama-

tā, ko gaidīju. Ir pat tieši pretēji – darbs ir gulformāta, aplis tajā tomēr ir, taču gleznas augšdaļā, un nekas tajā neatkārtojas. Blakus akrila krāsu uzlikumiem aplī iecentrēta taisnstūra fotogrāfija. Uzņēmumā vecs vīrs sirmiem matiem un naģeni galvā ar teli, ko tur pie saites, uz mirkli piestājis, lai fotogrāfs šo mirkli var iemūžināt. Jaunlops ar interesi skatās uz šo „ērmu”, kas kaut ko dara, – tādi jau tie cilvēki ir, dara visādas divainas lietas, kas lopam nav saprotamas, toties ļautiņiem šķiet esam ārkārtīgi svarīgas.

Cilvēkbērnam Mairai Reinbergai šis brīdis ir sevišķi nozīmīgs, tā vērtība ar laiku pieaugusi, jo īpaši tagad, kad bērība paliek arvien tālāk

pagātnē. Kā māksliniece intervijā pastāsta, viņa gan ir rīdziniece, tomēr vasaras pavadījusi pie vectēva laukos. Tur viņa izbaudījusi pilnīgu brīvību, priecājusies par pļāvām, ābeļdārzu, rudzu laukiem un ūdensrozēm upē. „Varbūt tad un tur es kļuva par mākslinieci,” atzīstas Maira Reinberga.

Bet kāpēc glezna nodēvēta par mandalu? Mandala budismā un tantriskajā praksē apzīmē Visumu, visas pasaules svēto hierarchisko sakārtotību. Psihoanalītiķis Karls Jungs uztvēris mandalas zīmēšanu kā ceļu pie sevis, sava unikālā centra atklāšanu. Te arī ir rodams Mairas Reinbergas darba izskaidrojums: „Šajā darbā, kuŗa centrā ir mana mīļākā fotogra-

fija ar vectēvu, es vēlējos parādīt laimi, brīvību, mīlestību un šī laika un vietas skaistumu.” Īsti laimīga un brīva viņa jutās bērībā savā tēvzemē.

Tālāk sarunā galerijas mājaslapas žurnālistei Maira Reinberga atzīstas, ka tad, kad viņai palika sešdesmit, domājot par vecotēvu, viņai sariesušās asaras acīs, cenšoties emocionāli saprast, kā viņš jutās, kad, padomēm gūstot varu un valdot, viss tika zaudēts, kas mūžā izkaŗots, iegūts. Līdzko glezna bijusi gatava, viņa esot nomierinājusies, sāpes sirdī rīmušas.

„Dažreiz man liekas, ka to, kas ar mani notiek, ir gribējis mans vectēvs,” secina gleznotāja.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvijas valsts apbalvojumi diviem Austrālijas latviešu sabiedriskajiem darbiniekiem

Svinīgā ceremonijā Rīgā, Melngalvju namā, Valsts prezidents Raimonds Vējonis pasniedza Latvijas valsts apbalvojumus diviem izciliem Austrālijas latviešu sabiedriskajiem darbiniekiem.

Latvijas Triju Zvaigžņu ordeni (V šķira) pasniedza ilggadējam Austrālijas latviešu sabiedriskajam un kultūras darbiniekam Kanberā Egonam Eversonam (*attēlā pa labi*) un Atzinības krustu (III šķira) – ilggadējam Latvijas Republikas Goda konsulam Kērnas Aleksandram Gāršam.

Aleksandram Gāršam.

Prezidents abiem apbalvotajiem – Triju Zvaigžņu ordeņa kavalierim un Atzinības krusta komandierim – teica pateicības vārdus par darbu Latvijā labā, esot no tas tik tālu. Savukārt Egons Eversons un Aleksandrs Gārša pateicās Ordeņa kapitulum un Valsts prezidentam par augstajiem apbalvojumiem un viņu darba novērtējumu, solot arī turpmāk strādāt Latvijā labā.

Lielbritānijā augstu novērtē vēstnieka A. Teikmaņa devumu starpvalstu attiecību stiprināšanā

15. jūlijā Londonā notika Latvijas vēstnieka Andra Teikmaņa diplomātiskais atvadu sarikojums, ko ar savu klātbūtni pagodināja britu ārlietu dienesta vadītājs Sers Saimons Makdonalds, Vestminsteras mērs Stīvens Sammers, Kembridžas mērs Džeremijus Benstīds, bijušie Kembridžas, Bristoles un Kensingtonas mēri, britu parlamenta Aizsardzības komisijas vadītājs Dr. Džūlians Luiss, liels skaits ārvalstu vēstnieku, biznesa un kultūras aprindu pārstāvju, Latvijas goda konsuli, kā arī latviešu kopienas vadītāji.

Sers Saimons Makdonalds savā uzrunā izteica atzinību par Latvijas vēstnieka efektīvo darbību pēdējo trīs gadu laikā un uzsvēra Latvijas un Lielbritānijas divpusējo attiecību garo vēsturi un noturīgumu, neskatoties uz pēdējo nedēļu izaicinājumiem. A. Teikmanis uzteica Lielbritānijas ieguldījumu gan jaunās Latvijas Republikas atbalstā uzreiz pēc tās dibināšanas, gan mūsdienās Baltijas reģiona drošības nostiprināšanā.

22. jūlijā A. Teikmanis no Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa saņēms akreditācijas vēstuli, lai kļūtu par nākamo Latvijas vēstnieku ASV. A. Teikmaņa vietā vēstnieka amatā Apvienotajā Karalistē stāsies Baiba Braže.

Edgars Rinkēvičs parakstās līdzjutības grāmatā

15. jūlijā ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs ieradās Francijas vēstniecībā Rīgā un Francijas vēstniekam Stefanam Viskonti personīgi izteica visdziļāko līdzjutību un solidaritāti saistībā ar teroraktu Nicā.

E. Rinkēvičs veica ierakstu līdzjutības grāmatā Nicā notikušā barbariskā terorakta upuru piemiņai: "Latvijas tautas un savā vārdā izsaku visdziļāko līdzjutību Francijas tautai, bojāgājušo tuviniekiem saistībā ar baiso terora aktu Nicā! Mūsu domas šajā skumjajā brīdī ir ar tiem, kas cietuši un atveseļojas. Esam solidāri ar mūsu draugu un sabiedroto – Franciju – cīņā pret ļaunumu un aizstāvēt kopējās vērtības!" uzsvērts ārlietu ministra līdzjutībā Francijas tautai.

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs piedalījās Eiropas Savienības (ES) Ārlietu padomes sanāksmē Briselē, kurās darba kārtībā bija iekļauti jautājumi par notikumiem Turcijā, kur notika nesekmīgs valsts apvērsuma mēģinājums, Latīņameriku un Karību jūras reģionu, ES Globālo ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju, Ķīnu.

Valdis Dombrovskis sāk pildīt arī ES finanču pakalpojumu komisāra pienākumus

Eiropas Komisijas (EK) viceprezidents eiro un sociālā dialoga jautājumos Valdis Dombrovskis no 18. jūlija pārņēms Eiropas Savienības (ES) finanču pakalpojumu komisāra pienākumus, jo pēc britu referendumā par izstāšanos no ES par atkāpšanos no amata paziņoja komisārs Džonatan Hils no Lielbritānijas. Kā iepriekš uzsvēra britu laikraksts *Financial Times*, lai kādas būtu turpmākās Lielbritānijas attiecības ar ES, Dombrovskis būs viens no nozīmīgākajiem noteikumu pieņēmējiem attiecībā uz Londonas finanču centru Sītijū. *Financial Times* iepriekš arī rakstīja, ka Dombrovskis ir izteikts ekonomiskās disciplīnas piekritējs, kurš uzskata, ka eirozonas valstīm ir jāievēro ES parāda un deficīta noteikumi. Tāpat laikraksts uzsvēra, ka tas radījis zināmu cīņu komisijā ar saudzīgāk noskaņoto ekonomikas un monetāro lietu komisāru Pjēru Moskovisi un EK prezidentu Žanu Klodu Junkeru.

ASV uz Latviju nosūtīta Black Hawk helikopterus

Operācijas *Atlantic Resolve* ietvaros Latvijā ieradušies vairāk nekā 60 ASV kaņavīru ar pieciem *Black Hawk* helikopteriem, kuŗi nomainīs līdz šim Lielvārdes bazē izvietoto ASV helikopteru vienību. Helikopteri izkrauti Rīgas ostā, no kuŗas tie tuvāko dienu laikā dosies uz Gaisa spēku aviācijas bāzi Lielvārdē.

ASV kaņavīri Latvijā uzturēsies pusgadu, ar helikopteriem piedaloties kopīgās mācībās. Bez nupat atbraukušajiem ASV kaņavīriem šobrīd Ādažu bazē jau uzturas 200 ASV militārpersonu.

Kanadas kaņavīri Latvijā būs tik ilgi, cik vajadzēs

Kanada ir lepna uzņemties vadošo lomu Latvijā izvietojamā NATO bataljona izveidē, Rīgā uzsvēra Kanadas ārlietu ministrs Stefāns Dions, kuŗš Latvijā bija ieradies, lai pārrunātu Varšavas galotņu apspriedē (samitā) apstiprināto vienošanos. Dions skaidroja, ka Kanadas kaņavīri Latvijā atradīsies tik ilgi, cik vien ilgi Krievijā radīs bažas par stabilitāti pasaulē un neatgriezīsies pie cieņpilnām attiecībām ar saviem kaimiņiem.

Kanadas ārlietu ministrs Stefāns Dions tiekas ar Latvijas ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču

Dions sacīja, ka Kanada ir daļa no NATO un tai ir jāatsaucas NATO 5. pantam, kas paredz aizsargāt citas NATO dalībvalstis. Viņaprāt, šobrīd ir svarīgi kārtīgi izplānot Kanadas un citu sabiedroto spēku ienākšanu Latvijā – neesot gan nekādu šaubu, ka tas tiks izdarīts lieliski. Ministrs arī norādīja, ka Baltijas valstu vēlme redzēt NATO spēkus savā valstī ir saprotama – jo īpaši pēc notikumiem Ukrainā. "Taču reizē būs arī dialogs ar Krieviju, lai nodrošinātu dienu, kad tas viss vairs nebūs vajadzīgs," sacīja Dions. Dialogs arī nepieciešams tādēļ, lai Krievija saprastu, ka NATO nav nolūka uzbrukt Krievijai – arī tas būs solis pretī tam, lai Krievija pret saviem kaimiņiem izturētos ar cieņu. Vaicāts, vai Kanadas iedzīvotāji saprot, kāpēc kaņavīriem ir jāodas uz Latviju – Dions atbildēja, ka kanadieši "es domāju, ka būs lepni", ka var atsaukties palīdzības aicinājumam. Turklāt Kanada

allaž ir bijusi par Latvijas neatkarību – vēl 20. gadsimta sākumā.

Valsts prezidents Ķīnā

Latvijai un Ķīnai ir lielas iespējas palielināt savstarpējo ekonomisko sadarbību, kas strauji attīstījusies pēdējo gadu laikā, divpusējās tikšanās laikā ar Ķīnas Tautas Republikas Ministru prezidentu Li Kečjangu uzsvēra Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis (*attēlā*).

Valsts prezidents norādīja, ka Latvijas prioritātes ir transporta un loģistikas nozare, investīciju piesaiste infrastruktūras projektiem, tirdzniecības sakaru attīstība, kā arī tūrisms. Divpusējā tikšanās notika Āzijas – Eiropas sanāksmes (ASEM) 11. samita laikā Ulanbatorā, Mongolijā.

Latvijā nogādāta kārtējā patvēruma meklētāju grupa

15. jūlijā Latvijā no Itālijas ieradusies kārtējā patvēruma meklētāju grupa – seši cilvēki. Uz Latviju pārceltās personas ir no Eritrejas, un patlaban tās atrodas Patvēruma meklētāju centrā Muceniekos. Starp patvēruma meklētājiem ir mehaniķis, medicīnas sfēras darbinieks, kā arī students. Personas savos pieteikumos ir norādījušas tigrinjas, arābu un angļu valodas zināšanas.

Irakietis Karzans jau sāk runāt latviski...

Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā *Mucenieki* pašlaik dzīvo vairāki desmiti cilvēku, kas Latvijā nokļuvuši, bēgot no kara un nāves briesmām. Viens no tādiem ir Karzans Ali no Irakas ziemeļiem, ko galvenokārt apdzīvo kurdī. Karzans Irākā bijis spiests karot kurdū nacionālajā armijā, kur pieredzējis bausus skatus un arī pats ticis savainots rokā, plecā un kājā. Viņam ir 27 gadi, *Muceniekos* dzīvo jau deviņus mēnešus.

Karzans Ali // Foto: Latvijas Radio

Lai gan Karzans ir musulmanis, viņš ir gatavs pieņemt latviešu tradīcijas un kultūru, pilnībā iekļaujoties starp vietējiem. Jau otro mēnesi divreiz nedēļā viņš kopā ar citiem patvēruma meklētājiem apmeklē latviešu valodas nodarbības un pašlaik jau spēj izteikt frāzes. "Man patīk mācīties latviešu valodu, un man ir laba skolotāja," saka Karzans. Karzanam ir augstākā izglītība biznesa vadībā, un viņš sapņo iekārtoties darbā

kādā bankā. Tikmēr pagaidām viņš ir gatavs apgūt arī kādu citu profesiju – kļūt par pavāru vai peldēšanas treneri.

Priekšlikums par bēgļiem izmaksājamo summu

Eiropas Komisija rosinājusi par katru pārvietoto bēgli piešķirt 10 000 eiro, tādējādi atbalstot ES dalībvalstu centienus bēgļu pārvietošanā. Ministru prezidents Māris Kučinskis, komentējot šo priekšlikumu, sacīja, ka šis priekšlikums – palielināt Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm izmaksājamo naudas summu par katru pārvietotās personas programā uzņemto bēgli – varētu arī netikt apstiprināts.

Kučinska ieskatā tā pagaidām ir tikai atsevišķa iniciatīva, kuŗa dienasgaismu tā arī var neieraudzīt. "Nedomāju, ka tas ir kā gatavs lēmums, un nedomāju, ka bez debatēm tas varētu ieraudzīt dienasgaismu," teica Ministru prezidents. Tas arī varētu nozīmēt, ka galīgais lēmums par summas palielināšanu no 6000 eiro uz 10 000 eiro varētu netikt pieņemts. Turklāt patlaban arī neesot pamata mainīt jau iepriekš pieņemtos noteikumus. Līdzekļi tam tiktu piešķirti no ES Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda. Pārmitināšana, ko veiktu ārpus ES pārmitināšanas rēgulējuma, nesāņemtu finansiālu atbalstu no ES budžeta. Šobrīd paredzēts, ka par katru patvēruma meklētāju dalībvalsts saņem vienreizēju maksājumu 6000 eiro apjomā.

Vēstniece un Latvijas uzņēmēji apmeklē Burjatijas Republiku

Latvijas vēstniece Krievijā Astra Kurme un Latvijas uzņēmēju delegācija apmeklēja Burjatijas Republiku, lai apspriestu ekonomiskās sadarbības perspektīvas starp Latviju un Burjatiju. Projekta "Jaunais zīda ceļš" ietvaros Burjatijas galvaspilsētai Ulanudei tiek plānota īpaša stratēģiska loma, attīstot to kā galveno Krievijas dienvidu-austrumu reģiona transporta un loģistikas centru.

Kopā ar vēstnieci reģionālajā vizītē devās augstskolas *RISEBA*, IT uzņēmuma "Izglītības sistēmas (E-klase)", transporta nozares uzņēmumu *A&A Logistic, AG Handling*, "Krāces" un "Nagļu HES", kā arī banku *Baltic International Bank* un *Rietumu Banka* pārstāvji.

Vēstniece Astra Kurme (*attēlā*) tikās ar republikas valdības vadītāju Vjačeslavu Nagovicinu. Tikšanās laikā tika pārrunātas savstarpējās sadarbības iespējas, it īpaši transporta un loģistikas nozarē, kā arī tūrisma. Vizītes turpinājumā notika arī oficiālās tikšanās ar Burjatijas Republikas parlamenta (*Hural*) pārstāvjiem un galvaspilsētas Ulanude vadību.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Silmalas pirmsskolas izglītības iestādes rekonstrukcijas projekts

14. jūlijā ar svinīgu ceremoniju beidzies Rēzeknes novada Silmalas pirmsskolas izglītības iestādes rekonstrukcijas projekts. Sarīkojumā piedalījās ASV vēstnieces Latvijā vietniece Šarona Hadsone-Dīna, ASV Gaisa spēku Nacionālās gvardes un Latvijas Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji, kā arī Rēzeknes novada domes priekšsēdis Monvīds Švarcs un citi lūgtie viesi (attēlā).

ASV Bruņoto spēku virspavēlniecība Eiropā sadarbībā ar ASV vēstniecību Latvijā un Rēzeknes novada domi civilmilitārās sadarbības projekta ietvaros veica Silmalas bērnudārza renovāciju – jumta un fasādes siltināšanas darbus, kā arī durvju nomainīšanu.

Latvijas armijai maskēšanās krēma iepakojumi

Pēc Aizsardzības ministrijas informācijas, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (NBS) plānots iegādāties 2643 maskēšanās krēma iepakojumus.

Iepakojumā ietilpst divi dažādas krāsas krēmi – brūns un zaļš. Maskēšanās krēms paredzēts militārām vajadzībām. Krēmu karavīri uzklāj uz atklātajām ķermeņa daļām, lai saplūstu ar apkārtni (attēlā).

Latvijas tuvumā Krievijas daudzfunkcionālie iznīcinātāji

Pēc Nacionālo bruņoto spēku informācijas, 13. jūlijā NATO patruļlidmašīnas virs Baltijas jūras pie Latvijas teritoriālo ūdeņu ārējās robežas konstatējušas divus Krievijas bruņoto spēku daudzfunkcionālos iznīcinātājus Su-27. Šogad līdz 20. jūnijam Krievijas bruņoto spēku lidmašīnas un kuģi Latvijas robežai pietuvojušies 395 reizes.

Krievijas bruņoto spēku daudzfunkcionālais iznīcinātājs Su-27

Nacionālie bruņotie spēki ir identificējuši 349 Krievijas lidmašīnu lidojumus, kā arī 46 gadījumus, kad Krievijas kuģi bija pietuvojušies Latvijas jūras robežai. Krievijas lidmašīnas virs Baltijas jūras neitrālajiem ūde-

ņiem pie Latvijas teritoriālo ūdeņu ārējās robežas galvenokārt pārvietojas bez ieslēgta automātiskā atbildētāja, bez lidojuma plāna un neatbild uz civilās gaisa telpas kontroles radiosakariem, tādējādi radot apdraudējumu civilās aviācijas gaisa kuģu satiksmi.

Latvija uzvar tiesvedībā pret Eiropas Komisiju

Eiropas Savienības Vispārējā tiesa 2016. gada 14. jūlijā pasludināja Latvijai labvēlīgu spriedumu lietā T-661/14, kuņā Latvija lūdza atcelt Eiropas Komisijas lēmumu, ar kuņā Latvijai vajadzēja atmaksāt izdevumus vairāk nekā 740 tūkstošu eiro apmērā. Tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs atzīst, ka, pateicoties veiksmīgai Tieslietu un Zemkopības ministrijas ekspertu sadarbībai, Latvija ir paudusi pamatotus argumentus savā prasībā pret Eiropas Komisiju. Līdz ar to Latvija kā Eiropas Savienības dalībvalsts ir apliecinājusi, ka sekmīgi aizsargā savas intereses un, vēroties pret Eiropas Komisiju Eiropas Savienības Vispārējā tiesā, panākusi mūsu valsts interesēm labvēlīgu lēmumu.

Piņķos godina latviešu strēlnieku pulkvedi Jukumu Vācieti

Piņķos 17. jūlijā notika latviešu strēlnieku pulkveža Jukuma Vācieša piemiņas godināšana.

Jukums Vācietis

Sarīkojums "Savam spēkam, zemgalieši, ticiet!" bija veltīts 100. gadadienai kopš Vācieša uzrunas latviešu strēlniekiem, kuņā aprakstīta dzejnieka Aleksandra Čaka poēma "Mūžības skartie". Piņķu Svētā Jāņa baznīcā kuņā Tēvija izpildījumā skanēja korālis "Dievs, sargā mūsu tēvu zemi". Dzejas kompozīciju "Esiet kā vīri!" ar Čaka un Vitauts Lūdēna dzeju runāja Jaunlūriņu skolas absolventi. Strēlnieku dziesmas dziedāja koris Tēvija diriģenta Jāņa Sējāna vadībā. Tika nolikti ziedi pie vēsturiskajam notikumam veltīti piemiņas akmens. Pārdomās dalījās latviešu strēlnieka Ēvalda Vālcera dzīvesbiedre Vera Gribača, publicists Otto Ozols, kā arī biedrības *Sapņu tilti* vadītāja Maira Brūdere un Jukuma Vācieša radnieki.

Krasta apsardzes kuģis palīdz Somijas jahtai

Pēc Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra prasījuma, krasta apsardzes patruļkuģis KA-09 *Klints* sniedzis atbalstu 4,6 jūras jūdzes no Rīgas ostas esošai Somijas piederības jahtai. Jahtai nedarbojās stūres iekārta un nevarēja pielaiest dzinēju. Jahta aizvilka līdz jachtkluba piestātnei Bolderājā.

Ārzemju latvieši iziet praksi Latvijā

Kopumā 18 ārzemju latvieši no ASV, Kanadas un Austrālijas ieradusies Latvijā, lai šeit pavadītu vasaru un izietu praksi kādā no valsts kultūras vai izglītības iestādēm vai arī kādā uzņēmumā. Jau otro gadu Pasaules brīvo latviešu apvienība aicina ārzemēs dzimušos un augušos latviešu jauniešus pieteikties darbam kādā no valsts iestādēm vai citiem uzņēmumiem un iepazīt ne tikai Latvijas kultūru, bet arī darbu un sabiedrību. Pagājušajā gadā divi no dalībniekiem saņēmuši pastāvīga darba piedāvājumu un izlēmuši savu dzīvi un karjēru veidot Latvijā.

Arta Jēkabsone uzvar Montrē vokālistu konkursā
Jaunā latviešu dzeza dziedātāja Arta Jēkabsone ieguvusi pirmo vietu pasauleslavenā Montrē Dzeza festivāla vokālistu konkursā (attēlā).

Arta Jēkabsone ir Rīgas Doma kora skolas absolvente un šobrīd dzeza studijas turpina Ņujorkā.

Vācijas kultūras ministre par sadarbību

Laikmetīgās mākslas izstāde *Gara radnieki. Vācu māksla, pēdējais pusgadsimts* izstāžu zālē *Arsenāls* atvērta līdz 21. augustam, un šo izstādi kopā ar kultūras ministri Daci Melbārdi, Latvijas Nacionālā mākslas muzeja direktori Māru Lāci, izstādes kuratori un izstādes mecenātiem – uzņēmuma *Forta Medical* īpašniekiem apmeklēja Vācijas kultūras un mediju ministre Gritersa. Latvijas un Vācijas sadarbība ar šobrīd Rīgā skatāmo vācu laikmetīgās mākslas izstādi nebeigsies, jo vēl ciešāka sadarbība kultūras jomā starp abām valstīm noteikti būs 2018. gadā, kas ir pasludināts par Eiropas kultūras mantojuma gadu. Tā pēc izstādes apmeklēšanas sacīja Monika Gritersa.

Ministre piebilda, ka, kur politika un diplomātija atduras pret robežām, kultūra ir tilts starpvalstu attiecībām.

Emīla Dārziņa jauktais koris triumfē Austrijā

Emīla Dārziņa jauktais koris piedalījās starptautiskā kuņā konkursā Austrijas pilsētā Špitālā, kuņā ieguva pirmo vietu oriģinālmūzikas kategorijā un otro vietu tautas mūzikas kategorijā.

Koris saņēma arī Austrijas kuņā diriģenta un komponista Gintera Mitergrādnegera vārdā nosaukto labākās interpretācijas speciālbalmu par izpildīto Ērika Ešēnvalda dziesmu *Rivers of Light*. Korim piešķirta arī skati-

tāju simpatiju balva. "Uzvāra Špitālas kuņā konkursā ir košs sezonas nobeigums, un man ir milzīgs gandarijums par paveikto, kā arī prieks par saņemto klausītāju atbalstu un mīlestību," teica kuņā mākslinieciskā vadītāja Nora Vītiņa. "Īpašs paldies arī kuņā diriģentim Rūdolfram Krēšlīnam un Agnesei Urkai" priecājas kora vadītāja.

Rotko mākslas centrā atklāj jaunas izstādes

Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā tiks atklātas sešas jaunas izstādes ar starptautiski pazīstamu mākslinieku darbiem.

Jaunajā izstāžu sezonā Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs mākslas gardēžiem piedāvā īpaši izraudzītu autoru plejādi ar lieliskām izstādēm: Marks Šagāls *Mirušās dvēseles* (no Vitebskas Marka Šagāla muzeja Baltkrievijā), Pols Hakslijs *Sešas desmitgades* (Lielbritānija), Evrims Ozeskidži *Ierobežots dialogs* (Turcija), Laura Guoke *Lietuviešu ciemā* (Lietuva), Aleksandrs Dembo *Uzdriktēšanās* (Latvija) un I Starptautiskās keramikas biennāles konkursa izstāde *Martinsona balva* ar 33 pasaules valstu keramiķu veikumiem.

Daugavpili viesojas Rotko līdzgaitnieks

15. jūlijā pirms *Martinsona balvas* nominantu prezentācijām Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā noritēja tikšanās ar britu mākslinieku Polu Haksliju. Dieņu pēc savas izstādes *Sešas desmitgades* atklāšanas Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā ikvienam bija iespēja tikties ar mākslinieku Haksliju klātienē un uzdot viņam interesējošus jautājumus.

Pols Hakslijs

Hakslijam, kuņā dzimis 1938. gadā, ir bijusi visai būtiska loma britu mākslā gan kā starptautiski atzītam māksliniekam, gan arī kā cienījamam pedagogam. Viņa mākslas darbi ir atrodami nozīmīgākajās lielāko ārvalstu un Apvienotās Karalistes muzeju kolekcijās. Studiju gados, pateicoties stipendijai, Hakslijam pavērsās iespēja dzīvot un ceļot pa ASV, kur viņš tikās ar vadošajiem Amerikas māksliniekiem, arī ar pasaulē pazīstamo Daugavpili dzimušo Rotko.

Rīgā uzstājas talantīgā dzeza dziedātāja Kristīna Trezune

20. jūlijā Berga Bazāra kvartālā notika dzeza dziedātājas Kristīnas Trezunes koncerts. Kristīna Trezune pašlaik savu mūzikālo karjēru pilnveido Austrijā, gūstot tur augstus panākumus un atzinību.

Vienā no retajiem koncertiem Latvijā, Berga Bazāra Vasaras festivālā viņa muzicēja kopā ar dzeza pianistu Kristapu Vana-dziņu un kontrabasistu Tomu Poišu.

Nometnē Aizkrauklē satiekas latviešu bērni no visas pasaules

Ar Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) finansiālu atbalstu jūlijā Aizkrauklē norisinājās diennakts nometne *Daugavas stāsti*, kas bija paredzēta, lai stiprinātu diasporas bērnu un jauniešu saikni ar Latviju. Nometnē piedalījās 20 bērni no Zviedrijas, Itālijas, Chorvatijas, Turcijas, Grieķijas un pat ASV un 10 Latvijas bērni no Ogres un Aizkraukles novadiem. Nometnes norisei bija izvēlēta Aizkraukle – pilsēta, kuņā tuvumā atrodas daudzas Latvijas kultūrai nozīmīgas vietas – Staburags, Koknese, Skrīveri, Lielvārde.

Nometnes nosaukums *Daugavas stāsti* ir vadmotīvs, visu nometnes laiku veltot to gan Latvijas senajai un nesējajai vēsturei, valsts tapšanai un simboliem, gan bērnu un jauniešu pašu stāstiem par notikumiem, redzēto un savu vietu Latvijā un pasaulē. Galvenās aktivitātes saistītas ar darbošanos radošajās darbnīcās un aktīvu iepazīšanos ar tuvāko novadu vēsturiskajām vietām – Staburagu, Kokneses pilsdrupām un parku, Skrīveriem – pilskalnu, A. Upīša muzeju, kā arī "Skrīveru saldumiem". Galvenais mērķis un paredzamais rezultāts – latviešu valodas un tradīciju apgūšana tika stiprināta nepiespiestā veidā, sadarbojoties Latvijas un ārzemju latviešiem, nostiprinot kontaktus un piederības sajūtu Latvijai.

Filmu "Limuzīns Jāņu nakts krāsā" izrāda Toronto

22. jūlijā latviešu filmu "Limuzīns Jāņu nakts krāsā" (režisors Jānis Streičs) izrādīs draudzes īpašumā *Sidrābene*.

Piektdieni vakaros Toronto, Sv. Andreja draudzes lauku īpašumā *Sidrābene* kafējnīcas pagalmā (vai lietus gadījumā kafējnīcā), notiek filmu izrādes.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Vācijas vēstnieks Latvijā Rolfs Šute intervijā *Latvijas Avīzei* teica, ka kanclere Angela Merkele bieži sazvānīties ar Krievijas prezidentu Vladimiru Putinu. Nav arī brīnums: galu galā kanclere Merkele, kurai skolas gados komunistiskajā Austrumvācijā vajadzēja obligāti apgūt valodu, “kuŗā runāja Leņins”, krievu mēlē bez grūtībām komunicē ar Vladimiru Putinu, kuŗš savulaik, būdams KGB rezidents Drēzdenē, iemācījies brīvi runāt valodā, kuŗā uzrakstīts “Fausts”.

Valodu zināšanas atvieglo kontaktus, un pēc kārtējās “sazvanišanās” nav brīnums, ka Merkele, runādama kārtējā savas partijas – Kristīgi demokrātiskās savienības (CDU) – sarīkojumā, puda savu nodomu “panākt tādu vienošanos starp Eiropas Savienību un Krieviju, kas ļautu atcelt pret Krieviju vērstās rietumvalstu sankcijas”.

Vai te, runājot metaforās, sentimentālais vācu romantisms

sastopas ar krievu garīgumu – *duchovnost*?

Uz lielā NATO Varšavas saieta fona nav palicis nepamanīts arī kārtējais t.s. “Pēterburgas dialogs”, kuŗa ietvaros pilsētā pie Nevas sastopas Vācijas un Krievijas “politikas, ekonomikas un kultūras” dūži. Atgādināsim, ka šo īpatnējo “abu nāciju sabiedrības pārstāvju forumu” bija nodibinājuši Vladimirš Putins un bijušais Vācijas kanclers Gerhards Šrēders, kuŗš, šķirdamies no šī augstākā amata, ticis jo dāsni atlīdzināts, kļūstot par Krievijas milzu konglomerāta *Gazprom* valdes locekli: pasakaina alga, karaliska akciju pakete un nekādu pienākumu, jo pilnīgi pietiek ar parakstu – “bij. Vācijas bundeskanclers”.

Līdztekus Maskavā notika t.s. “Bergedorfas sarunas”, ko organizējis kāds “Kerbera fonds” ar mērķi – Vācijai un Krievijai “atrast kopsaucēju”.

Visa šī famozā vāciski krieviski būšana kļūst saprotama, kad lasām, ko *DER SPIEGEL* starptautiskajā portālā raksta šī žurnāla spilgtākais publicists Klaus Vīgrefe savā esejā *The Siren Song of NATO's Hawks* (NATO vanagu sirēnas dziesma). Viņš jau pašā sākumā apšauba NATO politisko un militāro līderu uzskatu, ka šīs alianses klātienē stiprināšana Baltijas valstīs un Polijā uzlabo Eiropas drošību.

Esejas autors raksta, ka pat Josifs Staļins, viens no lielākajiem noziedzniekiem, nebija uzdrošinājies uzbrukt NATO aliansei. Arī Hruščovs to neriskēja, nedz tie, kas valdīja pēc viņa. Vai Putins, viens no trijiem puslīdz demokrātiska ceļa pie varas tikšiem, uzņemsies šo risku?

Klaus Vīgrefe nosodoši piemin tādus “vanagus” kā bijušais NATO pavēlnieks Veslijs Klarks un bijušais vācu ģenerālis Egons Ramss, kuŗi brīdina, ka Baltijas

valstu un Polijas 1300 km garā robeža ar Krieviju un Baltkrieviju – no Narvas līdz Brestai – varot kļūt par tramplīnu Krievijas bruņoto spēku iebrukumam Eiropā. Esejas autors stipri apšauba NATO “vanagu” apgalvojumu, ka Krievija esot “eksistenciāls drauds” Eiropai. Viņš solidarizējas ar Vācijas ārlietu ministru Franku-Valteru Šteinmajeru, kuŗš krasi vērsas pret “bungu ribinātājiem” un uzstājīgi iesaka “ieturēt pauzi pārdomām un meklēt perspektīvu”. Esejas nobeigumā Klaus Vīgrefe raksta: “Absolūta drošība vienai pusei nozīmē absolūtu nedrošību visām pārējām valstīm. Putins jau paziņojis, ka viņš uz jaunajiem NATO pasākumiem atbildēs ar pretsoļiem.”

Klaus Vīgrefe, piebalsojot Šteinmajeram, aicina NATO militāristus “ieturēt pauzi”. Taču derētu ieklausīties arī brīdinājumā, ko paudusi NATO saieta

dalībniece – Lietuvas prezidente Daļa Gribauskaite. Intervijā tam pašam *DER SPIEGEL* viņa iesaka: “Mums Putina paranoja jāņem nopietni. Krievija ir neapreķināma.”

Nupat bija runa par 1300 km garo robežu, kur stiprināma NATO klātie, lai nosargātu Baltijas valstis un Poliju. Šīs līnijas dienvidu posms “pieguļ” Baltkrievijas teritorijai, un te nu, manuprāt, mūs varētu uzmundrināt ziņa, ka šīs valsts autoritārais prezidents Aleksandrs Lukašenko formulējis jaunu militāro doktrīnu, kas aizliedz Baltkrievijas bruņotajiem spēkiem darboties ārpus savas valsts robežām. Tātad Krievija nevar cerēt uz Baltkrievijas dalību militārās operācijās jebkuŗas citas valsts teritorijā. Daudzējādā ziņā Lukašenko pēdējā laikā “iet savu ceļu”, piemēram, ievērojot neitralitāti Krievijas un Ukrainas konfliktā.

KĀRLIS
STREIPS

Šogad, tāpat kā katru gadu, divas skaistas vasaras nedēļas pavadīju savā dzimtajā pilsētā Čikāgā, sauļojos uz māsas balkona, daudz lasīju, baudīju vasaru. Biju uz beisbola spēli, mani mīļie Čikāgas “lācēni” zaudēja, bet vismaz patlaban viņi savā grupā ir pirmajā vietā, varbūt beidzot, pirmo reizi kopš manas piedzimšanas (un ilgu, ilgu laiku pirms tam), izdosies uzvarēt čempionātā? Biju uz kafējnicu, kuŗu ļoti drīz atvērs svainis Brendans. Lai viņam veicas! Kopumā, kā allaž, atvaļinājums bija ļoti jauks. Šo komentāru rakstu svētdienā, kas ir pēdējā atvaļinājuma diena, un jau esmu domās par to, ka sākot ar rītdienu, atkal katru dienu būšu darbu virpulī. Labi, ka divas nedēļas dzimtenē ļāva, tā teikt, uzlādēt baterijas.

Taču visu laiku, kamēr biju Amerikā, valsts iestāžu karogi bija pusmastā. Viens iemesls bija piecu zaldātu nošaušana kādā militārā bazē Teksasā. Iespējams, karoga nolaišana joprojām bija saistīta ar baiso teroristu uzbrukumu kādā krogā Floridā. Vienādi vai otrādi, Amerikas karogi bija pusmastā.

Sāk likties, ka varbūt ir pienācis laiks karogus turēt pusmastā visu laiku un nepārtraukti. Lai kā, kopš atgriezies Latvijā, ir noticis šaušalīgs uzbrukums Nicas pilsētā Francijā, kur terorists ar kravas mašīnu nobendēja mie-

rīgus cilvēkus teju vai divu kilometru garumā, pirms viņu nošāva policisti. Bojā gāja vairāk nekā 80, ievainoti tika vairāk nekā 200 cilvēku. Teju bija beidzies ārkārtas stāvoklis, kāds Francijā tika noteikts pēc pērnā gada teroristu uzbrukumiem Parīzē, nu nolemts, ka to paturēs spēkā vēl trīs mēnešus. Prātā vēl uzbrukums Briseles lidostā šā gada martā. Vēl un vēl...

Iemesls šīm katastrofām ir labi zināms. Jau visai sen tā dēvētā Islāma valsts, kas terorizē Sīriju, Irāku un citas Tuvo Austrumu valstis, saviem sekotājiem ārzemēs ir teikusi, ka nevajag doties uz Tuvajiem Austrumiem, tur kaujinieku pietiek, toties atbalstītājiem vajadzētu sākt rīkot uzbrukumus pret “neticīgajiem” savās mītnes zemēs. Konkrēti: ... salauz viņa galvaskausu ar akmeni, nodur viņu ar nazi, notriec viņu ar savu automobili, nomet viņu no augstuma, nožņaudz, noindē. Šis “instrukcijas” pirms pāris gadiem nāca no viena no Islāma valsts redzamākajiem “vadoņiem”.

Pamanījāt domu – “notriec viņu ar savu automobili”? Tieši tā izdarīja terorists Nicā, turklāt ne jau ar vieglo automobili, bet gan smago kravas auto. Neilgi pēc notikušā Islāma valsts paziņoja, ka uzbrucējs ir bijis “varonis”, kuŗš ir paklausījis mīnētājam instrukcijām. Cik zi-

nāms, pats terorists procesa laikā neko publiski neteica (lai arī ir zināms, ka isi pirms uzbrukuma viņš nosūtīja izziņu citam cilvēkam, aicinot viņu ierasties attiecīgajā vietā ar lielāku skaitu šaujamočū), taču minētajā uzbrukumā Orlando terorists tā laikā piezvanīja uz 911 (numurs, kam zvanīt trauksmes gadījumā), palielījās par savām saitēm ar teroristu organizāciju un uzslavēja brāļus, kuŗi pirms pāris gadiem uzspridzināja nāvējošas bumbas Bostonas maratona laikā. Tāpat darīja teroristi, kuŗi pērn decembrī nogalināja 21 cilvēku uzņēmumā, kuŗā viens no ļaudiem kādreiz bija strādājis. Nudien Islāma valsts savu “karu” ir izvērsusi plašāk pasaulē, nekā kādreiz tas tā ir bijis.

Diemžēl ir ierasts par šādām traģēdijām domāt tikai tad, kad tās notiek “civilizētajā” pasaulē – Amerikā vai Eiropā. Daudzviet Tuvajos Austrumos, Afrikā, Āzijā šāda veida barbarisms ir gluži vai ikdienas. Raugi, Irākas galvaspilsētā Bagdādē pēdējo nedēļu laikā vairākkārt teroristi ir uzspridzinājušies, sev līdzī nāvē paraujot simtiem cilvēku. Nigērijā un citur Afrikā joprojām darbojas teroristu organizācija *Boko Haram*, liels skaits pirms diviem gadiem tās nolaupīto skolnieču nav atrastas joprojām, lai gan dažām ir izdevies izbēgt. Vien šī gada 1. jūlijā, tātad –

vienas dienas laikā, notika sprādziens Bahreinā (viens bojā gājušais), pašnāvnieka uzspridzināšanās Bagdādē (seši bojā gājušie), kā arī teroristu uzbrukums kādā restorānā Bangladešā, kur bojā gāja vairāk nekā 20 cilvēku. Un tie nebija vienīgie šāda veida notikumi minētajā dienā, kopumā tādu bija 12! Rakstu 17. jūlijā, vakar Islāma valsti dzīvus sadedzināja piecus cilvēkus – it kā par spiegošanu, sprādzienā Bagdādē nogalināti trīs cilvēki, citā Irākas pilsētā sprādzienā nogalināts viens, savukārt leģendārajā Nineves pilsētā teroristi centās uzspridzināt tiltu pār Tigras upi, bet viņu laivu nogremdēja Irākas gaisa spēki. Vēlāk atklājās, ka tā bija pilna ar sprāgstvielām.

Tāda ir pasaule, kuŗā patlaban dzīvojam. Nicā pilsētnieki bija sapulcējušies uz salūtu par godu Bastilijas dienai – tas bija priecīgs notikums. Orlando cilvēki dejoja un priecājās. Briselē ļaudis lidostā mierīgi devās savās gaitās. Parīzē cilvēki skatījās koncertu, kad teātri ienāca grupa teroristu un nogalināja 89 cilvēkus. Pirms tam – satīriskā žurnāla *Charlie Hebdo* līdzstrādnieki savā birojā darīja savu darbu. Arī baisajā 2001. gada 11. septembrī cilvēki “Dviņu torņos” Ņujorkā darīja savu darbu, pasaules augstākajā celtnē arī bija daudz tūristu. Slavenais peldē-

tājs Ians Torps devās uz torņiem, lai uzbrauktu līdz skatu platformai, bet viesnīcā bija aizmirsis fotoaparātu un devās tam pakaļ. Pa to laiku torņos ietricās lidmašīnas. I. Torps acimredzot dzimis laimes kreklīnā.

Latvijā it kā nav pamats uztraukumam – mūsu valsts minētajā koalīcijā pret Islāma valsti nepiedalās, tāpat ir skaidrs, ka teroristiem “interesantas” ir lielas pilsētas, kuŗās ir daudz žurnālistu, tā viegli ir piesaistīt pasaules uzmanību. Ne velti Ņujorka, Parīze, Brisele, Londona, Madride – nevis kāda mazpilsēta. Latvija ir maza valsts, kuŗai ārpusaules uzmanība tiek pievērsta tikai retu reizi.

Taču ir kāda cita joma, kuŗā teroristu uzdarbošanās ietekmē sabiedrisko domu arī mūsu valstī. Runa ir par bēgļiem, kuŗi, kā zināms, lielākoties nāk no tiem pašiem Tuvajiem Austrumiem. Teroristu uzbrukumi ir medusmaize tiem mūsu sabiedrības pārstāvjiem, kuŗi katrā arābā, katrā Tuvo Austrumu iedzīvotājā vēlas saskatīt potenciālu teroristu, lai gan tie pāris duči bēgļu, kuŗi no attiecīgā rajona patlaban ir ieradušies Latvijā, lielākoties ir ģimenes cilvēki, daudzs ir pulks mazgadīgu bērņu. Kāds tur terorisms?

Tomēr neatbildēts paliek jautājums – vai tiešām visu laiku mums karogi būs jātur pusmastā?

Karogs pusmastā

Latvijas armijas 1. Studentu bataljons Bermonta karaspēka uzbrukuma laikā 1919. gada 9. oktobrī – novembra sākumā: Kareivja Oskara Ozola liecība

(Turpināts no Nr. 26)

Mūsējo uzbrukums.

Aptuveni 15. oktobrī, naktī ap pulksten trim, mani modināja brālis Markus un lika tūlīn iet uz kādu stābu Grēcinieku ielā, un pieteikties, un pateikt, ka zinu, kur glabājas koka tilta pacelamās daļas griežamkloķi un ka varu izdarīt nolaišanu. Pieteicies, tur paliku gaidot diezgan ilgi. Iespāids nebija sevišķi lāgs. Visi redzētie virsnieki bija manāmi iereibuši. Jau sāka aust rīts, kad manā rīcībā iedeva četrus kareivjus, lika paņemt manis noslēptos kloķus un nolaist paceļamo daļu. Mani četri līdzgaitnieki kareivji milzīgi atšķīrās no tiem četriem kareivjiem, kas tiltu pacēla. Viņi bija drosmīgi un visu darīja bez mazākās vilcināšanās. Laikam gan vienmēr uzbrukumā gājējs kareivis savā garā stipri atšķīrās no kareivja, kas ir atkāpšanās vidē. Jaatzīmē, ka kareivjus toreiz netiku redzējis iedzērušus.

Pie tilta, kad tas bija kārtībā pāri braukšanai, pirmie pienāca bruņotie automobiļi un apstājās. Tiltu apskatīja, izkāpis no mašīnas, viņu komandieris Grosbarts. Paskaidroju, ka viss ir kārtībā, vienīgi aizšautņi nav aizbīdīti. Paskaidroju, kāpēc tas nebūtu ieteicams. Tad viņš jau tīri nikni uzbrēca, lai es to darot, ar mašīnām citādi nevarot braukt pāri. Aizrādīju, ka viņš pats 9. oktobra vakarā jau ir pāri braucis no viņas puses, kad bultis bija vaļā. Tad pienāca vēl kāda priekšniecība, kas, noklausījies lietas apstākļus, lika mašīnām braukt pāri bez nobultņošanas. Bija jau laba gaisma. Mašīnas pārbrauca. Bija tikai divas. Un apstājās turpat netālu no tilta gala. Viena vairāk pa kreisi un otra pa labi. To noskatījies, atrazdamies pie paceļamām daļām. Tur man kloķus atprasīja un lika atgriezties savā mītnē kara artilērijas kapteinis Zigismunds. Viņu pazinu no jaunformējamo spēku laikiem artilērijas kazarmās pie Grīziņkalna. Vēlāk tās bija kāda mūsu

pulka kazarmas, laikam sestā pulka. Zigismunds bija polis, latviski nerunāja un bija stipri pakurlis. Vēlāk viņu vairs nesastāpu nekur un arī par viņu nekā vairs neesmu dzirdējis.

Tad pār tiltu gājuši uzbrukumā kājnieki. Ienaidnieks bijis jau atmodināts un mūs atsitis, mums ciešot smagus zaudējumus.

Uzbrukums esot bijis domāts iesākt vēl pavisam tumsā. Bruņotiem auto esot bijis jādodas bez apstāšanās uz ienaidnieka aizmuguri, katram savā virzienā. Notika pavisam citādi. Man, nezīnu kāpēc, jau tad mūsu asiņainā neizdošanās lielā mērā šķita izskaidrojama ar virsnieku iereibumu.

Sardzēs gar Daugavu.

Drīz pēc 15. oktobra mūsu vadu pārcēla uz ugunsdzēsēju depo, kas bija pirmā dzīvojamā ēka Rīgā, Maskavas, vēlāk Latgales, ielā, kreisajā pusē, nākot no pilsētas. Nonācām tur vēl vienu vakaru. Mūsu telpas bija gaužām netīras. Bija jāguļ tieši uz grī-

das. Man atgādijās pat tieši netīra peļķe. Vēlāk gan mums tur bija katram sava gulta. Ēst gājām uz Latviešu biedrību. Nekad un nekur man nav bijušas tādas bailes kā vakaros, tumsā ejot gar sīkumtirgu uz Gogoļa ielu un pa Gogoļa ielu tālāk uz Latviešu biedrību. Iet nelielo gabaliņu zem viadukta bija tirie paradīzes prieki. Bailēm nebija gandrīz nekāda pamatojuma. Bija tikai pavisam retas šauteņu lodes, kas sīca kaut kur; cik tuvu vai tālu no manis, to, protams, nezīnu.

Mums bija jāsargā gabals gar Daugavu, iesākot no dzelzstiltiem līdz tālu iekšā Latgales priekšpilsētā. Šai gabalā jau priekš mums bija ierīkoti sardzes punkti. Atceros dažus no tiem. Viens bija izrakta bedre. Kur varēja itin ērti apsēsties un priekšā bija vairogs no pabiezas dzelzs plātnes. Kad bedrē sēdēja, galva bija laukā pār bedri, bet aiz vairoga. Reiz dienā, kad sēdos bedrē, atskanēja tinkšķis no vairoga un mirkli vēlāk šāviņš no viņa krasta. Apskatījies redzēju, ka lode bija ķē-

rusi vairogu gandrīz pašā augšas malīnā. Varbūt, ka es nebiju tad tālu no lodes galvā. Pāris punktu bija ķieģeļu krājumos un viens bija nekārtīgi sasviestā malkas gubā. Katrā punktā stāvēja tikai viens sardzes vīrs. Starp punktiem staigāja sakaru vīrs. Nepatīkami man bija būt par sakaru vīru dienā un staigāt bez aizsega no pirmā spikera līdz tiltiem. Bieži vien tad mani apšaudīja. Bet tas gan nebija katru reizi.

Vienu vakaru, tikko biju novietojies sardzē malkas gubas punktā, pēkšņi gāja vaļā tīra elle. Lielgabali dārdēja kā no vienas, tā arī no otras puses. Lielgabalu šāviņu šņākoņa gāja garām pavisam tuvu. Bija dzirdami ūdens šļakstieni, šāviņiem turpat tuvumā kritot Daugavā. Un tad kaut kas smags iebrazās man blakus arī malkā. Sakaru vīrs, kāds sēlis, redzu viņu savu acu priekšā, bet vārdu vairs neatceros, atnāca pa visu šo elles troksni no tiltiem pie manis. Bija galīgi slapjš, ūdens apšļāks.

(Turpinājums sekos)

EDUARDS SILKALNS

Vizma Belševica, *Nepazītā mīlestība un citi stāsti*, apgāds "Mansards", 2016. g., 192 lpp.

Meistarīgs meistars Īlis

ju spiegu un slepus pasekojusi Īļa gaitām Vecrīgā, viņa arī Īli, liekas, atmaskojusi diversantu. Kad viņa arodskolas vadību lūdz sevi pārcelt uz cita meistara grupu, tie atsakās grūti apmācāmo meiteni pieņemt, bet, lai viņai nenāktos skolu atstāt, Īlis gatavs to paturēt savā grupā. Konflikts starp audzēkni un skolotāju pagaiš, Īlis "pasmaida savu atturīgo smaidu", bet Elgas "zaļganās acis ir kā divas mazas, Daugavas ūdeņos atspulgotas saules". *Happy end!*

Zem Elgas un Īļa vārdos teiktā paslēpts zemteksts, ko izdomāt var lasītājs. Ļoti smalkjūtīgā veidā tiek izstāstīts pretēju dzimumu izglītotāja un izglītojamā attiecību stāsts, kādu to paši iejauktie varētu pat neapjaust. Varianti par temu mūsu atklātākā laikmetā bija pirms dažiem gadiem tapusi latviešu mākslas filma *Izlaiduma klase* un viens no jaunākajiem Lata grāmatu serijs romāniem, Agnijas Karušas *Bruno*.

Kamēr mūsdienu rakstnieki mēdz savus sižetus mudzināt tā, lai neviens viņiem nevarētu pārmest par vecmodīgumu, pirms sešdesmit gadiem vēl tik jaunā Vizma Belševica raksta pēc rakstniecības vēsturē bieži sastopamiem un par efektīviem atrastiem paņēmieniem. Kamēr mūsdienu rakstnieki cenšas lasītāja uzmanību piesaistīt jau ar pirmajiem teikumiem, liekot tajos notikt kaut kam trakam, Belševica rātņi sāk ar darbības sākuma vides aprakstu: "Kā daudzi Rīgas rīti, arī šis ir drēgns un nomācies." Lappusi tālāk lasām par titulpersonas arišķībām, kādas ir "smalka seja, brūnas acis garām skrops-

tām un labi pašūts uzvalks, rūpīgā mezglā sasieta kaklasaite, baltas rokas slaidiem pirkstiem un pasvītroti klusa balss".

Mazāk autorei, bet vairāk laikmetu skrejai jāpateicas par to, ka sešdesmit gados sacerējums ieguvis pievienotu vērtību, ko krājuma sakārtotājs priekšvārda autors Jānis Elsbergs sauc par "milzīgu laikmeta noskaņas devu". Piemēram, visa 28. lappuse ir pilna pēcstaļina padomju laika klišeju, kuņas mūsdienās dažs varētu uztvert ar maigu nostalgiju, bet ikviens ar smīnu vai smaidu. Meitenes, lūk, iegriežas kinoteātrī, ko mēs tagad sauktu par kino. Viņas tur skatās krāsainu filmu. Filma krāsās mūsdienās ir norma, bet pag. gs. 50. gados krāsas taču vēl prasījās pēc īpašas pieminēšanas. Un par ko stāsta filma? – Uzmanējāt, tā stāsta par notikumiem lielā rūpnīcā. Un kas filmā ir pats jaunuma iemiesojums. Atkal jums jāprijās: tas ir kāds ārzemju kapitālistu ieliktenis, kam uzdots rūpnīcu uzspriecināt.

Gados jaunāki vai padomju laika Latvijas rakstniecības pāviršāki pazinēji, kam ar Belševicas vārdu visciešāk saistās viņas pirmoreiz 1969. gadā publicētās *Indriķa Latvieša piezīmes uz Livonijas hronikas malām*, varētu domāt, ka arī pati Belševica būs smīnējusi, 1956. gadā rakstot, kas tagad lasāms viņas jaunās grāmatas 28. lappusē un vēl citur. Tas tomēr nav patīcami. **Latviešu literatūras vēsture** 3. sējumā (2001) 127. – 128. lappusē lasām: "No padomju dzīvi apliecinošas komjaunietes, arodskolnieces, kas naīvi un pašlāvīgi ticēja sludi-

nātajiem komūnisma ideāliem (iznāca – E.S.) tikpat dedzīga protestētāja, kad dzejniece pārliecinājās par ideālu nesaskaņu ar dzīvi un saprata tā sludinātāju melīgumu, divkosību." Lūk, kā: pārvērtība gluži kā Zaulam par Pāvilu! Jāteic gan, ka, ja vien lasītājs negrasās gībt, ieraudzīdams Belševicas tekstā pieminētu 17. jūnija laukumu, komsorgu vai komjaunieti, viņš neko nepieņemamu krājumā neuzies.

Meistaram Īlim grāmatā seko trīs citi sacerējumi, kas pirmo reizi publicēti padomju periodā. **Lepnums** 1963. gadā parādījās žurnālā **Bērība**, **Zirnekļis** – 1955. gadā žurnālā **Zvaigzne**, bet **Viņa balss** – 1960. gadā žurnālā **Liesma**.

Paši garākie darbi – **Ziemeļu mēnesnīca** un **Nepazītā mīlestība** agrāk nav bijuši publicēti. Sakārtotājs Elsbergs **Nepazītā mīlestību** sauc par "ļoti pievilcīgu" darbu, kuņa dēļ vien bijis vērts grāmatu izdot, turpretim **Ziemeļu mēnesnīca** viņa ieskatā ir "nenobriedis stāsts", kuņa uzņemšana krājumā attaisnojama vienīgi ar to, ka tas tematiski sasauca ar **Nepazītā mīlestību**. Ar šiem abiem darbiem recenzentam ir problēmiņas.

Ziemeļu mēnesnīcu sastādītājs esot "atļāvies jūtami paredīgēt, proti, mazliet isināt". Manuskripta oriģināls bez isinājumiem ar laiku tikšot nodots Rakstniecības muzejam vai kādai citai interesentiem pieejamai krātuvei. Recenzents jūtas apkrāpts, jo viņam liegta iespēja pārbaudīt, cik tad veikli isinātājs savu darbiņu paveicis. Vai isinājumi bija vajadzīgi, lai grāmata varētu iznākt

tai atvēlētā budžeta robežās. Vai izlaidumus, kaut vai mazākiem burtiņiem iespēstus, nevarēja saglabāt atsevišķā pielikumā grāmatas izskaņā? Vārdi uz grāmatas vāka "Vizmas Belševicas arhīva burtņicas. Nr. 1" rada tādu kā zinātniska, akadēmiska izdevuma iespaidu, bet patvarīgi isinājumi tādos izdevumos nav ierasti.

Nepazītā mīlestība savilkta kopā no diviem tās variantiem. Sastādītājam bijis pieejams gan ar tintes pildspalvu rakstīts pirmais variants vai vismaz tā daļa ar svitrojumiem un kāds ar lodīšu pildspalvu rakstīts tīrākais posms. Žonglējot ar abiem variantiem, tad nu iznāk, ka stāsta gaitā viena no personām, sāmsalietis Julo, pēkšņi pārtop par krievu Igoru. Cik neverīgs pret akadēmisku pieeju sastādītājs bija **Ziemeļu mēnesnīcā**, tik pedantisks un skrupulozs viņš ir tagad. Šoreiz man neakadēmiskā, vienkāršā lasītāja balss nelaimīgi sauc: "Negribu tādu pārvērtību, nespēju to pieņemt."

Jānis Elsbergs priekšvārdā vēl raksta:

Darbu ar Vizmas Belševicas arhīvu nekādi nevaru uzskatīt par pabeigtu, tāpēc šī serija tiek uzsākta kā atvērts projekts – iepriekš nenosakot, cik šādu burtņīcu būs. Pagaidām var puslīdz droši apgalvot, ka interesanta un publicēšanas vērtā materiāla pietiek vismaz četrām, piecām. Daudz kas, protams, būs atkarīgs gan no sastādītāja spējam, gan lasītāju interesēm."

Atliek tikai novēlēt, lai spējas nemazinātos, bet interese – lai augtu.

Gaumes var būt dažādas, un nav jau labi savējo allaž citiem uztipt, bet, ja būtu jānosauca trīs latviešu isās prozas darbi, kas mani kaut kad mūžā visvairāk saistījuši, es izvēlētos Blaumaņa *Nāves ēnā*, Ezeriņa *Kādas blusas stāstu* un, varbūt, Ērika Adamsona *Lielo spītnieku* par ēzeli, kas vairs negrib kustēt no vietas. Visticamāk, Vizmas Belševicas (1931–2005) **Meistars Īlis** šo trijotni par manu iespaidīgāko stāstu vai noveļu kvartetu gluži nepārvērtīs, tomēr vairākas nedēļas pēc krājuma **Nepazītā mīlestība un citi stāsti** izlasīšanas tieši šis "cits stāsts" liekas īsti meistarīgs. Turklāt tas ir viens no rakstnieces agrīnajiem sacerējumiem, tā pirmpublicējums bijis žurnālā **Karogs** 1956. gadā.

Ar bagātīgu iztēli apveltītajai arodskolniecei Elgai Palapai ir tikai ar sīkumiem pamatojama antipatija pret viņas instruktoru Īli. Saskaņoties filmu par ārzem-

Kas vieno un kas šķel ceļā uz Latvijas simtgadi?

Latvijas Republikas kultūras ministre Dace Melbārde intervijā Ligitai Kovtunai

Šis laiks, kad esat Latvijas Republikas kultūras ministre, sakritis ar laiku, kad pošamies savas valsts simt gadu jubilejai. Arī šai sakarā daudz braucat un tiekaties ar tautiešiem ārpus Latvijas, ar tā saukto diasporu... Šis vārds, apzīmējums, visai nepatīk...

D. M. Cenšos to, pēc iespējas, nelietot. Bet, kad saku – latvieši ārvalstīs, arī neliekas īsti pareizi, tāpat kā “trimdas tautieši”. Galu galā visi esam latvieši, Latvijas piederīgie, daudziem, domāju, vairumam ārzemēs mītošo, ir arī Latvijas pases – tāpat Latvijas latvieši. Ģeografija taču nav būtiska. Vairākumam Latvijā ir mājas, ģimenes, īpašumi, braucam šurp un turp. Līniju novilkot nav iespējams, un ar tiem terminiem, apzīmējumiem – tas ir īstenībā jūtīgs jautājums. Manā ieskatā ikviens ir Latvijas latvietis, ja vien viņš šai valstij jūtas piederīgs un izjūt sevi par latvieti. Un tieši savas valsts simtgades sakarā, šo svētku kontekstā ir svarīgi to apzināties. Es teiktu – svarīgi ir nostiprināt izpratni par globālo latvietību. Ar to es savukārt domāju – kāda ir tava attieksme pret savu – Latvijas – valsti, vai jūties tai piederīgs, neatkarīgi no tā, kur pašreiz dzīvo. Ne jau ģeogrāfiskās robežas nosaka šo tavu piederību. Tāpēc, manuprāt, svarīgi ir, kā savas valsts lielo jubileju svinēsim it visur pasaulē, kur mīt latvieši.

Runājot par tā saukto “veco trimdu”, mums jāpasaka liels paldies par visu to, ko 50 okupācijas gados tā darījusi, ka bijusi uzticīga brīvās Latvijas valsts idejai, saglabājusi, kopusi un spodrinājusi mūsu tautas valodu, tradīcijas, folkloru. Cilvēki svešumā darbojušies, runājuši, rakstījuši, uzturējuši savas avīzes, sūtījuši tās, kā arī grāmatas uz Latviju.

Te vietā pastāstīt, kā tieši caur trimdas grāmatu pie manis atnāca „cita vēsture”. Biju gadus 17 veda pusaudze, kad manās rokās nonāca grāmata, kas ietekmēja visu manu turpmāko domāšanu. Tā bija – Ulža Ģērmaņa “Latvju tautas piedzīvojumi”. Man vēl joprojām glabājas četras burtnīcas, kurās ar roku esmu to parakstījusi. Šoks, jaunatklājums – tā varu raksturot izjūtas, kas mani tolaik pārņēma, jo biju taču skolā mācījusies “vienīgo, pareizo vēsturi”. Un te pēkšņi grāmata, kas stāsta kaut ko citu un kam es intuitīvi uzreiz noticu, saprotu, ka tā ir taisnība. Augu ģimenē, kur vecāki dzimuši pēc Otrā pasaules kara, un, kā tas tolaik bija parasts, tiku “pasargāta” no taisnības. Tā bija paaudze, kas bija pieņēmusi realitāti.

Atgriežoties pie simtgades temas – ir svarīgi novērtēt to cilvēku ieguldījumu, kas, tātumā no dzimtenes dzīvojot, ne vien darbojās kultūras un valodas saglabāšanas laukā, bet arī politikā, tā sauktajā tautas diplomātijā, gan pasargājot savējos no asimilācijas, bet arī vēstot par Latviju kā neatkarīgu valsti. Līdz pienāca mūsu brīnišķīgā atkaltikšanās Atmosdas laikā.

Ne tikai šie tautieši godājami valsts simtgades svinībās, bet arī tie, kas visos laikos savu dzīvi un pat dzīvību atdeva par Latviju – sākot no jaunlatviešiem, kā arī tie, kam bija drosme pasludināt savu valsti 1918. gadā, izcīnīt to Brīvības cīņās, leģiona rindās utt., bet arī tie, kam bija drosme Latviju atjaunot. Valsts var pastāvēt, kamēr vien būs cilvēki, kas tic tās idejai. Un šī ticība ir jānodod jaunajiem. Tāpēc svētku sakarā jārunā ne tikai pagātnes griezumā, bet arī nākotnes perspektīvā: kādi esam Latvijas mantinieki, kā to izjūtam un saprotam un ko reāli darām, lai savu valsti veidotu stipru un ilgtspējīgu, un par to ir jārunā ar jauno paaudzi.

Personības veidojušas notikumus, kas savukārt ietekmējušas Latvijas valsts veidošanos.

Jā, un viens no tādiem valsts simtgades sakarā ir, piemēram, Dziesmu svētki Eslingenā, kam 2017. gada jūnijā apritēs 70 gadu. Tas ir patiesi apbrīnojami, ka pēckara postāžas apstākļos 1947. gadā latviešiem bija gan vēlēšanās, gan spars sarīkot šos svētkus – neatkarīgi no ekonomiskās un politiskās situācijas, tikai lai būtu kopā un stipri savā tradīcijā. Unikāli!

Jūs turp dosieties, kā arī uz kārtējiem ASV latviešu Dziesmu un deju svētkiem Baltimorā tā paša gada jūnija beigās, jūlija sākumā. Vai bez saviem amata pienākumiem dziedāsi ar kopkori?

Protams! Jo kaut kā savādi jūtos, kad citi dzied, bet es esmu klausītājos. Man ir svarīgi, dabiski dziedāt kopā. Šā gada nogalē dziedāšu kopkorī Austrālijas Kultūras dienās Melburnā – dziesmu grāmatu jau esmu saņēmusi un apgūstu repertuāru.

Sajos svētkos man ir vēl kāds ļoti nozīmīgs pienākums. Proti, aizvadītā gada vasarā 2x2 nometnē radās jauniešu iniciatīva par ceļojošo Latvijas karogu, kam līdz simtgades svinībām jāapceļo latviešu kopienas pasaulē. Krāšņu smalkvilnas karogu īpaši šim nolūkam noauda Dagnija Kupča Cēsis, to ievietos speciālā futrālī līdz ar vēstījumu grāmatu, kurā tie latviešu kopienu pārstāvji, pie kuriem karogs nonāks, ierakstīs savu vēlējumu. Austrālijā to pirmoreiz uzvilks mastā, tad tas ceļos uz Eslingenu, uz vietām, kur tautieši tiksies svētkos. Pirmoreiz tas “ceļoja” pa jauniešu rokām šā gada 2x2 nometnē Latvijā.

Savas idejas īsteno arī Amerikas latviešu apvienības (ALA) “ideju ģeneratori” ar šīs organizācijas kultūras nozares vadītāju Līgu Ejupi priekšgalā. Jau otro gadu Latvijas kultūras iestādēs strādā tautiešu atvases – praktikanti.

Vēlos teikt – man ir ļoti veicies attiecībā uz sadarbību ar ārzemju latviešu organizācijām, jo vienmēr esmu sastapusi aktīvus un ieinteresētus cilvēkus, kas man ļāva ieraudzīt un iepazīt to darbības “virtuvi”. Par šo jauno ārzemju latviešu praksi Latvijā – tiešām lieliska ideja, ko mēs ar Līgu Ejupi izloļojām un kopā ar

domubiedriem īstenojam jau aizvadītajā vasarā un kas parāda, kā reāli darbojas tas, par ko runājām iepriekš – dialogs ar jauno paaudzi.

Un vēl par tā saukto trimdas Dziesmu svētku “virtuvi”, ar ko pirmoreiz saskāros 2014. gada svētkos Hamiltonā. Te sapratu, ka šie svētki var notikt, tikai pateicoties attiecīgās mītnes zemes rīkotāju – tautiešu pašaiiziedzībai un darbam, nežēlojot ne ģimenes līdzekļus, ne laiku. Tad arī man radās ideja par atbalsta programmu no Latvijas puses, kas nu ir īstenojusies: ir tapis līdzdarbības līgums ar PBLA, saskaņā ar kuŗu tiek piešķirti naudas līdzekļi svētku administrācijas vajadzībām. 2014. gadā 13,5 tūkstošus eiro katrs saņēma 55. Kultūras dienu rīkotāji Sidnejā un XVI Rietumkrasta Dziesmu

Pietiekami nezina. Ir jāatrod veidi, kā stāstīt plašāk. Būtu jau labi, ka Latvijas žurnālisti un televīzija ar savām kamerām visur būtu klāt, bet tas ir finanču jautājums. Ko varu, to daru – parasti sociālajos tīklos pati soli pa soli stāstu par savām gaitām pie tautiešiem.

Pirmo reizi atjaunotās valsts laikā Kultūras ministrijas pienākumos ir arī atbildība par mediju politiku. Esam izstrādājuši pamatnostādnes, un viens no stūrakmeņiem ir vienotas informātivās telpas veidošana visiem, kas mīt ārpus Latvijas. Protams, jāņem vērā arī plašsaziņas līdzekļu dažādība – visticamāk, tā sauktā vecā trimda vēlēšies drukātās avīzes, jaunieši labprātāk izmantos tīmekli vai TV. Katrā ziņā jādomā par šo kultūrtelpas uzturēšanu.

// FOTO: Jānis Deinats

svētku rīkotāji Sanhosē; 2016. gadā piešķirti 17,37 tūkstoši eiro 56. Kultūras dienām Melburnā, nākotnē plānoti arī piešķirumi Eslingenas un Baltimoras svētkiem. Manā ieskatā šī artava no valsts puses saistās ar to, ka visi esam Latvijas valsts piederīgie, ka esam kopā. Un man liekas ļoti svarīgi beidzot pavisam tikt pāri tam “mēs” un “viņi”. No abām pusēm. Mūsu kopīgie būs arī Dziesmu un deju svētki Latvijā 2018. gada vasarā.

Jāteic gan, ka latviešu svētkus citur pasaulē Latvijas masu plašsaziņas līdzekļos atspoguļo maz. Par brīnišķīgiem Eiropas latviešu kultūras svētkiem Briselē sabiedriskajā TV bija tikai tādi īsi ziņotāji, par citiem, kas tālāk, gandrīz nekā. Kāpēc? Vai neinteresē?

Es daudz varētu runāt arī par to, kā drukātais vārds ir ietekmējis nācijas veidošanos.

Un visbeidzot par joprojām aktuālo Okupācijas muzeja Nākotnes nama “sāgu”, kas arī ir jūsu atbildības lokā?

Tas ir viens no ļoti skumjajiem piemēriem, kā ar administratīviem procesiem var darīt pāri sabiedrībai. Emocionāli varu teikt – nu, traki, ka vēl daudzus gadus pēc okupācijas mūsu Okupācijas muzejs kļuvis nevis par stimulu kļūt jo vienotākiem, bet gan par iemeslu, kas šķēļ sabiedrību, arī Latvijā. Vai tiešām arhitektūras nišans šobrīd ir tās, kam vajadzētu nonākt priekšplānā? Rīgas būvvaldes atteikums nozīmē, ka nevis tradicionālajā kārtībā, kāda pastāv attiecībā uz būvēm, varam īstenot šo nozīmīgo pro-

jektu, jo tad tas būtu jāpārstrādā, kas aizņemtu ārkārtīgi daudz laika un līdzekļu. Runājot par līdzekļiem un naudu – zaudējumi būtu krietni lieli. Šobrīd LR Saeimā otrajā lasījumā ir apstiprināti Grozījumi likumprojektā par Okupācijas muzeju, kas paredz šo objektu nodot Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, lai tas tiktu virzīts uz priekšu un galu galā īstenots, turklāt saprātīgos termiņos. Saeimas rudens sesijā būs trešais balsojums. Taču jāreķinās, ka šķēršļu likšana nebeigsies.

Rīgas pilsētas galva Nils Ušakovs intervijā mūsu avīzei pieveda mani pie sava kabineta loga, pa kuŗu redzama muzeja ēka, un vaicāja: kā jūs domājat, vai es negribētu te drīzāk redzēt sakoptu ēku un vidi?! Nu, visi taču vārdos it kā ir ieinteresēti pozitīvam risinājumam.

Ir dažādi cilvēki un dažādas motivācijas, kuŗas bieži vien nespējam saprast un uzzināt. Esmu pārliecināta, ka arhitekte Zaiga Gaile ir “idejas cilvēks” ar savu pārliecību no profesionālās kvalitātes viedokļa. Arī memoriāla autors Kristaps Ģelzis. Bet – kāpēc tagad?! Arī ar viņu runājot, konstatējam, ka finānciālais un morālais zaudējums sabiedrībai ir krietni lielāks par viņu estētisko izpratni. Galu galā – tik daudzi cilvēki jau ir iesaistīti, ar saviem ziedojumiem, ar gaidām. Nevien taču negribētu, lai zaudētājos paliek represētie, sirmie leģionāri un Daugavas Vanagi. Mana ētiskā pārliecība liek piekāpties nevis modernī domājošo arhitektu priekšā, bet šo cilvēku priekšā. Un gan jau ir cilvēki, kas šo situāciju izmanto, bet katram pašam jātiek galā ar savu sirdsapziņu. Arī Okupācijas muzeja biedrība vairs nav gatava vienoties attiecībā uz projekta korekciju. Situācija ir saasinājusies tiktāl, ka traucē sarunas ievirzīt kompromisa gultnē. Bet es nekādā ziņā nevienam neko nepārmētu, jo te ir daudz nezināmo. Katrā ziņā Kultūras ministrija centās atrast “zelta vidusceļu”.

Kā jūtaties politikā?

Grūti strādāt politikā, jo, manuprāt, Latvijā ir daudz padomju mantojuma. Piekritu tiem, kas saka – paaudzēm jānomainās, mums vēl jāattīrās, lai varētu strādāt rietumnieciskās politikas garā. Lai gan – arī Rietumos jau dzīvē neiet nemaz tik skaisti, kā raksta teorijas grāmatās. Taču – politiku veido cilvēki, līdz ar to – kādi cilvēki, tāda politika. Katrā ziņā – ļoti krāsaina.

Politikā ienācu ar savu pieredzi kultūras laukā, kur arī gribētu atgriezties. Vai šodien darītu citādi, proti, vai nepieņemtu šo piedāvājumu? Pieņemtu, jo redzēju, jutu, ka pati kaut ko varu izdarīt. Šobrīd mans galvenais uzdevums ir īstenot trīs gadu plānu, sagaidot un nosvinot Latvijas simtgadi, un tas ir liels darbs, ko gribas izdarīt godam. Gribas piedzīvot šos svētkus – ne vien Latvijai, bet visiem latviešiem pasaulē.

DETLEFS HENNINGS

(Turpināts no Nr. 26)

Izkūlos sveikā ar iegāni, ka manas latviešu valodas zināšanas ir pārāk vājas, lai sekotu sarunām. Avīzes tomēr saņēmu, un to lasīšana man palīdzēja izprast Padomju Latvijas propagandas terminoloģiju un domāšanas stilu.

Trešajā ceļojumā uz Latviju 1984. gadā iepazinos ar gadu par mani vecāko Raiti Gaili, kuŗa telefona numuru bija iedevusi kāda Ministres Latviešu ģimnāzijas skolniece.

90. gados, kad mūsu pazišanās jau bija izsīkusī, Raitis kļuva bēdīgi slavens. Baumoja, ka būdams Latvijas Depozītu bankas akcionārs, viņš it kā esot paņēmis 30 miljonus dolaru un aizbēdzis uz Krieviju, kur vēlāk palīdzējis financēt Jelcina vēlēšanu kampaņu. 1984. gadā Raitis bija jauks, inteliģents, komūnikabls un atvērts, un tikai vēlāk sapratu, kāpēc. Aicināja uz dzīvokli, izmaksāja taksometrus, dāvināja mākslas darbus un ievadīja pirmsneatkarības laika biznesā. No viņa mācījos un izpratu, kā tapa vēlākie čeveri, šleseri un ameriki un kāda bija sabiedrība un sistēma, kas viņus veidoja. Arī to, kāpēc dažiem jau padomju gados bija privilēģijas un iespējas, kādu citiem nebija. Raita darba grāmatīņa atradās kādā valsts plānošanas iestādē, dažas stundas nedēļā viņš nodarbojās ar perfokartēm – toreizējā Padomju Savienības mērogā modernu informācijas tehnika.

Paralēli oficiālajam darbam viņš bija VDK "stukačs" ar segvārdu Lielais un, kā noskaidroju 1994. gadā, par mani ziņoja. Viens viņa ziņojums ir saglabājies. 1986. gada jūnijā Lielais varēja pastāstīt, ka "vācu students interesējas par Černobiļas notikumiem un jaunu cilvēku sūtīšanu uz turieni". Acīmredzot iestādēm bija aizdomas, ka Vācijas spēcīgie lēnām veido mani par aģentu Baltijas jautājumos, jo cita iemesla jaunam, normāli domājošam Rietumu cilvēkam mācīties latviešu valodu un interesēties par Baltiju taču nevarēja būt!

Ziņotāja "amats" deva Raitim pilnu brīvību kontaktēties ar mani un no Nekermana firmas katalogiem pasūtīt Adidas sporta kurpes un džinsus, kas man bija jāatved nākamajā braucienā. Reiz viņš mani paņēma līdzī uz kādu savrupmāju Mežaparkā, kur četras sievietes no padomju audumiem šuva lētas džinsu kopijas, ko Raitis, izmantojot Aeroflot lidmašīnu reisus, par desmitkārtīgu cenu realizēja tālajās PSRS austrumu republikās. No turienes viņš reizēm man nakts vidū zvānīja uz Minsteri, lai darītu zināmus jaunus pasūtījumus savam biznesam, jo no "Padlatvijas" telefoniski kontaktēt neuzdrošinājās. Vēlāk izveidojām cita veida nelegālas tirdzniecības shēmu, kas man nozīmēja avantūru un ļāva pieredzēt, kā padomju cilvēks "ar sakariem" veido savu labklājību. Ar savas māsas starpniecību,

kura bija precējusies ar ungāru un dzīvoja Budapeštā, Raitis uz Minsteri sūtīja retas pirmskaŗa Latvijas pastmarkas, kas man bija jārealizē pastmarku veikalā Berlīnē. Desmit procenti no pārdotā palika man, par pārējiem 90 procentiem bija jāpērk firmas sporta kurpes un džinsi, ko sūtīju pa pastu ar vilcienu caur Prāgu, tādējādi apejot aviopasta muižu Maskavā.

Pārmaiņu periodam tuvojoties, kontakti aprāvās: manī palielinājās interese par politiku un brīvību. Saistījies ar krievu biznesu, alkoholu un, iespējams, arī narkotikām, Raitis 2010. gadā Maskavā gāja bojā autokatastrofā. Kuluāros runāja par pašnā-

vību. Inteliģents un gaišs cilvēks, padomju diktatūras un sabiedrības sabojāts, agrīns shēmatotājs, tomēr zaudējums Latvijai.

Sākot ar ceturto braucienu uz Latviju 1986. gadā, vadīju *Baltisches Reisebüro* tūristu grupas, par to pienācās brīvvieta. "Pārmaiņu vējš" gaisā jau bija jūtams. Vācijā redzēju Jura Podnieka filmu *Vai viegli būt jaunam?*, Rīgā bija neformālais "pagrabs" Krāmu ielā 4 un citas "brīvības pazīmes".

Šajā reizē manā kofērī bija noslēpti 20 Maggi buljona klucīši, kuŗi slepeni bija jāatdod Lidijas Doroņinas-Lasmanes māsiņai tālākai nosūtīšanai uz darba nometni Mordovijā, kur Lidija izcieta bargu sodu. Labāk raksturot padomju diktatūras neprātu nemaz nav iespējams! Šie 20 buljona klucīši no Minsteres ar lidmašīnu slepeni bija jāved uz Maskavu, no turienes uz Rīgu, kur vēlā vakarā tumšā un pēc čurām smirdošā daudzdzīvokļu mājas kāpnu telpā pie durvīm tos iedeva kādai nezināmai, bailīgai sievietei, un pēc tam šie klucīši ceļoja tālāk uz Mordoviju. No latviešu trimdnieces puses, kas man, naivam vācietim, lūdza pakalpot kā kurjeram, tā bija nedaudz bezatbildīga rīcība – šādas lietas vara uzskatīja par bīstamām.

Latviešu vasara un pirmā Vācu un latviešu studentu apmaiņa (1986. un 1989. g.)

Ilgstoši biju Vācbaltu jauniešu un studentu apvienības (*Deutschbaltischer Jugend- und Studentenring, DbJuStR*) valdes loceklis. Tomēr *vecu* vācbaltiešu mazbērniem par Baltiju lielas intereses nebija, drīzāk par ģimenes vēsturi un jaunrām ballītēm. Arī latviešu trimdas organizācijas –

Eiropas Latviešu jaunatnes apvienības (ELJA) – mēģinājumi iesaistīt vācbaltiešu jauniešus politiskajā cīņā par brīvību Baltijai regulāri iestrēga viņu politiskajā vienaldzībā. Interese radās tikai ar Mihaila Gorbačova nākšanu pie varas un attīstoties vācu "Gorbomānijai".

Kā *DbJuStR* apkārtraksta redaktors varēju žurnālā ielikt arvien vairāk informācijas par norisēm Baltijā, un 1986. gadā man izdevās ar Vācijas Ārlietu ministrijas piešķirto naudu (to dabūt palīdzēja grāfs Hāgens Lambsdorfs, kurš 1991. gadā kļuva par pirmo Vācijas vēstnieku atjaunotajā Latvijas Republikā) *DbJuStR* vārdā noorganizēt Lett-

ischer Sommer (Latviešu vasaru). Tā bija pirmā vasaras nometne vācu studentiem, pārsvarā Vācbaltiešu jauniešu un studentu apvienības biedriem, un tās nolūks bija iepazīstināt ar Latvijas vēstures, politikas, kultūras (un tautas deju!) pamatlinijām. Lektoru bija Aija Priedīte, Andris Kadeģis, Egils Levits, Valentīna Lasmane, Ingrida Balode, vācu vēsturnieks Mihails Garlefs un es. Trīs nedēļas indoktrinējām savus klausītājus brīvajā Zviedrijā, pēc tam nedēļu pavadījām Padomju Latvijā. Interesanti, ka no šīs 20 dalībnieku grupas daudzi vēlāk turpināja nodarboties ar Latvijas lietām, mācījās latviešu valodu un savas darba gaitas saistīja ar Latviju, piemēram, Martins fon Hiršhauzens (*Martin von Hirschhausen*) 90. gados organizēja un sešus gadus vadīja vācu a/s *Vereinsbank Rīga*, un Magdalēna Hilmane (*Magdalena Huelmann*), kas vēl šodien vada Minsteres universitātes Baltu valodu institūtu.

Sestais Latvijas brauciens laimīgi sakrita gan ar pirmo Igaunijas Tautas frontes kongresu 1988. gada 1. oktobrī, gan ar pirmo Latvijas Tautas frontes rīkoto manifestāciju Mežaparkā nedēļu vēlāk. Vācu studentu grupa, kas nejausi brauca līdzī tūristiem, pirmo reizi ieraudzīja Baltiju un sajūsminājās par to. Starp viņiem bija arī mans studiju laika draugs Jaspers fon Altenbokums (*Jasper von Altenbockum*), kurš 90. gados bija lielās Frankfurtes dienas avīzes (*Frankfurter Allgemeine Zeitung*) korespondents Stokholmā un no turienes labvēlīgi ziņoja par Baltijas valstu pirmajiem neatkarības soļiem, rakstos atbalstot

Zudušo zemi meklējot

to tuvināšanos Rietumeiropas struktūrām.

1989. gada jūlijā ar nesen dibinātā Latvijas Kultūras fonda palīdzību man izdevās noorganizēt pirmo vācu un latviešu studentu apmaiņu, iespējams, pirmo visā vācu un latviešu attiecību vēsturē. Desmit jauni un simpātiski latviešu studenti divas nedēļas dzīvoja pie vācu studentiem Vācijā, pēc tam brauca ekskursijās pa visu zemi, piedalījās televīzijas intervijās, vācu politiķi par godu mūsu studentu grupai rīkoja pieņemšanas utt. Tolaik latviešu studentu ierašanās Vācijas Federatīvajā Republikā bez padomju drošības dienesta pavadoņiem bija sensācija. Jaunie

ziem šķiņķiem, šampūnu un rakstāmmašīnu. Piebraucu pie Ilģuciema kopmītnes, lai ievāktos pasniedzējiem paredzētajā trešā stāva vienistabas dzīvoklī – pa virtuves logu pavērs skaists skats uz miskastēm un dzērājiem. Šķīta, tieši to es vēlos – būt "padomju ierindnieks" sociālistiskajā ikdienā. Pirmā romantika zuda, kad rudenī man piešķīra Rīgas pircēja vizītkarti un pirmos talonus deficīta preču iegādei un kad tirgū vairs nebija dārzenu un augļu. Kopmītnes komendante mēģināja manus cukura talonus paturēt sev, jo ārzemnieks taču nevāra zapties! Protestēju un vienu no diviem taloniem tomēr saņēmu.

cilvēki trīs nedēļas bija Atmosdas vēstnieki Rietumos, un vienai dalībniecei pat izdevās personīgā sarunā ar Vācijas Valsts prezidentu Richardu fon Veiczeke-ru (*Richard von Weizsäcker*) pastāstīt par notikumiem un cerībām Latvijā.

Sekoja vāciešu atbildes vizīte Latvijā, kuŗas laikā viņi – arī pirmo reizi – drīkstēja dzīvot privāti un iepazīties ar reālās Padomju Latvijas ikdienas dzīves pēdējo fazi.

Daži latvieši šo tolaik ekskluzīvo iespēju prasmīgi izmantoja vācu stipendiju pieprasīšanai. Viņu vidū bija Ivars Belte, tagadējais Latvijas Televīzijas valdes priekšsēdis, Kaspars Kļaviņš, vēstures profesors, Kristīne Volfarte, vēsturniece, Jānis Turlajs, Baltijas lielākās karšu izdevniecības *Jāņa sēta* vadītājs, Aleksandrs Ravkovs, pazīstams arhitekts un viesnīcas īpašnieks Vankuverā, un citi. Šāda studentu apmaiņa, vēlāk iekļaujot arī Igauniju, turpinājās vēl dažus gadus, līdz brīva studentu pārvietošanās kļuva par normālu parādību.

Pirmais Latvijas Kultūras fonda ārzemju stipendiāts (1989 – 1990)

1989. gadā Latvijas Kultūras fonds man kā pirmajam ārzemniekam piešķīra *Sālsmaizes* stipendiju (250 rubļu mēnesī), kas deva iespēju veselu gadu nodzīvot Padomju Latvijā, strādājot pie pētījuma par 1919. gada Stučkas režīmu un noslipējot valodu.

Augustā ar savu veco 1968. gada *Opel Rekord C* caur Helsinkiem un Tallinu ierados Rīgā, piepildījis bagāžnieku ar tualetes papīru, vitamīnu tabletiem, da-

Svētdienās gāju uz viesnīcu *Latvija*, lai par četriem rubļiem tiktu pie "zvedru galdā" ar gaļu un svaigiem dārzeniem. Šveicars nekļūdīgi prata atšķirt ārzemniekus no padomju ļaudīm, tāpēc kādā mitrā un pelēkā februāra dienā atļāvos nepaņemt līdzī vācu pasi. Taču atskanēja stingrs "tikai ārzemniekiem!", un es sapratu, cik gan ātri cilvēka ārējais izskats, starojums un iekšējā stāja, dzīvojojot apspiestības režīmā, var mainīties! Arī tualetes papīrs bija beidzies, un vajadzēja stāvēt pie kravas mašīnas, kas to bija atvedusi no Lietuvas, un stiept rullīšus ar auklu ap pleciem uz mājām...

Lielākie piedzīvojumi togad saistījās ar politiskajiem notikumiem: 1989. gada 23. augustā stāvēju *Baltijas ceļā*, skaidri apzinoties, ka man – vācietim – vienkārši pienākas to darīt. 18. novembrī atrados Daugavas krastmalā un 1990. gada 4. maijā pie Augstākās Padomes ēkas, piedzīvojot Latvijas Republikas neatkarības atdzimšanu. Grandiozas emocijas!

(Turpinājums sekos)

Publikācija tapusi sadarbībā ar žurnālu

ir literatūra publicistika vēsture
domuzīme

Domuzīme - vārds izteiktā laiks. Latviešu literatūra, publicistika un vēsture. Lasiet elektroniski las.am un fabula.im
Interesenti ārpus Latvijas to var iegādāties, sazinoties ar redakcijas pārstāvi:

gundega.grinberga@ir.lv

PĒTERIS BOLŠAITIS

Eduardam Andersam – 90!

Ši gada 21. jūnijā 90 gadu jubileju nosvinēja izcilais liepājnieks, ebrēju izcelsmes latvietis profesors Eduards Anders (senāk Alperovičs). Tiem, kuri lasījuši Andersa unikālo autobiogrāfisko stāstu "Latviešu vidū holokausta laikā" (*Jumava*, 2011), nebūs daudz jāsāta par šī unikālā cilvēka nopelniem Latvijas un latviešu labā, bet pārējiem – īss atskats uz profesora Andersa dzīvi.

Dzimis Liepājā 1926. gada 21. jūnijā, viņš un viņa ģimene tikko izbēg no izsūtījuma uz Sibīriju, bet, vāciešiem okupējot Latviju, būdams ebrējs, nonāk nāves briesmās. Tēvs viņu izglābj ar pādrošu blefu: nepatiesi apgalvojot, ka Eduarda māte nav ebrējiete, bet gan ebrēju ģimenē uzaudzināta atradene. Tas viņu padara par pusebrēju ar pagaidu tiesībām dzīvot un strādāt starp latviešiem. Nacisti nogalinā Eduarda tēvu, kā arī 24 citus pieredzīgus. Kad 1944. gadā Latvijā atgriežas Sarkanā armija, Eduards kopā ar māti piebiedrojas latviešiem, kuŗi dodas bēgļu gaitās uz Vāciju, nevēlēdamies vēlreiz dzīvot zem padomju varas. 1949. gadā Eduards Anders kopā ar māti emigrē uz ASV.

Eduards Anders ieguva doktora gradu ķīmijā Kolumbijas (*Columbia*) universitātē Ņujorkā un vēlāk kļuva par profesoru Čikāgas universitātē. Profesors Anders ir pasaules līmeņa ASV zinātnieks kosmosa ķīmijā un

meteorītu pētniecībā, kuŗš 20. gs. 60. – 70. gados veicis "Apollo" un PSRS kosmiskās misijās iegūto Mēness paraugu rūpīgu izpēti, vēlāk pētījis kosmiskos (zvaigžņu) putekļus un noskaidrojis dzīvo būtņu iznikšanas cēloņus uz Zemes krīta perioda beigās, pirms 66 miljoniem gadu. Viņš ir ASV Nacionālās zinātņu akadēmijas (*National Academy of Sciences*) loceklis. Latvijas Zinātņu akadēmija 2000. gadā profesoram Andersam piešķīra Goda doktora gradu, bet Latvijas valsts 2012. gadā profesoram Andersam piešķīra Atzinības krustu.

Profesora Andersa lielākais nopelns Latvijas un latviešu labā ir viņa nemītīgā cenšanās atspēkot tos, kuŗi dažādi cenšas

nomelnot Latviju un latviešus izceļot tikai atsevišķu cilvēku veiktās noziedzības, kas notikušas okupācijas varu laikā un iespaidā. Eduards Anders pats pateicas daudzajiem latviešiem, kuri briesmu laikos palīdzējuši viņam un viņa mātei izglābties no nāves, un, pateicoties viņa ierosinājumiem un pūlēm, vairākiem latviešiem piešķirts Izraēlas *Yad-Vashem* apbalvojums "Taisnīgajiem starp tautām".

Profesors Anders ir arī ilggadējs Latvijas okupācijas muzeja Padomes goda biedrs, un muzeja darbam ziedojis teju \$ 160 000. Turklāt profesors Anders 2015. gadā ierosināja "Kluso varoņu fonda" izveidošanu un tam noziedoja \$ 30 000 kā sēklas naudu. Šī fonda, kuŗš darbojas Okupācijas muzeja un Lipkes memoriāla paspārnē, mērķis ir godināt un izcelt tos Latvijas cilvēkus, kuŗi briesmu laikos, riskējot ar savu dzīvību, glābuši citu cilvēku dzīvības. Fonds ir financējis un financē vairākus projektus, tostarp Vitolu fonda pārzināto stipendiju fondu doktorantiem, kuŗi pēta Latvijas vēsturi.

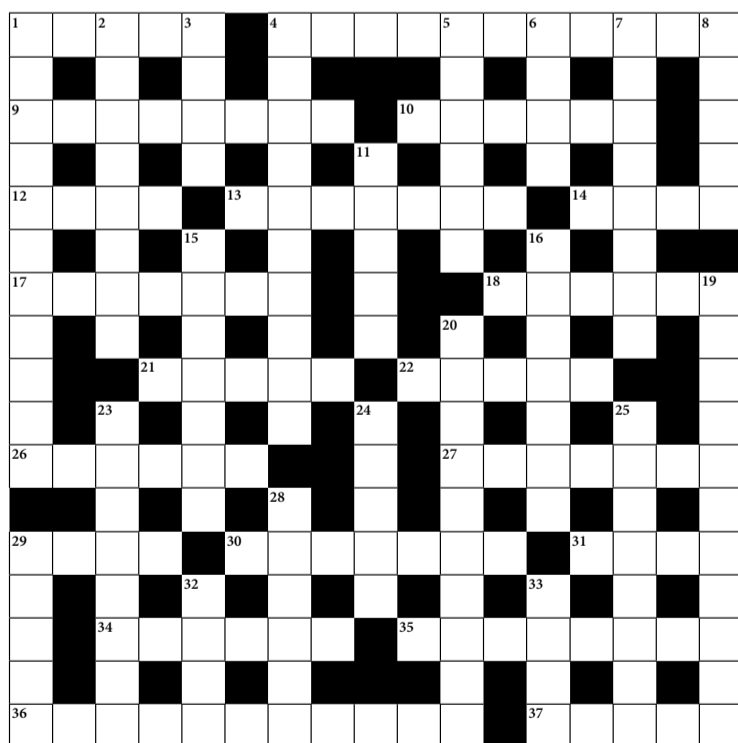
P.S. E. Anders arī atbalstījis mūsu redakcijā izdoto vērtīgo un vērienīgo grāmatu *Džons Haidens. Pauls Šimanis. Minoritāšu aizstāvis*.

Laika un Brīvās Latvijas saime no sirds sveic Eduardu Andersu! Lai možs gars un laba veselība!

Red.

Sastādījis JĀNIS REVELIŅŠ (ASV)

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 1. Koks, uz kuŗa nakšņo vistas. 4. Krievu kinorežisors, dzimis Rīgā (1898 – 1948). 9. Sacenšanās pēc darba vietas vai godalgas. 10. Arhitektūras un lietiskās mākslas stils ap 1800. gadu. 12. Latvijas naudas vienība kopš 2014. gada. 13. Osmaņu imperijas pamatvalsts. 14. Franču gleznotājs (1796 – 1875). 17. nams, ASV prezidenta rezidence. 18. Krievu rakstnieks, drāmaturģis (1860 – 1904).

21. Izturešanās. 22. "... atjauno-tāji", Poruka bērības atmiņu stāsts. 26. Katoļu garīgais centrs Latgalē. 27. Pirmais Jēzus apustulis. 29. Apslēpts spridzeklis. 30. Nestabils. 31. Upe Itālijā. 34. Pretīgs, atbaidošs, nevēlams. 35. Verdi opera. 36. Pirmie cilvēki Vecajā derībā. 37. Ciems Slovēnijā.

Stateniski. 1. Mazākā no pirmajām sešām Eiropas Savienības dibinātājvalstīm. 2. Pārbaude.

3. Miestiņš. 4. Izbraukums. 5. Seno zemgaļu karalis. 6. Vibrē no skaņām. 7. Izglītots. 8. Itāliešu kinorežisora Viskonti filma (1968). 11. Vērīgs. 15. Lielās Franču revolūcijas darbinieks (1759 – 1894). 16. Vaļēja mājas piebūve. 19. Krimas osta pie Melnās jūras. 20. Musorgska opera. 23. Demokrātu kandidāte ASV prezidenta amatam. 24. Salu valsts Vidusjūrā. 25. Kādu laiku pirms kā cita. 28. Ieraida. 29. "Līnis..." M. Zivertā luga. 32. Kristiešu simbols. 33. Populārs amerikāņu žurnāls (1937 – 1971).

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 26) atrisinājums

Līmeniski. 1. Kesons. 6. Lemuri. 10. Elite. 12. Steki. 13. Trifo. 14. Skeptisks. 17. Rīss. 19. Tibo. 20. Kauss. 22. Skipa. 23. Saka. 25. Ruta. 27. Aptieka. 28. Panda. 29. Annas. 30. Versija. 32. Pele. 33. Apse. 35. Nāras. 36. Auzas. 37. "Rīga". 40. Satī. 42. Asistents. 46. Kains. 47. Ēvele. 48. Valis. 49. Ostina. 50. Operas.

Stateniski. 2. Efels. 3. Osis. 4. Secē. 5. Tilti. 6. Less. 7. Mets. 8. Reidi. 9. Asaris. 11. Boloņa. 15. Kauja. 16. Kaira. 18. Skaidiena. 19. Tarantass. 21. Saturns. 22. Speciņa. 24. Asare. 26. Traps. 30. Vērn. 31. Atzīt. 32. Poruks. 34. Etīdes. 38. Gliks. 39. Stāla. 41. Aleja. 42. Asni. 43. Ieva. 44. Naso. 45. Sēre.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Jaunpiebalgas, Vecpiebalgas un Raunas novadā trīs dienas notika Zemessardzes 27. kājnieku bataljona organizētās taktiskās mācības *Wenden 2016* apdzīvotās vietās. Piedalījās aptuveni 300 zemessargu no Cēsīm, Valmieras, Limbažiem, Gulbenes, Rīgas un profesionālā dienesta karavīri no 19. nodrošinājuma, 22., 25. un 27. kājnieku bataljoniem, kā arī Igaunijas brīvprātīgās Aizsardzības ligas (*Kaitseliit*) un Dānijas Zemessardzes.

Daugavpils novadā no 12. līdz 17. jūlijam 34. Zemessardzes artilērijas bataljona bazē notika militārā nometne, kuŗā piedalījās 240 jauniešu no visiem valsts reģioniem. To apmeklēja Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas pārstāvji, ES valstu militārie atašeji, Iekšlietu ministrijas struktūru pārstāvji.

Vaidavas internātskolā no 11. līdz 15. jūlijam nometnē "Gājputni nāk" pulcējās latviešu diasporas bērni no Norvēģijas, Dānijas, Zviedrijas, Īrijas un Latvijas. To organizēja Latvijas Pilsoneiskās sabiedrības atbalsta centrs ar Sabiedrības integrācijas fonda Ārpuskolas pasākumu programmas "Vasaras nometnes Latvijas un diasporas bērniem" finansiālo atbalstu. Tā veicinot diasporas un vietējo latviešu sadraudzību.

Gaujienā 15. jūlijā sākās 9 dienu radošā nometne "Vitolēni", kuŗā piedalās 145 mūzikāli talantīgi jaunieši no Francijas, Somijas, Krievijas un Latvijas. Viņi sagatavos koncertu 22. un 23. jūlijā notiekošajam Jāzepa Vītola Mūzikas dienām, apmeklēs J. Vītola memoriālo muzeju "Anniņas" un piedalīsies dažādās radošās aktivitātēs.

Valsts meža dienests (VMD) no 15. jūlija izsludinājis jauno vilku medību sezonu, kuŗas laikā atļauts nometīt 250 plēsoņas, kas nodara lielus postījumus zemiņiem, uzbrūkot aitām, kazām, teļiem un suņiem. Tā ilgs līdz noteiktā nometišanas apjoma sašņieģšanai, bet ne ilgāk par 2017. gada 31. martu.

Daugavpili norisinājās Latvijas kultūru festivāls *Pynu, pynu situ*, kur 60 dažādos sarīkojumos Latvijas mazākumtautību radošās kopas ar mūzicēšanu demonstrēja nacionālo kolorītu. Ar savu klātbūtni pagodināja Latvijas valdības vadītājs Māris Kučinskis un kultūras ministre Dace Melbārde. Latvijā ir vairāk nekā 300 nacionālo minoritāšu biedrību.

Bauskas novadu apmeklēja Eiropas Savienības struktūrfondu Uzraudzības komitejas delegācija, lai izvērtētu ar ES finansiālu īstenotos projektus no 2007. gada – Bauskas Rātsnamā un pili, SOS bērnu ciematā Īslīces pagastā, *Baltic Dairy Board* un a/s "Bauskas alus". ES investīcijas papildinātas ar līdzfinansiāciju no novada budžeta.

Ogres novada sociālais dienests saņēmis dāvinājumu (5 datus) no bankas *Citadele*. Tas palīdzēs pildīt dažādus uzdevumus bērniem un jauniešiem, kuŗi apmeklē Ģimenes dienas centrus, tos uzstādīs arī dienas centrā "Saime" un sociālajā dienestā ērtākai klientu apkalpošanai.

Cēsis 23. jūlijā notiks kā 810 gadu jubilejai veltīti "Ielu Mākslas svētki", kur piedalīsies mākslinieki no Latvijas un ārvalstīm. Visas dienas gaŗumā risināsies viņu radošās performances. Dienas izskaņā skatītāji ar savu balsojumu noteiks labāko ielu mākslas meistaru, kas saņems balvu.

Latgalē no 15. līdz 31. jūlijam norisināsies VII Latgales ērģeļu dienu festivāls, kuŗa laikā būs iespēja baudīt augstas kvalitātes mākslinieku koncertus Stirnienes Sv. Laurencija Romas katoļu baznīcā, Aglonas bazilikā, Viļakas Vissvētās Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcā, Senās mūzikas koncerts Prezmas Sv. Apustuļu Sīmaņa un Jūdas Romas katoļu baznīcā, Kārsavā – Malnavas Rožukroņa Dievmātes Romas katoļu baznīcā, Barkavas Sv. Staņislava Romas katoļu baznīcā, Liksnas Vissvētās Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcā, un 31. jūlija festivāls izskanēs ar koncertu Rēzeknes Vissvētākās Jēzus Sirds Romas katoļu katedrālē.

Tukumā no 15. līdz 17. jūlijam notika Rožu svētki. To patronese bija Tukuma Goda pilsone dzejniece Māra Zālīte – kā ierasts, vainagā iepinot pirmo rozi. Pilsētas laukumi un Durbes brīvdabas estrāde bija piepildīta ar rožu eleganci un aromātu, Latvijā pazīstamu mākslinieku koncertiem, dažādām aktivitātēm un radošām izpausmēm.

Madlienas pagasta saimniecībā "Mārasdārzs" un "Cielavas" 23. jūlijā pirmo reizi notiks Trušu audzētāju dienas, kuŗas rīko Latvijas sīkdzīvnieku audzētāju biedrība "Trusis un citi". Tās vadītāja Ilga Mihmele informēs par jaunumiem trušu audzēšanā Eiropā. Pieredzē dalīsies "Mārasdārza" saimniece ar 10 gadu pieredzi trušu audzēšanā Māra Ostrovska.

Rēzeknē no 24. līdz 31. jūlijam vienlaikus noritēs 3 festivāli – 24. Eiropas tautu festivāls (*European Peoples' Festival /EPF*), VIII Starptautiskais etno festivāls *Gosti* (no 29. – 31. jūlijam) un Rēzeknes pilsētas svētki. Rēzeknē ieradīsies viesi no Beļģijas, Dānijas, Somijas, Francijas, Vācijas, Ungārijas, Īrijas, Itālijas, Lietuvas, Luksemburgas, Polijas, Portugāles, Spānijas, Lielbritānijas. Festivālu laikā būs dienas un nakts koncerti, radošās darbnīcas, sporta sacensības, dažādas aktivitātes lieliem un maziem.

Valkā izdota tās 730 gadu jubilejai veltīta Zanes Brūveres Kvēpas, Indras Brūveres Darulienes un Aivara Ikšēja grāmata "Sagūstītās atmiņas. Valkai – 730". Tas ir stāsts par pilsētu gadsimtu lokos caur fotokameras objektīvu un mūsdienu cilvēku izjūtām, kur lasāmi arī dzejnieka Pētera Brūvera meitu Zanes un Indras dzejoļi, kas kādreiz bijuši publicēti literārajā mēnešrakstā *Karogs*.

Īsziņas sagatavojusi VALIJA BERKINA

ASTRĪDA
JANSONE

Pirms sākam sarunu, noprasu Jurim, kad dzimuši viņa vecāki – vai viņš „iederas” manu aprakstāmo kategorijā. Viss kārtībā – Jura tēvs dzimis 1932. gadā, mamma – 1935. Tātad bijuši pusaugu bērni, kad atstāja Latviju. Juris pats dzimis ASV, tātad visistākais trimdas bērnu bērns.

„Esmu dzimis 1959. gadā Ņujorkā, un tur arī esmu uzaudzis, tur gāju skolā un apmeklēju arī visas iespējamās latviešu skolas. Pa ziemu svētdienas skolā, pa vasaru – Katskiļu nometnes skolā, vasaras nometnē, skautos. Patiesībā izgāju visu latviešu trimdas dzīves gaitu. Mani vecāki caur Vāciju iebrauca Amerikā, satikās Ņujorkā, 1958. gadā apprecējās, un es piedzimu pēc gada. Mana māsa Margita ir dzimusi 1960. gadā. Mans tēvs arī bija vārdā Juris, mamma – Astrīda. Viņa dzīvo tuvumā manai māsa Milvokos. Esmu ieguvis Konektikutas Universitātē bakalaura un maģistra gradu biznesā. Bet Arizonas *American Graduate School of International Management* saņēmu *Master of International Management*. Vēlāk dabūju arī doktora gradu Latvijas Universitātē – uzņēmējdarbībā. Mana karjera iesākās amerikāņu telekomunikāciju uzņēmumā *Motorola*.

Kad gāju skolā Arizonā, iepazīnos ar turienes nelielo latviešu kopienu. Tajā darbojās Ivars Reimāns, kurš strādāja *Motorolā*. Mans darbs tur bija starptautisks, bieži nācās būt ārpus Amerikas. Kad krita Berlīnes mūris, es lūdzu saviem šefiem, lai pārceļ mani uz Eiropu, tieši uz Austrumeiropu. Starp citu, kādu laiku biju arī Amerikas latviešu apvienības valdes sekretārs, un tas bija ļoti atbildīgs darbs. *Motorola* mani nosūtīja uz Vāciju, kur pavadīju divus gadus, un manā atbildības lokā bija arī Ungārija un Čehoslovākija. *Motorola* vēlējās savu biznesu arvien paplašināt, sevišķi Austrumeiropā, un man piedāvāja darbu Baltijā. Tas bija 1992. gadā, un es ar lielu prieku pieņēmu šo piedāvājumu. No Vācijas bieži lidoju uz Latviju, līdz sapratu, ka būtu prātīgi uz Latviju pārcelties pavisam.

Latvijā darbs bija jāsāk no nulles. Naudas nebija, cilvēki nepārzināja tehnoloģijas, un man bija jāveic arī izglītošanas darbs. Protams, es to nedarīju viens pats, speciālisti braukāja no Vācijas, no Dānijas, no zemēm, kur *Motorola* jau bija ieviesusies un nostiprinājusies.

Pats bieži braukāju uz Tallinu, uz Viļņu. Mans birojs bija Kaļķu ielā, piektajā stāvā, un visa mana komanda bija daži cilvēki. Kopā izveidojām izplatītāju tīklu pa visu Baltiju, un man ir liels prieks, ka, ejot Rīgā pa ielu, redzu, ka policistam ir *Motorolas* rācija. Arī Lietuvā un Igaunijā. Tad es apzinos, ka mans darbs te bija noderīgs. *Motorolā* nostrādāju 18 gadus, pa to laiku apprecējos ar Nacionālā teātra aktrisi un režisori Ināru Slucku, mums ir meitiņa Marija. Viņa ir dzimusi 1996. gadā, un viņai drīz būs divdesmit gadi. Diemžēl nu jau septiņus gadus esam šķīrušies. *Motorolu* arī nācās

esmu pasniedzējs vairākās universitātēs Latvijā, arī Lietuvā, Baltkrievijā, Dubaijā, Polijā, Holandē. Tas manū dzīvi padarīja ļoti interesantu, jo vienmēr esmu kustībā, turklāt man patīk ceļot, kā arī strādāt ar jauniem cilvēkiem.

Man gan kādreiz liekas, ka jaunie cilvēki ir kļuvuši slinki un domā, ka viss krit no debesīm. Šķiet, ka viņi iedomājušies, ka pasaules labumus ir pelnījuši bez darba un piespēšanās.”

Te es noteikti gribu ar Juri pastrīdēties, jo par tiem jauniešiem, ko es pazīstu caur Vitola fondu, es gan neko tādu nevaru teikt. Pēc maniem argumentiem

pleca un pasaka, ka viņš to var paveikt, ka viņš ir to vērts, lai ar viņu strādātu.

Mani mazliet kaitina arī tas, ka tik daudz vīriešu Latvijā neatzīst par vajadzīgu iestāties Zemessardzē. Es uzskatu, ka tas ir katra vīrieša pienākums, jo Latvijā nav obligātā karadienesta. Katram latvietim, kas te dzīvo, ir jādara kaut kas savai valstij. Mēs taču nevaram tikai gaidīt, lai šurp brauc amerikāņi, kanadieši, lai aizsargātu mūsu valsti. Mums taču ir jāparāda, ka mēs paši arī esam gatavi to darīt. Tā ir tā atbildības izjūta, kuŗas daudziem no mums pietrūkst. Galu galā mēs paši

ķis ir savākt 133 tūkstošus, lai pietiktu vienam bataljonam visam vajadzīgajam ekipējumam (kompasiem, naktsbrillēm, chirurgiskiem komplektiem, tēmekļiem utt.), jo zemessargiem ir izdevumu diezgan. Mums viņi ir jāatbalsta, jo zemessargu ir tikai astoņi tūkstoši. Ir vēl pieci tūkstoši profesionālo karavīru, bet tas ir daudz par maz mūsu situācijā ar neprognozējamo kaimiņu Austrumos. Es ceru, ka šī akcija veicinās cieņu pret mūsu zemes sargātājiem un vairo zemessargu rindas. Manā ieskatā tā ir Latvijā vissvarīgākā lieta.

Savā brīvajā laikā es nodarbojos arī ar skautiem. Gan ne tik daudz Latvijā, kā visā Eiropā. Es esmu Eiropas Skautu fonda (Ženēvā) vicepriekšsēdis. Tā ir superkustība! Sevišķi vajadzīga jauniešiem Austrumeiropā. Tā jauniešiem iemāca disciplīnu, stāju, pašapziņu, labestību, sabiedrības mīlestību. Jūs jau zināt, ka skautam katru dienu jāizdara viens labais darbiņš. Arī tur es vācu naudu. Vēl esmu viceprezidents Latvijas peldēšanas federācijā. Tagad gatavojamies Olimpiādai Brazīlijā. Mūsu peldētāji varbūt ir labi diezgan Eiropas mērogā, bet ar amerikāņiem mēs cīkstēties nevaram, un cerību uz medaļām mums nav. Bet varu teikt, ka Federācijas galvenais mērķis ir uzlabot izpratni par drošību uz ūdens un gādāt par to, lai Latvijā bērni iemācās peldēt.”

Ievēroju, ka Jurim uz rokas ir aprobe ar vārdu „LAMPA”, un Juris man pastāsta, ka tas ir sarunu festivāls Cēsis, kuŗā viņš piedalījies paneldiskusijā par patriotismu.

„Diemžēl es tur pateicu dažas lietas, kas klausītājiem vīriešiem nepatika, es arī pateicu, ka visiem vīriešiem, ja viņi ir patrioti, jāstājas Zemessardzē. Runāju arī par bēgļiem, jo te cilvēki ir tik ļoti nobijušies no tiem. Es teicu, ja mūsu puīši negrib iet armijā un Zemessardzē, mēs ņemsim tur bēgļus, jo viņi noteikti gribēs sargāt savas jaunās mājas. Uz to gan publika sāka rūkt un brīnījās, kā es tā varu teikt...”

Vēl esmu arī organizācijā, kas palīdz audzībērniem ģimenēs – „Latvijas Audzīgumu biedrība”. Vācam līdzekļus, lai bērniem varētu sagādāt divriteņus. Mēģinu arī savus studentus iesaistīt visos šajos pasākumos. Visas manas nodarbes saistās ar jaunatnes audzināšanu, jo man patīk darbs ar jauniem cilvēkiem.”

atstāt, jo vadība gribēja, lai dodos atpakaļ uz Ameriku. Es nekur prom no Latvijas negribēju braukt.

Tad sāku strādāt vairākās universitātēs par pasniedzēju. Kopš 2003. gada es lasu studentiem lekcijas par starptautisko biznesu, mārketingu, križu menedžmentu u.c. Kopā ar Kanadas profesoru darbojamies *start-up* biznesā. Viņš dzīvo Kanadā un izstrādā metodes, ko es mēģinu ieviest. Šis business saucas „*Experiential Simulations*”.

Uzklikšķinu *experiential simulations.com* Google – redzu, ka par to angļu valodā ir lapu lapas, tātad tas ir plaši pielietots paņēmiens, vairāki studenti ierakstījuši pozitīvas atsauksmes. Juris stāsta tālāk. „Pašreiz

Juris mikstina savu spriedumu un turpina.

„Ne jau visi, protams, es pieņemu, ka Vitolu fonda stipendiāti tādi nav, bet tā arī ir centīgu, īpašu jauniešu grupa, kas saņem stipendijas. Varbūt pie vainas ir mūsu izglītības sistēma, kas, manuprāt, ir diezgan vecmodīga. Es milu šo valsti, bet to, ka izglītības sistēma šeit neveicina attīstību, tomēr teikšu. Pasniedzēji no studentiem bieži vien nepieprasa zināšanu kvalitāti. Pēdējo gadu laikā to izjūtu vairāk nekā agrāk. Protams, ļoti daudz ir jauku un centīgu studentu, redzams, ka viņi kaut ko savā dzīvē grib paveikt, un par tiem var tikai priecāties. Un vēl man šķiet, ka viņiem vajag kādu, kas motivē, kas uzsit uz

taču esam sava valsts!

Ārpus darba es nodarbojos ar Zemessardzi, pats esmu zemessargs, esmu iesācis līdzekļu vākšanas akciju, lai iegādātos ekipējumu zemessargiem.”

To es arī zinu, jo nesen dzirdēju aicinājumu – katram apzinīgam latvietim noziedot kādam instrumentam vai darbarīkam, kas zemessargiem nepieciešams. Kopš man jau četras mīlestības Latvijā ir (Astrīda atbalsta Vitolu fonda un Bērnu fonda bērņus. *Red.*), atļāvos noziedot 101 eiro kompasam.

„Zemessargs ir brīvprātīgs karavīrs, kas nedēļas nogalēs un vasarās tiek apmācīts aizsardzības darbos. Līdzekļu vākšanas akcijā līdz šim ienākuši ap 65 tūkstošiem eiro. Mūsu mēr-

ATSAUCOTIES UZ PUBLICĒTO

Kopā ar māti atstājām Rīgu 1944. gada 23. septembra pēcpusdienā. *Steuben* bija noenkurots jūrā ārpus Daugavgrīvas.

Kuģis pārveda ievainotos un nelielu skaitu civiliedzīvotāju uz Gotenhāfenu.

Grāmata (angļu valodā) „*The Atlantic Liners 1925-70*” (*Frederic Emmons*): „*Steuben* nogremdēja Baltijas jūrā krievu zemūdene 1945. gada 10. februārī.”

Tālvēstis Skuja
Losandželosā

MINORITĀŠU AIZSTĀVIS – KAD JĀSARGĀ VAIRĀKUMS?

SINTIJA BERNAVA

(Turpināts no 7. lpp.)

Kā ar Eiropas pašreizējo iedzīvotāju un viņu pēcnācēju vairākuma tiesībām savās zemēs, kad nabadzībā un cilvēku pārbagātībā virmojošā „trešā pasaule” stihiski *plūst iekšā*? (Kā – vispār *PASAULĒ* – savienot cilvēku instinktīvo nacionālismu ar Šimaņa vīziju – *vairākām tautām sadzīvot vienas valsts teritorijā un darboties kopējam labumam*?)

Jaunās (II 2016.) Latvijas valdības deklarācija ietver punktu par ieceri veidot plānu pārejai uz vienotu standartu mācībām latviešu valodā valsts izglītības iestādēs, un krievu skolu aizstāvji neizslēdzot iespēju rīkot jaunas protestu akcijas. Nesens Latvijas universitātes pētījuma ziņojums liecina, ka agrāki mēģinājumi palielināt latviešu valodas īpatsvaru atjaunotās Latvijas brīvvalsts mazākumtautību skolās izraisījuši ļaunu puļus ar krieviski skandētiem saucieniem – „Rokas nost no mūsu skolām!” – pārmetot, ka

valdība gribot „asimilēt viņu bērņus.”

Preambula – Pauls Šimanis bija domātājs, tomēr ierobežots laikā un telpā. Viņš domāja par Eiropu, ne pasauli, par pagājušā gadsimta pirmajām četrām dekādēm, par Vāciju un Latviju, neko daudz par Krieviju. Viņš cīnījās par minoritāšu interesēm, ne par apdraudētām pamatnācijām – neparedzēja lielo rusifikācijas vilni, kas sagaidīja Latviju Otrā pasaules kara nobeigumā. Domājot par mūsdienām, līdzīga kalibra Latvijas tiesību domātājs ir Egils Levits, kurš ierosināja un Saeima 2014. gada 19. jūnijā pieņēma papildināt Latvijas Satversmi ar *Preambulu* – valsts idejisko pamatu formulējumu. Jaunā Preambula deklarē, ka „...Latvijas valsts ir izveidota (...), lai garantētu *latviešu nācijas*, tās valodas un kultūras pastāvēšanu (...) un nodrošinātu *Latvijas tautas* un ikviena brīvību un sekmešu labklājību.” Tālāk: „Latvija kā demokrātiska, tiesiska, sociāli atbildīga un nacionāla valsts (...) atzīst un aizsargā cilvēka pamattiesības un *ciena mazākumtautības*.” (Izcēlumi

mani – J.Š.) Preambula nepārprotami pasaka, ka Latvija ir nacionāla valsts un latviešu valodai un kultūrai ir konstitucionāla priekšroka pāri citām valodām un kultūrām valstī.

Termini „nācija”, „tauta”, „valsts”, „nacionāls”, „latviešu” un „Latvijas” tā sauktajā „tautas mutē” – un it sevišķi dažādās valodās, zemēs, laikmetos un tulkojumos – tiek *briesmīgi* jaukti un muļļāti. Satversmē jau kopš 1920. gada ir „Latvijas tauta”, tagad jaunajā Preambulā nāk klāt termins „latviešu nācija”, un katram no šiem diviem terminiem ir sava atšķirīga juridiska jēga. (Jāuzmanās ar tulkošanu citā valodā – piemēram, angļiski abi termini var viegli iznākt „Latvian nation” – un muļļāšanās turpināsies!)

Tomēr nacionālu valsti – Tulkotājs Bolšaitis minētajā vēstulē skaidro, kāpēc pēc viņa un atbalstītāju atzinuma Šimaņa personība un darbs pelna īpašu uzmanību šodien: „Viņš cīnījās... lai nodrošinātu visu mūsu minoritāšu lojalitāti Latvijas

valstij. Tas izskaidro, kādēļ esam nolēmuši grāmatu izdot arī krievu valodā.” Šādu paralēļu vilkšana šim lasītājam rosinājusi – un turpina rosināt – garas pārdomas, turp un atpakaļ – atšķirības turpina nomākt līdzības. Šimanis cīnījās pret „nacionālismu”, aizstāvēja „nacionālitates”. Iepildināto krievu pēcteči 2016. gadā un vācbaltieši 1919. gadā – *līdzīgi*? Atšķirību daudz, 97 gadu aiza plata un dziļa. Šimanis gribēja „anacionālu” valsti, kurai jāveicina visu nacionālo minoritāšu kultūras vienlīdzīgi ar pamatnācijas kultūru. Mūsu Satversmes Preambula saka, ka Latvija ir nacionāla valsts, kas „ciena mazākumtautības”.

Šimaņa un Levita ideālās valsts modeļi ir atšķirīgi. Ja tomēr velkam paralēles, vai operatīvais vārds varētu būt – „ciena”? Šimanis bija humanists – cienīja cilvēkus, meklēja taisnīgus ceļus, kā cilvēkiem sadzīvot. Šie principi mudināja viņu vācu okupācijas laikā slēpt un sargāt jauno ebrējieti Valentīnu Freimani, vēlāk ievērojamo Latvijas inteliģenti, populārā memuāra *Ardievu, Atlantīda!* autori.

Sargājamā pamatnācija – Vārdi „ciena” un „taisnīgums” ir Preambulā un bija būtiski Šimanim. Ja viņš vēl būtu starp mums, kāda būtu viņa vīzija savas dzimtenes nākotnei – redzot, ka Latvijas pamatnācijas kultūra un eksistence ir apdraudētas no nesamērīgi lielām nelikumīgi radītām krievvalodīgu iedzīvotāju minoritātes tās teritorijā? Vai taisnīguma izpratne nebūtu viņu pārliecinā-

jusi, ka šādā gadījumā apdraudētā pamatnācija ir *sargājamā* kopiena, un nepieciešama ārkārtas nostādne – ko angļu valodā sauc *affirmative action*?

Dabīgi – Latvijas krievvalodīgie iedzīvotāji nav vainīgi vai vainojami par to, ka viņi tur ir. Vaina ir pagājušo paaudžu kļūdās un maldos. Latvija ir izšķirusies pieturēties pie savas kultūras mātes Eiropas, un Eiropa ir izšķirusies atmett fašismu, nacismu, rasismu, komūnismu, cilvēku dehumanizāciju un vardarbīgu „etnisko tīrīšanu” kā dzīves problēmu risināšanas līdzekļus. Šie principi un Latvijas Satversme nosaka, ko var un ko nevar. Operatīvais vārds vēl arvien, rādās, „ciena” – viena kopība ciena otru un tās kultūru. Turklāt – tā kā cilvēku viens nevar piespiest kaut ko vai kādu cienīt – šis vārds Satversmē pieļauj zināmu *wriggle room* jeb „gorīšanās telpu” – kuŗas robežas oponenti var rast un izmēģināt sadzīves variantus cerībā eventuāli ļaut nostiprināties *abpusējai* cieņai.

Cieņa prasa izpratni, izpratne – skaidrošanu, tā savukārt laiku, pacietību un vēsu prātu – un eventuāli gatavību cienīt bijušo pretinieku. Rādās, ka trešā lieta, ko varam mācīties no Paula Šimaņa, ir neatlaidība. Tā piemita arī Džonam Haidenam un tulkotājam Pēterim Bolšaitim. Grāmata ir interesanta un nozīmīga, kaut pagrūti lasāma – *neatlaidību lasītājam!*

P.S. JG redakcijas loceklis ārsts Juris Šlesers dzīvo Bostonā, raksta apceres un recenzijas par nemedicīniskiem tematiem kopš 2006. gada.

Latvijas un ASV kopuzņēmums “BALVINAMI”,

LV Reģ. Nr. 40003640547,
piedāvā apsaimniekot vai
nopirkt Jums piederošu
daudzdzīvokļu namu vai
tā daļu Latvijā.
Zvaniet: 845-462-3317 (NY).

VESELĪBAS APDROŠINĀŠANA

uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIŅIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

PĒRK

Ja domā pārdot mežu, ieskaties:
www.kokvalde.lv
Tālr.: 29376490

Latviešu uzņēmums pērk meža
un zemes īpašumus par aug-
stām cenām, izskatīsīsim visus
piedāvājumus, pērk cirsmaš,
apmaksā tūlītēja.
Tālr.: 25637120

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārceļšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports**, **gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

Latvijas laivu un karogu mastu
ražošanas uzņēmums
aicina uz sadarbību
partneri – investoru
KAROĢU MASTU ražotnes
straujākai attīstībai

www.amberlat.lv ; www.latkods.lv
www.facebook.com/AmberlatTechnology
Skype: Amberlattech, tālr.: +371 27831364

IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI

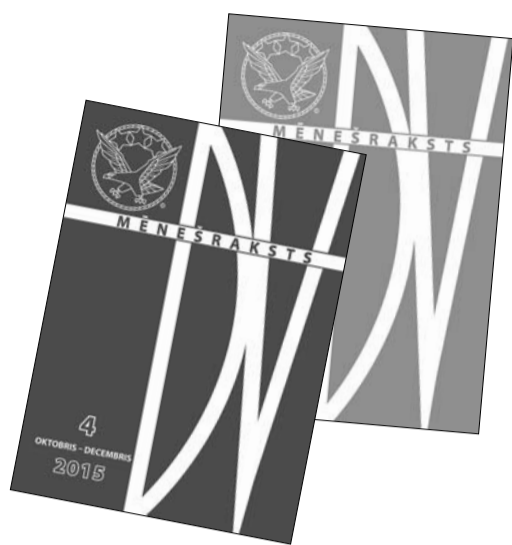
www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaļņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

PASŪTINIET DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTU!

Abonementa likmes:

Amerikā, Kanadā un Austrālijā – EUR 35
(Vietējā valūtā: Amerikā – \$45.00, Kanadā – \$51.00,
Austrālijā – \$58.00)
Latvijā – EUR 27.00, citur Eiropā – EUR 32.00

Abonējiet DVM, nosūtot abonētāju vārdus,
adreses un DVM abonementu samaksas
DVM koordinātoriem/pārstāvjiem:

Latvijā – DV CV pārstāvēniecība Latvijā,
Mārstaļu ielā 5, Rīga LV-1050,
Latvija. e-pasts: dvcv1@inbox.lv; tel: +371 26003710.
ASV – Imants Kalniņš, 42 Hackensack St.,
Wood-Ridge, NJ 07075, USA
e-pasts: kimants@aol.com; tel: (201) 933-8234
Kanadā – Skaidrīte Tērauds, 28 Deering Cresc., Toronto,
ON M2M 2A3, Canada. Tel. (416) 225-5534.

Ja ir grūtības nosūtīt samaksu par DVM elektroniski,
tad to var veikt, arī rakstot čekus uz Daces Rudzitis
vārda, ar piezīmi „Par DVM”, un
tos nosūtot uz avīzes „Laiks” kantori
114 4th Ave NW, Largo, FL33770.

Rakstus, lūdzu, sūtiet uz Rīgas redakciju:

Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV 1011, LATVIA
E-pasts: redakcija@laiks.lv
Fakss: +371 67326784
Tālr.: +371 67326761

Daugavas Vanagi, sasauksimies, un lai mums veicas
saglabāt DVM!

Visas Latvijā iznākušās grāmatas
varat iegādāties pie
lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas
Jums piesūtīs pa pastu.
SIA “L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrunis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

21.augustā Bostonas latviešu pensionāru biedrības izbraukums uz *Tanglewood*, kur **Andris Nelsons vadīs Bostonas simfonisko orķestri**. Koncerts sākas 14:30. Autobuss atiet no Bostonas (*Park St*) 9:00, no *Riverside* stacijas (*Newton*) 9:30. Atgriezīsies vakarā ap 19:00. Dalības maksa Pens. biedrības locekļiem \$50, pārējiem \$75. Čeks rakstāms uz *Latvian Pensioners Association*, sūtāms *Lindai Duhms*, 33 Laxfield Rd, Weston MA 02493.

Automāšinas var novietot *Riverside* stacijā par maksu. Vēlams ņemt līdzīgroziņus, lai ieturētu pusdienas pie *piknika* galdīņiem. Info: *Linda*, tālr: 781-697-7716.

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piektdienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koža mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

6. augustā 12:00 sanāksme *Necijas Van Bessalar* mājā (1120 Brennan Dr, Warminster PA). Par groziņu, lūdzu, sazināties ar mājasmāti, tālr: 215-672-2784, vai ar saimnieci *Aidu*. Ceļa karti var dabūt no *Necijas* vai *Andreja Baidiņa*.

KANADA

Kanadas latviešu centrs Toronto.

27.jūlijā – **BBQ**. Kokteiļu stunda no 17:30. Vakariņas 18:00 - 19:00.

10.augustā – **BBQ**. Kokteiļu stunda no 17:30. Vakariņas 18:00 - 19:00.

24.augustā sezonas pēdējais **BBQ**. Kokteiļu stunda 17:30. Vakariņas 18:00 - 19:00 uz iesma cepts sivēns.

11.septembrī 11:30 Kapu svētku azaidis. Pieteikties pa tālr: 416-759-4900.

SIETLA (WA)

Sietlas latv. sab. centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125), www.seattlatviancenter.com

10. – 30.jūlijā Kursas vasaras vidusskola Rietumkrasta Latviešu izgl. centrā Šeltonā. Info: www.kursa.org

31.jūl. – 6.aug. Mežotnes bērnu vasaras nometne Šeltonā. Info: inese@mezotne.org

9.augustā 12:00 pensionāru kopas *pikniks*.

3. – 5.septembrī Mežu dienas Rietumkrasta Latviešu izglītības centrā.

ST. PĒTERSBERGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St.Petersburg FL 33713).

Bibliotēka pārtrauc savu darbību un grāmatu ziedojumus vairs nepieņem. Par vēlmi izņemt grāmatas lasīšanai, lūdzu, zvanīt **Mārai Prāvs**, tālr.: 727-851-9414.

1. septembrī 10:00 Biedrības valdes sēde.

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:00 Centrā. Info: 514-

992-9700.

VILLAMSTOVNA (MA)

Williamstown Theatre (1000 Main Str, Williamstown MA 01267), Info: www.wtfestival.org, tālr.: 413-597-3400.

13. – 23.jūlijā *Laila Robiņa* spēlē *Maikla Vesta* lugā **”The Chinese Room”**.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja *Una Veilande* tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koža mēģinājums

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.** (58 Irving St, Brookline, MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com. Māc. *Juris Cālitis*. Māc.pers.tālr: 617-584-4535.

Dievk. notiek 10:00. **24.jūlijā** dievk. nenotiks. **31.jūlijā** dievk. ar dievg. **7.augustā** dievk. ar dievg. **14.augustā** māc. *Juņa Cāliša* Atvadu dievk. ar dievg. **17.augustā** 12:00 Bībeles stunda.

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Ciānas-draudze-255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. *Gundega Puidza*, tālr.birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

• **Denveras latv. ev. lut. dr.** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Dievk. notiek svētdienās **9:30**. Pēc dievk. sadraudzība. **Trešdienās** 17:00 Bībeles stundas. **Trešdienās** 15:00 – 17:00 un **ceturtdienās** 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. *H. Godiņa* tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās **10:00**. Māc. *Biruta Puiķe Wilson*. **24.jūlijā** dievk. **14.augustā** 12:00 Kapu svētku dievk. *Woodlawn* kapsētā. **28.augustā** dievk. ar dievg.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.** *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL). Info: *Ilze Folkmane Gibbs*, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: *Andrejs Jugs*, tālr.: 561-447-9050. Dievk. notiek **14:00**. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.**: baznīca (1927 Riverside Ave, Los Angeles CA 90039). **Jūlijā** dievk. nenotiks.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.**: *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00 dievk. ar dievg.** Kalpo mācītājs *Dr. Jānis Keggi*, dr. sekretāre *Zigrida Kručkova*, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.**: (301 N Newtown

Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227.

Dievk. notiek 10:00. Māc. *Ieva Dzelzgalvis*. **24. jūlijā** dievk. ar Sv. vak. **31.jūlijā** dievk. **7.augustā** angļu val.dievk. ar Sv.vak. **14.augustā** dievk. **21.augustā** 11:00 Kapu svētki *Montrose* kapsētā un 12:00 *Glenwood* kapsētā. **28.augustā** dievk. ar Sv. vak. Seko pusgada informācijas sapulce.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.**: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Dievk. notiek **10:00**. Māc. *A.Graham*. Pēc dievk. kafijas galds. **24.jūlijā** dievk. Māc. *R.Franklins*. **31.jūlijā** dievk. Māc. *R.Franklins*. **7.augustā** dievk. ar dievg. **14.augustā** dievk. **21.augustā** Kapu svētku dievk. *Riverside* kapsētā. **28.augustā** dievk. ar dievg.

• **Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.**: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās 14:30**. Bībeles stundas notiek **10:00** katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. *Dr. Ruta S. Ziedone* (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. *Dr. Arvīds Ziedonis* (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.**: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. *Gija Galiņa*, tālr.: 402-475-8106. Dr.pr. *Kārlis Indriksons*, tālr.: 402-438-3036. Dievk. notiek **1.un 4.svētdienā 10:00**. **2.svētdienā** dievk. angļu val. Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā.

14.augustā hamburgeru pusdienas.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.**: (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. *Astra Vilinskis*, tālr.: 413-568-9062.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.**: (1853 N 75th Str, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibiskape *Lauma Zušēvica*, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. *Sandra Kalve*, tālr.: 414-258-8070. Dievk. notiek katru svētdienu 10:00.

• **Mineapoles- St. Paulas latv. ev. lut. dr.**: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Dievk. notiek **10:00**. **24.jūlijā** dievk. Sadraudzība. **31.jūlijā** dievk. Sadraudzība. **7.augustā** dievk. Sadraudzība. **14.augustā** dievk. Sadraudzība. **21.augustā** dievk. ar Sv.vak. Māc. *Gija Galiņa*. Sadraudzība. **28.augustā** Kapu svētku dievk. *Crystal Lake* kapsētā (3816 Penn Ave N, Minneapolis MN 55412). **4.septembrī** dievk. Sadraudzība.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.**: *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700.

(Turpināts 19. lpp.)

Mūžībā aizgājis

ULDIS KAKTIŅŠ

Dzimis 1942. gada 10. jūnijā Rīgā, Latvijā,
miris 2016. gada 2. jūlijā Johnstown, PA, ASV

Viņu mīlestībā piemin

SIEVA NINA

MEITA ERIKA MORRIS AR MEITU

MEITAS MĀRA KAKTIŅŠ AR ĢIMENI, KAIJA BRETZIUS AR ĢIMENI
BRĀLIS EGILS UN SIEVA NATALIA, BRĀĻAMEITA KRISTĪNE AR ĢIMENI
RADI UN DRAUGI AMERIKĀ, AUSTRĀLIJĀ UN LATVIJĀ

DIEVKALPOJUMI

Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org.
Dievk. notiek 14:00. Mācītāja vieta vakanta!

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ). Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com **31.jūlijā** 13:30 dievk. **14.augustā** 10:00 Kapu svētki *Van Liew* kapsētā, **North Brunswick** (stipra lietus gadījumā baznīcā 13:30). **28.augustā** 13:30 dievk. ar dievg.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY).

St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ).

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY).

Priedaine (1017 state rte 33, Freehold NJ).

St. Stephen Lutheran Church (873 Dewitt Str, Syracuse NY).

Katskiļu nometne (231 Greenhill Rd, Elka Park NY).

24.jūlijā 11:00 Katskiļu nometnē dievk. Prāv. Pāža.

31.jūlijā 10:00 Jonkeru bazn. dievk. Māc. Saivars.

13:30 *St. Andrew* bazn. dievk. Māc. Saivars.

19:00 Katskiļu nometnē dievk. Māc. Saliņš.

• **Ročesteras ev. lut. Krusta dr.:** (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14450).

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava, MI). Māc. Roberts Franklins. Dr. sekretāre Vija Arins, e-pasts: vija-arins@yahoo.com **21.augustā** 13:00 dievk. Māc. Franklins. Pēc dievk. Pilnsapulce un kafija.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīns, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Māc. Mārtiņš Rubenis. **Dievk. notiek 12:00.**

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). **Dievk. notiek katrā mēneša 3. svētdienā 14:00.** Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). **Dievk. notiek 10:30.** Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlelatvianchurch.org **24.jūlijā** dievk. angļu val ar dievg. Pēc dievk. **Marija Platace Futchs Fine** runās par savu grāmatu "Wide Eyes". Visi laipni aicināti! **31.jūlijā dievk. nenotiek.** Vasaras nometnes *Mežotne* atklāšana 15:00. **7.augustā** laju vadīts dievk. **14.augustā dievk. nenotiek.** **21.augustā** Kapu svētku dievk. *Washelli* kapsētā. Pēc dievk. Dāmu komiteja aicina uz pusdienām Latviešu nama zālē (\$10). Lūgums pieteikties līdz

14.augustam pie Maijas Atvaras, tālr.: 425-228-0750, vai Intas *Wiest*, tālr.: 425-678-8774. **27.augustā** 17:00 Kapu svētki Takomā, *New Tacoma* kapsētā.

• **Skenktedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308).

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** **Dievk. notiek 14:00** *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). **Bībeles stundas notiek Biedrības namā 11:00.** Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. **Katras 1. svētdienas dievk. notiek Biedrības namā plkst. 14:00.**

24.jūlijā Bībeles stunda. **31.jūlijā** Bībeles stunda. **7.augustā** Bībeles stunda. **14.augustā** dievk. Biedrības namā. **21.augustā** Bībeles stunda. **28.augustā** Bībeles stunda. **4.septembrī** Bībeles stunda. **11.septembrī** Bībeles stunda.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob.tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vītols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās: 9:15** Latviešu skola. **10:00** Zaķīši. **Dievk. notiek 10:00.** Kafijas galds. Grāmatu galds. **24.jūlijā** dievk. **31.jūlijā** Sv. vak. dievk. **7.augustā** Sv.vak.dievk. **14.augustā** Kapu svētku dievk. *Rock Creek* kapsētā. **Dievk. Rokvillē nenotiek.** **28.augustā** Sv.vak.dievk. **31.augustā** 19:30 Padomes sēde. **4.septembrī** dievk.

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** *Ebenezer Lut. Church* (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268.

• **Ziemeļkalifornijas latv. ev. lut.dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais – SVĒTDIENĀS! Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

Pēkšņi no mums šķīrās mūsu mīļā

MIRDZA BRIEDIS, dzim. VĪKIS

Dzimusi 1923. gada 2. oktobrī Jēkabpilī,
mirusi 2016. gada 19. jūnijā Ridgewood, NJ, USA

*Mierā tavas čaklās rokas,
Klusē tava labā sirds;
Mīļā māmiņ, tavi vārdi
Atmiņās kā pērles mirdz;
Visā dzīvē ies man līdzī
Tava mīļā, labā sirds.*

Mīlestība nekad nebeidzas!

DĒLS ROBERTS BRIEDIS UN ŽANETE ALAIMO

MĀSAS DĒLS RICHARDS CIEKURS

KRUSTDĒLS ANDRIS TAYLOR

DRAUGI IEVA AUŠKAPS SIGAL

PĒTERIS DEKKER UN PĒTERIS SKUDLAREK AR ĢIMENĒM

Dieva mierā aizgājis mans mīlais vīrs

JOHN EGILS AVOTS

Dzimis 1947. gada 20. decembrī Vācijā,
miris 2016. gada 4. jūlijā Port Hueneme, CA

*Lai eņģeļi ar puķēm kaisa
Tev tavu dusas vietīņu;
Lai laime tevīm ceļu taisa
Caur paradīzes ieleju.*

Mīlestībā viņu piemin
SIEVA AIJADieva mierā aizgājusī
mūsu mīļā radniece

VERONIKA GRĪNS

Dzimusi 1922. gada 31. janvārī, Gulbenē, Latvijā,
mirusi 2016. gada 16. maijā, Salem, Ohio, ASV

*Nokaisat man celiņu
Smalkajām smilktīņām,
Lai to manu augumiņu
Viegli, viegli vizināja.
/T.dz./*

Dziļās sērās viņu piemin

MARGERS UN MĀRA GRĪNI

KRUSTMEITA INESE RAČEVSKA AR ĢIMENI

ANDA UN ANDRIS PRĀTIŅI

NORA RENERTA AR ĢIMENI

INGA GRĪNA

LATVIJAS SPORTISTI PASAULĒ

Latvijas Rio pieteikumā 33 sportisti

14. jūlijā Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) Izpildkomitejas sēdē tika apstiprināts Latvijas Olimpiskās komandas *Rio 2016* sastāvs startam 2016. gada Riodežaneiro Olimpiskajās spēlēs, kas no 5. – 21. augustam notiks Brazīlijas pilsētā Riodežaneiro. Latvijas Olimpiskās komandas *Rio 2016* sastāvā ir iekļauti 33 sportisti divpadsmit vasaras sporta disciplīnās: vieglatlētikā, BMX un šosejas riteņbraukšanā, brīvajā cīņā, smaiļošanā, džudo, tenisā, plūdmales volejbolā, svarcelšanā, peldēšanā, burāšanā un stenda šaušanā.

“Lai arī Olimpiskās komandas sportistu skaits ir mazāks nekā iepriekšējās Olimpiskajās komandās uz Londonas un Pekinas spēlēm, komandas vidējā kvalitāte ir augstāka”, atzīst LOK prezidents Aldons Vrubļevskis. “Vismaz desmit komandas dalībnieki ir gatavi cīnīties par visaugstākajiem rezultātiem, un to viņi ir pierādījuši ar savu sniegumu gan šajā, gan iepriekšējās sezonās. Mūsu Olimpiskās komandas dalībnieki ir starp pasaules ranga līderiem savos sporta veidos un disciplīnās, tāpēc veiksmes gadījumā vajadzētu būt arī labiem rezultātiem.”

Līdz šim pēc neatkarības atjaunošanas Latvijas vismazāk pārstāvētās Vasaras olimpiskās spēles bija 2004. gadā Atēnās, kad piedalījās 32 sportisti 11 sporta veidos, tomēr tieši tās bija sekmīgākās, jo tika gūtas četras sudraba godalgas.

“11 sportistiem no 33 Riodežaneiro būs Olimpiskā debija. Izaugusi jauna Olimpisku paauzde, kas pirms vairākiem gadiem sāka savu sportisko karjēru ar dalību Jaunatnes Olimpiādās, par ko ir patiesi gandarījums”, norāda Latvijas Olimpiskās delegācijas *Rio 2016* vadītājs Žoržs Tikmers. “No otras puses – šī Latvijas delegācija ir arī pieredzējusi, jo lielai daļai sportistu šīs būs jau otrās, trešās vai pat ceturtais Olimpiskās spēles. Jaunības maksimālais tiks apvienots ar pieredzes bagātību.”

Jaunpienācēji olimpiskajā komandā

Jau pēc sēdes, kurā tika apstiprināts Latvijas Olimpiskās komandas *Rio 2016* sastāvs, tika

saņemta informācija no Latvijas Šaušanas federācijas (LŠF). Saņemts ielūgums no Starptautiskās Šaušanas federācijas vienam Latvijas sportistam stenda šaušanā. Piešķirto vietu aizņems stenda šāvējs **Dainis Upelniēks** (*attēlā*).

Olimpisko normatīvu Upelniēks izpildīja Starptautiskās Stenda šaušanas federācijas (ISSF) sacensībās Ungārijā jau 2014. gadā, bet tas vēl negarantēja ceļazīmi uz RIO. Tagad to iegūt sekmēji citi apstākļi.

Iepriekš vietu Latvijas olimpiskajā komandā startam Rio nodrošināja smaiļotājs Aleksejs Rumjancevs 200 metru distancē. Tagad viņam pievienojies kanoe airētājs **Dagnis Iljins**. Šāda iespēja airētājam pavērusies tāpēc, ka sāncensī diskvalificēti dopinga dēļ.

Dagnis Iljins

Iljins startēs 1000 m distancē, kur sportists cīnījās par olimpisko ceļazīmi.

Komandas prezentācija notika 21. jūlijā, tajā piedalījās arī prezidents Raimonds Vējonis.

Latvijas olimpieši Rio 2016

Ketija Birzule (burāšana), **Dainis Upelniēks** (stenda šaušana), **Anastasija Grigorjeva** (cīņa), **Jevgeņijs Borodvako**, **Artūrs Nikiforenko** (abi – džudo), **Ruslans Nakoņečņijs** (modernā piecīņa, rezervists), **Uvis Kalniņš**, **Aļona Ribakova** (abi – peldēšana), **Aleksandrs Samoilovs**, **Jānis Šmēdiņš** (abi – plūdmales volejbols), **Māris Štrombergs**, **Edžus Treimanis** (abi – BMX riteņbraukšana), **Toms Skujiņš**, **Aleksejs Saranovs** (abi – šosejas riteņbraukšana), **Aleksejs Rumjancevs** (smaiļošana), **Dagnis Iljins** (kanoe), **Rebeka Kocha**, **Artūrs Plēšņiņš** (abi – svarcelšana), **Jeļena Ostapenko** (teniss), **Laura Ikaunieca-Admiņa**, **Madara Palameika**, **Zigmunds Sirmāis**, **Jeļena Prokopčuka**, **Mareks Ārents**, **Sinta Ozoliņa**, **Pauls Pujāts**, **Rolands Štrobenders**, **Agnese Pastare**, **Gunta Latiševa-Čudare**, **Valērijs Žolnerovičs**, **Ilona Marhele**, **Ariana Kira Hilborna**, **Arnis Rumbenieks**, **Anita Kažemāka** (rezerviste) – visi vieglatlētika.

Latvijas komandas sastāvs būs ievērojami mazāks nekā iepriekšējās divās olimpiādās. Londonas Olimpiskajās spēlēs 2012. gadā Latvijas delegācijas pieteikumā bija 46 sportisti, bet uz starta stājās 45 no viņiem, jo Latvijas rekordists 100 metru sprintā Ronalds Arājs mēnesi pirms starta Eiropas meistarsacīkstēs guva kājas savainoju-

mu. Savukārt lielākais sportistu skaits bija 2008. gadā Pekinā, kad kvalifikācijas normatīvus bija izpildījuši 50 atlēti, sacensībās piedaloties 48 no viņiem. 2004. gadā Atēnās piedalījās 32 sportisti 11 sporta veidos, tomēr tieši tās bija sekmīgākās Spēles, jo tika gūtas četras sudraba godalgas.

Latvijas sportisti Olimpiādā startēs arī citu valstu nacionālajās izlasēs. Ceļazīmi akadēmiskajā airēšanā uz Rio izcīnīja Īriju pārstāvošā Sanita Pušpura. Pērn smaiļošanā 200 m distancē pie tādās tika Turcijas pilsonību pieņēmusi latvieti Lāsma Liepa, kuŗa šogad izcīnīja Eiropas meistarsacīkšu zelta medaļu. Ļoti labas izredzes pārstāvēt Norvēģiju Olimpiskajās spēlēs ir latviešu šosejas riteņbraucējai Vitai Heinei, kuŗa šīs valsts meistarsacīkstēs izcīnīja divas zelta medaļas.

Olimpisko kvalifikācijas normatīvu bija izpildījušas četras maratona skrējējas, taču Olimpiādā var piedalīties tikai trīs sportistes. Līdz ar to Anita Kažemāka iekļauta rezervistos. Savukārt Latvijas pilsonību pieņēmušais ukraiņu sportists Ruslans Nakoņečņijs uz Riodežaneiro dosies kā modernās piecīņas sacensību pirmais rezervists.

Latviju Rio Paraolimpiskajās spēlēs pārstāvēs 11 sportisti

Latviju Paraolimpiskajās spēlēs Riodežaneiro pārstāvēs 11 sportisti sešos sporta veidos – vieglatlētikā, ratiņpaukošanā, loka šaušanā, peldēšanā, airēšanā un jātnieku sportā. No Latvijas labākajiem vieglatlētjiem uz Paraolimpiskajām spēlēm dosies **Diāna Dadzīte** (šķēps, disks), **Taiga Kantāne** (disks, lode) un **Aigars Apinis** (disks), kuŗi pārstāv Latvijas Invalidu sporta federāciju, kā arī **Edgars Bergs** (lode), kuŗš ir Latvijas Bērnu un jauniešu sporta federācijas pārstāvis.

Aigars Apinis

Dadzītei šīs būs pirmās Paraolimpiskās spēles, taču viņas sasniegumi ir augsti vērtējami – Eiropas meistarsacīkstēs Itālijā sportiste nopelnīja pilnu medaļu komplektu. Kantānei šīs būs otrās Paraolimpiskās spēles. Apinis startēs savās piektajās Paraolimpiskajās spēlēs un ir pieredzes bagātākais paraolimpietis no Latvijas delegācijas. Riodežaneiro Paraolimpiskajās spēlēs Aigars Apinis, atšķirīgi no citiem paraolimpiskajiem gadiem, startēs tikai diska mešanā, kur pasaules meistarsacīkstēs Dohā šajā disciplīnā ierindojās pirmajā vietā.

Edgars Bergs veselības apstākļu dēļ izlaida Londonas Paraolimpiskās spēles 2012. gadā. Viņa lielākie sasniegumi karjērā – 2015. gada pasaules čempionātā Dohā, kur viņš tikai par 2 cm atpalika no pirmās vietas un ar 14 m tālu lodes grūdienu izcīnīja sudraba godalgu.

Arī šogad, līdzīgi kā Londonas Paraolimpiskajās spēlēs, Riodežaneiro paraolimpiskās iekādes sportā Latviju pārstāvēs sportists **Richards Snikus** ar zirgu *King of the Dance*. Šīs būs Richarda Snikus otrās paraolimpiskās spēles viņa karjērā, Londonas spēlēs viņš izcīnīja ceturto vietu starp pasaules labākajiem sportistiem. **Jānis Plotniēks** Londonā izcīnīja astoto vietu pasaulē savā klasē peldējumā uz muguras.

Riodežaneiro Paraolimpiskās spēles Latvijai būs īpašas ar to, ka šogad Latvija tiks pārstāvēta arī trīs sporta veidos, kuros līdz šim sportisti nebija kvalificējušies – loka šaušana, ratiņpaukošana un airēšana. Loka šaušanā Latviju pārstāvēs divi sportisti – **Ieva Melle** un **Gints Jonasts**. Ratiņpaukošanas sporta veidā Latviju pārstāvēs **Polina Rožkova**, kuŗa pēdējo trīs gadu laikā sasniegusi pirmo vietu pasaules ratiņpaukošanās rangā. Pirmo reizi Latvijas vārds tiks nests arī paraolimpiskajā airēšanā, kur Riodežaneiro startēs **Eduards Pupelis** un **Žanna Čveckovska**.

Zelts un bronza Eiropas junioru meistarsacīkstēs

Latvijas šķēpmetēji **Kristaps Jaunpujens** un **Matīss Velps** izcīnīja godalgas Tbilisi Eiropas U-18 jeb junioru meistarsacīkstēs vieglatlētikā.

Kristaps Jaunpujens

Par Eiropas čempionu ar jaunu personisko rekordu – 77,01 m – uzvarēja Jaunpujens, tādējādi sasniedzot sezonas labāko rezultātu pasaulē starp sava vecuma sportistiem. Tikmēr bronzas medaļnieks Velps, kuŗš bija iepriekšējais sezonas līderis, labākajā mēģinājumā šķēpu aizmeta 74,47 m tālu.

Matīss Velps

No sudraba godalgas, ko izcīnīja Aleksejs Oleiničs no Moldovas, Velps atpalika tikai divus

centimetrus. Jaunpujens jaunu personisko rekordu un zelta medaļas cienīgu rezultātu sasniedza jau ar pirmo metienu, kad viņš šķēpu raidīja 74,65 m tālu. Līdz ar to viņš visu laiku bija sacensību līderis, un neviens viņu tā arī nepārspēja, turklāt pašā pēdējā raidījumā viņš savu rezultātu uzlaboja vēl vairāk – 77,01 metrs. Savukārt Velps finālā sāka pieticīgāk, jo pirmais metiens viņam netika ieskaitīts, bet otrajā viņš šķēpu raidīja 67,79 m tālu, ar ko bija gana, lai iekļūtu starp astoņiem labākajiem un sacensības varētu turpināt ar vēl trīs mēģinājumiem. Pēdējā metienā viņš veica bronzas medaļas cienīgu metienu – 74,47 metri.

DAŽOS VĀRDOS

- Latvijas riteņbraucējs **Toms Skujiņš** no *Cannondale – Drapac* komandas Polijas daudzdienu velobraucieni beidza ar 74. vietu kopvērtējumā.

- Portugāļē Eiropas meistarsacīkstēs Latvijas **U-20** dāmu basketbola izlase drāmatiskā cīņā, spēlējot pagarinājumu, ar 72:67 (9:11, 9:18, 25:16, 19:17, 10:5) uzvarēja vienaudzes no Polijas, izcīnot turnīrā septīto vietu.

- Eiropas U-18 meistarsacīkšu kvalifikācijas turnīrā **FIBA 3x3 basketbolā** Rīgas centrā pie Brīvības pieminekļa Latvijas puīšu komanda ceturtdaļfinālā ar 14:10 pārspēja Baltkrievijas komandu, nodrošinot tiesības septembrī spēlēt finālturnīrā Debrecenā (Ungārija).

- Latvijas tenisisti **Deivisa kausa izcīņā** Eiropas-Āzijas zonas B grupā ar 1:4 zaudēja Baltkrievijas vienībai un izstājās no sacensībām par tiesībām spēlēt pirmajā grupā.

- Pēc 33 gadiem labots viens no vecākajiem Latvijas rekordiem vieglatlētikā – **tālšķēšanā**, kas līdz šim ar 8,07 m tālu lēcieni piederēja Jurim Tonem (sasniegts Maskavā 1983. gada 21. jūnijā). Jaunajā Saldus stadionā **Elvijs Mīsāns** pēdējā lēcienā aizlēca 8,08 m tālu, ne vien par trim centimetriem labojot savu personīgo rekordu, bet arī par centimetru uzlabojot valsts labāko sasniegumu. Ceļavējš Elvija lēciena bridī bija pieļaujama robeža (+1 m/sek). Pasaules rangā šis rezultāts šosezon ir 42., Eiropā – devītajā vietā.

- Latvijas labākais bokseris **Mairis Briedis** savu nākamo cīņu drīzumā varētu aizvadīt pret pieredzējušo Vācijas bokseri Marko Huku, taču pagaidām vēl tiek gaidīta atbilde no pretinieka par piekrišanu duelim.

- Latvijas izlases basketbolists **Dairis Bertāns** parakstījis līgumu ar Turcijas klubu *Darišsafaka Doguș*, kuŗa treneru korpusā nākamsezon strādās arī valstsvienības galvenais treneris Ainars Bagatkskis.

- Eiropas futbola klubu turnīrā FK *Jelgava* Slovaķijas galvaspilsētā Bratislavā cīnījās 0:0 ar Slovan futbolistiem. FK *Ventspils* ar 0:3 Skotijā zaudēja *Aberdeen* vienībai.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS